

Bloggen is zó 2004!

een onderzoek naar de Nederlandse weblogwereld

universiteit van amsterdam
sjoerd van der helm
juni 2005

Bloggen is zó 2004

Een onderzoek naar de Nederlandse weblogwereld

Universiteit van Amsterdam

Film- & Televisiewetenschap

Major Televisie Cultuur & Media

Begeleider: Dr. G. Lovink

Sjoerd van der Helm

Studentnummer: 9944265

juni 2005

**Vergeet niet
de cd-rom terug te
plaatsen**

Deze cd-rom bevat een digitale versie van de scriptie (PDF), "Kwaliteit is het Sleutelwoord" - verslag van Blognomics.nl(PDF), de uitzendingen Netwerk en B&W over weblogs, en verschillende screenshots van de besproken weblogs.

Inhoudsopgave

	pagina
Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. Over weblogs	9
2.1 Wat zijn weblogs	9
2.2 Geschiedenis en ontstaan van weblogs	10
2.3 Weblog tools	11
2.4 Soorten weblogs	13
2.5 Kenmerken van weblogs	19
2.6 Journalistiek	26
3. Participerende observatie	34
3.1 Methode	34
3.2 Dolf.web-log.nl	35
3.3 Opbouw van de groep web-loggers	38
3.4 Algemene kenmerken van "web-logs"	40
3.5 Waarom hebben mensen een web-log?	45
3.6 Tenslotte	46
4. Inhoudsanalyse van shocklogs	49
4.1 GeenStijl.nl	51
4.2 Onderwerpen van inhoudsanalyse	53
4.2.1 GeenStijl chips	53
4.2.2 Dossier "Lange neus"	58
4.2.3 Dossier einde GeenStijl	68
4.3 De toekomst van GeenStijl	77
5. Weblogs over de moord op Theo van Gogh	79
5.1 De moord op Theo van Gogh	79
5.2 Journalistiek of hobbyisme	80
5.3 De weblogs op 2 november	81
5.4 Dolf en web-log.nl op 2 november	89
6. Conclusie	96
Bronvermelding	104

	pagina
Bijlagen	
1. GeenStijl 1 jaar jong	108
2. Persbericht Doritos	111
3. GeenStijl Chips!	112
4. Dossier Lange Neus	116
5. Persbericht Stivoro	127

Voorwoord

Toen ik in 1999 begon met de opleiding Film- en Televisiewetenschappen was ik ervan overtuigd dat ik mij wilde specialiseren in het grote geheel "televisie". De keuze voor mijn major "Televisie" was dan ook snel gemaakt aan het begin van het tweede jaar. Als minor koos ik "Nieuwe Media", omdat ik verwachtte dat ik die twee richtingen goed zou kunnen combineren op de arbeidsmarkt, als ik mijn studie had afgerond. Achteraf gezien had ik deze keuze beter andersom kunnen maken, want geheel in lijn met de ontwikkeling en groei van het "nieuwe medium" internet, groeide ook mijn interesse daarvoor, door de afgelopen jaren.

Ik heb dan ook met behulp van de vrije keuzevakken geprobeerd mijn opleiding nog zoveel mogelijk richting de nieuwe media te sturen. Door de keuze voor deze vakken ben ik met verschillende nieuwe media in aanraking gekomen. De afgelopen jaren nam mijn interesse voor het gebruik van internet toe, vooral door het grote aantal mogelijkheden en de diversiteit ervan. Als gevolg hiervan heb ik voor mijn doctoraalscriptie dan ook gekozen voor het onderwerp weblogs, een onderwerp dat niets met televisie te maken heeft, maar alles met nieuwe media.

De weblogs, waarvan ik in eerste instantie niet eens wist dat het weblogs waren, hebben voor mij het internet enorm vergroot. Gedurende de afgelopen jaren ben ik vaste bezoeker van een aantal grote weblogs geworden, en kan ik zeggen dat "surfen" een hobby is geworden. Naast de nieuwtjes die er gebracht worden, is het bezoeken van de links die geplaatst worden en het volgen van de reacties voor mij een bron van vermaak. Het bezoeken van de weblogs heeft mij er ook toe aangezet, zelf mijn eerste persoonlijke weblog(s) te openen. Dit proces ging met vallen en opstaan, en is nog steeds niet afgerond. Nu dit onderzoek is afgerond, kan ik deze kennis gebruiken om dit proces voort te zetten.

Toen ik aan het einde van mijn studie een keuze voor een afstudeeronderzoek moest maken, was dit dan ook niet moeilijk. Het was een logisch gevolg om nu eens op een serieuze manier naar de weblogs te kijken, en er onderzoek naar te doen. Dit is het verslag van het resultaat van dat onderzoek, wat ik met veel plezier heb gedaan.

Voor de begeleiding van dit onderzoek wil ik een aantal docenten bedanken. In de eerste plaats mijn begeleider Geert Lovink, die mij vaak weer

terug op de juiste weg bracht als ik door de bomen het bos niet meer zag, en me stimuleerde om keuzes te maken en mezelf beperkingen op te leggen, omdat "alles" nu eenmaal niet haalbaar was. Daarnaast heeft hij me voorzien van veel informatie door me te wijzen op links en e-mails die hij kreeg. Verder bedank ik José van Dijck die mij in een eerste gesprek, en door haar artikel over bloggen in het begin op de juiste weg heeft gezet, en Albert Benschop, de tweede lezer van mijn scriptie. Naast de docenten moet ik de bloggers bedanken, die zonder het te weten hebben meegewerkt aan mijn participerend onderzoek. Verder natuurlijk de redacties en bezoekers van de weblogs die ik met veel plezier heb gevolgd.

Ten slotte ben ik mijn vrienden en familie veel dank verschuldigd voor het aanhoren van mijn verhalen en het uitknippen van krantenartikelen. In het bijzonder wil ik mijn vriendin Saskia bedanken, die gedurende het lange traject op de eerste rij zat, en met veel geduld heeft geluisterd, gelezen en geadviseerd. Niet in de laatste plaats komen mijn ouders, die mij in mijn hele studie hebben gestimuleerd, en zonder wie het allemaal nooit gelukt zou zijn. In het bijzonder wil ik hierbij mijn vader noemen, aan wie ik deze scriptie graag had willen laten lezen, maar die er helaas niet meer is.

Met deze scriptie sluit ik een lange, belangrijke periode uit mijn leven, met veel plezier af.

1. Inleiding

“Zó 2004!” is een gevleugelde uitspraak op de weblogs. Het omschrijft de snelheid en actualiteit van het nieuwe genre goed. Nu al zijn berichten verouderd omdat ze “2004” zijn. Maar ook is in 2004 het aantal weblogs enorm gegroeid. Miljoenen mensen houden wereldwijd een weblog bij, en ook in Nederland stijgt het aantal bloggers¹ nog steeds gestaag. Volgens een bericht in de Telegraaf komen er wekelijks 5000² weblogs bij. Daar staat tegenover dat er wekelijks ook veel een stille dood sterven. Toch groeit het aantal nog steeds.

Ook veel bekende Nederlanders en politici beginnen een weblog, om hun publiek en aanhang, ook via het internet te kunnen voorzien. Bekende voorbeelden hiervan zijn Wim de Bie en SP-politicus Jan Marijnissen, maar ook actrice Georgina Verbaan heeft sinds kort haar eigen dagboek op internet. Er is zelfs al een bedrijf dat zich heeft gespecialiseerd in het onderhouden van weblogs voor bekende Nederlanders³. Maar het zijn niet de bekende Nederlanders die de dienst uitmaken op de weblogs, maar juist de onbekende.

De groep mensen die op internet een dagboek bijhoudt, of een lijst met links van commentaar voorziet, groeit enorm. Door deze groei ontstaan er steeds meer diensten om in deze behoefte te voorzien. De dienst Web-log.nl⁴ heeft momenteel rond de 90.000 gebruikers⁵, en krijgt er dagelijks nog honderden klanten bij. Internet provider XS4all heeft een testversie geopend voor haar klanten en ook Microsoft heeft sinds december 2004 een betaversie van weblogs aan de populaire chatdienst MSN gekoppeld, MSN Spaces genaamd. Ook provider Yahoo heeft in maart 2005 een soortgelijke dienst geopend, Yahoo 360°.

Iedereen met maar een geringe kennis van internet is nu in staat zijn of haar eigen weblog op te zetten, en op die manier een groep van vaak vrienden en familie op de hoogte te houden van zijn of haar belevenissen. De weblogs zijn de nieuwe homepages. Een persoonlijk plekje op het internet, met korte verhalen, en voorzien van foto's, is vaak al binnen een kwartier opgezet, en vaak ook nog helemaal gratis. Naast deze groep is er nog een variant die ook erg aan populariteit wint, de groepsweblogs. Een paar mensen beheert met elkaar een

¹ Ik zal gedurende de hele scriptie het werkwoord bloggen hanteren om de praktijk van het bijhouden van een weblog aan te duiden.

² Aarts, Milco. 'Nieuwe Internethype werpt vruchten af: Eerste weblog-liefdesbaby'. De Telegraaf. 12 maart 2005.

³ IZI Services verzorgt de hosting en het technische onderhoud van de nieuwe VIP Weblog vipservers.nl: <http://www.vipservers.nl>

⁴ Web-log.nl. <http://www.web-log.nl>

⁵ Volgens M. Houben, Ilse Media beheerder van web-log.nl, in eerder genoemde Telegraaf artikel. 12 maart 2005

weblog waarop verwezen wordt naar andere websites, vaak voorzien van commentaar. Deze weblogs worden per dag tussen de dertig- en zestigduizend keer bezocht, en ook dit aantal groeit nog steeds.

Dit onderzoek komt voort uit mijn eigen interesse in de weblogs, en mijn verwondering over de populariteit ervan. In januari 2004 kwam ik voor het eerst in aanraking met het fenomeen doordat één van de weblogs in het nieuws kwam, nadat zij een bericht over vermeende fraude had geplaatst. Hierna volgden de publicaties en reportages over weblogs elkaar snel op. Steeds meer media viel het op dat hier een nieuw fenomeen gestalte kreeg. Deze aandacht was niet onterecht, ik volg sinds januari 2004 zelf een aantal weblogs, en heb de groei ervan duidelijk gemerkt. De snel groeiende populariteit van het fenomeen ligt ten grondslag aan dit onderzoek.

Het hoofddoel van dit onderzoek is een beeld te schetsen van wat in Engelse publicaties de "blogosphere", ofwel weblogwereld wordt genoemd. Ik streef ernaar om een beschrijving te geven van de belangrijkste facetten van de Nederlandse weblogs. Dit onderzoek is een basis van waaruit verder onderzoek gedaan kan worden. Nu de weblogs na een bestaan van ongeveer tien jaar een belangrijke plaats innemen op het internet is het belangrijk om een algemeen overzicht te maken van wat er zich afspeelt en daarmee misschien een aanzet te geven voor verder onderzoek. Ik concentreer mij in dit onderzoek op de praktijk van het bloggen in brede zin. Het is onmogelijk om een totaal overzicht te geven, daarvoor is het genre al veel te groot geworden, maar in grote lijnen is wel aan te duiden op welke manier het bloggen in de praktijk vorm krijgt. Voor dit doel pas ik verschillende methodes toe.

Allereerst wijd ik een inleidend hoofdstuk aan de omschrijving van weblogs. Wat is een weblog precies, hoe zijn weblogs ontstaan en hoe verhouden weblogs zich tot "homepages" zijn vragen die hierin centraal staan. Ook zal ik hierin bespreken welke debatten over bloggen er op het moment zijn.

In het tweede hoofdstuk onderzoek ik het bloggen als praktijk. In dit hoofdstuk zal ik aan de hand van participerende observatie onderzoek doen naar de groep bloggers die een zogenaamd "lifelog", een online dagboek bijhouden. Ik heb hiervoor een periode van drie maanden zelf een weblog bijgehouden en mij in de groep bloggers begeven. In dit hoofdstuk wil ik antwoord geven op de vragen: Hoe is de groep lifeloggers opgebouwd? Zijn er verschillende kenmerken te vinden in weblogs, opgedeeld in categorieën als taalgebruik, gebruikelijk

gedrag van lezers, algemene onderwerpkeuze en terugkerende onderwerpen? Wat is de reden dat mensen een weblog bijhouden? Waarom zijn mensen/lezers geïnteresseerd in weblogs van anderen.

In het derde hoofdstuk maak ik gebruik van de inhoudsanalyse om een beschrijving van populaire groepsweblogs te geven. Ik heb mij hierbij beperkt tot een casestudy van het weblog GeenStijl⁶. In deze casestudy heb ik drie onderwerpen uitgekozen aan de hand waarvan ik verslag doe van een aantal typische kenmerken van deze soort weblogs. Hierbij concentreer ik me op de manier waarop berichten worden gepubliceerd, en hoe daar door bezoekers op wordt gereageerd. En bekijk ik de rol van weblogs meer vanuit de kant van de beschouwer, dan vanuit de gebruiker, zoals in het vorige hoofdstuk.

In het laatste hoofdstuk wordt verslag gedaan van de rol die de weblogs hebben gespeeld op de dag dat Theo van Gogh werd vermoord. De functie van weblogs als nieuwsmedium staat hierbij centraal. De vraag wat deze functie kan inhouden is een terugkerende vraag in de discussie over weblogs. Het gaat er hierbij om hoe zij zich verhouden ten opzichte van de traditionele journalistiek. Is het genre in deze tijd in staat om een rol als nieuwsmedium te vervullen, en in hoeverre gebeurt dit op verantwoorde wijze. In dit hoofdstuk zal ik uitvoerig verslag doen van de berichten die de weblogs op deze dag, naar aanleiding van dit vreselijke nieuws hebben geplaatst, en hoe daarop werd gereageerd. Ten slotte combineer ik mijn bevindingen in de conclusie.

Zoals gezegd zal ik in dit onderzoek de weblogs die ik beschrijf uitvoerig citeren. De geplaatste berichten, en delen van de reacties daarop neem ik in het geheel over. De reden hiervoor is dat het risico bestaat dat de behandelde onderwerpen niet lang blijven bestaan. De aard van het medium bestaat uit data die nu eenmaal met één druk op de knop verdwenen kunnen zijn. Ik heb tijdens het onderzoek al verschillende malen ondervonden dat interessante informatie soms al binnen twee weken weer verdwenen was. Door het op deze manier te citeren leg ik het vast. Verder heb ik op de bijgevoegde cd-rom de behandelde onderwerpen vastgelegd in de vorm van screendumps, zodat ze in de oorspronkelijke context bekeken kunnen worden, en wellicht langer toegankelijk blijven. De vluchtigheid van de weblogs is grotendeels te wijten aan de makers zelf. Archieven kunnen verloren gaan door het verhuizen naar een andere server, of wegens geldgebrek, zoals ik met mijn weblog ondervond. Voor het

⁶ GeenStijl.nl. De stofzuiger van het internet. <http://www.geenstijl.nl>

participerend onderzoek heb ik op de gratis dienst Web-log.nl een weblog geopend. Nog voordat het onderzoek was afgerond kreeg ik bericht van deze dienst dat zij mijn weblog zouden verwijderen, omdat ik gedurende drie maanden geen bericht had geplaatst. Ik kon mijn weblog behouden door een activeringslink aan te klikken.

Op deze manier gaan dagelijks vele weblogs verloren en het toont aan hoe gemakkelijk een weblog kan verdwijnen. Oudere media lopen dit gevaar veel minder, het staat gedrukt of op band, en wordt vaak in meerdere exemplaren uitgegeven. Een weblog is onderhevig aan de stabiliteit van één server, of het beheer van één persoon. Om deze reden heb ik veel opgeslagen en geciteerd, zodat ik er zeker van ben dat dit onderzoek over enkele jaren nog in een context kan worden gezien.

2. Over weblogs

Aan het begin van dit onderzoek is het belangrijk eerst te omschrijven wat weblogs precies zijn, hoe ze ontstaan zijn, wat de specifieke eigenschappen zijn, en welke verschillende soorten weblogs er bestaan.

2.1 Wat zijn weblogs?

Weblogs, ook bekend als blogs of logs, worden omschreven in Webopedia als *"een webpagina die dient als een vrij publiekelijk toegankelijk dagboek voor een individu. Typisch voor een weblog is dat deze dagelijks wordt bijgewerkt, en de persoonlijkheid van de auteur weerspiegelt"*⁷ (vrij vertaald).

Deze omschrijving is treffend, maar niet helemaal volledig. Persoonlijke webpagina's zijn er al sinds de vroege opkomst van het internet, toen internet service providers serverruimte beschikbaar begonnen te stellen aan klanten. Een homepage is echter niet hetzelfde als een weblog.

Weblogs hebben een aantal typische eigenschappen. Enkele hiervan zijn hierboven al genoemd, maar voor de volledigheid, en om een weblog als weblog te kunnen specificeren noem ik hier de specifieke eigenschappen waaraan een website moet voldoen om als weblog te kunnen worden onderscheiden:

- Weblogs worden regelmatig, meestal dagelijks, voorzien van nieuwe berichten (ge-update).
- De geplaatste berichten zijn voorzien van een datum en een tijdstip van plaatsen, en het laatst geplaatste bericht staat bovenaan.
- Bij de berichten heeft de lezer de mogelijkheid te reageren, al of niet voorzien van een link naar de website/blog van degene die reageert. Deze reactie komt onder het bericht te staan.
- Er is een archief met daarin eerder geplaatste berichten.
- Doorgaans is er een lijst met links naar andere websites of weblogs.
- Het geplaatste bericht is vaak voorzien van een link naar een andere website, waar de blogger op wil wijzen, en voorzien van redactioneel commentaar.

⁷ Webopedia. 'What is blog?' <http://www.webopedia.com/TERM/b/blog.html>, 10 augustus 2004

2.2 Geschiedenis en ontstaan

Het is moeilijk aan te geven hoe het weblog precies is ontstaan, of wie de eerste weblog is begonnen. Rebecca Blood⁸ beschrijft dat de term "weblog" in december 1997 voor het eerst wordt gebruikt door Jorn Barger⁹ om deze webpagina's te omschrijven: *"Weblogs are often-updated sites that point to articles elsewhere on the web, often with comments, and to on-site articles. A weblog is kind of a continual tour, with a human guide [whom] you get to know. There are many guides to choose from, each develops an audience, and there's also comraderie and politics between the people who run weblogs, they point to each other, in all kinds of structures, graphs, loops, etc."* Dave Winer¹⁰.

Vanaf 1999 ontstaat een enorme groei, mede dankzij Andrew Smales, die min of meer per ongeluk de eerste weblog "tool" ontwikkelde. Deze Smales ontwikkelde software om zijn eigen persoonlijke homepage makkelijker te kunnen updaten, omdat hij de bestaande techniek te omslachtig vond. Daarbij probeerde hij een systeem te ontwikkelen wat hij als de "online diary community" zag. Dit werd later bekend als Diaryland¹¹, en is eigenlijk niets meer dan een *portal-site* voor online dagboeken. Het ging hem erom om online dagboeken van verschillende mensen bij elkaar te brengen, omdat die in die tijd nog niet door zoekmachines werden opgenomen. De voortgang van deze ontwikkeling beschreef hij op zijn eigen website, waarbij hij bezoekers vroeg om commentaar te leveren. Hiermee was de eerste "blogtool" geboren.¹² Het was echter niet zijn doel een specifieke weblog te maken, maar deze ontstond door zijn software.

In eerste instantie, in het midden van 1999, waren er slechts enkele honderden weblogs wereldwijd, die vooral werden beheerd door mensen die voor hun werk bezig waren met internet en het programmeren van HTML, en in de avonduren voor hun plezier aan hun weblog werkten. Deze blogs bestonden vaak uit niet veel meer dan een lijst van "de favorieten" van de blogger, voorzien van wat commentaar. In de afgelopen vijf jaar heeft bloggen echter een enorme vlucht genomen en zijn er wereldwijd miljoenen weblogs die veel meer omvatten

⁸ Blood, Rebecca.: 'Weblogs: A history and Perspective.' 11 november 2004

http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html

⁹ Wikipedia <http://en.wikipedia.org/wiki/Weblog#Precursors>, 11 augustus 2004

¹⁰ Winer, Dave. 'History of Weblogs'. 11 augustus 2004. <http://newhome.weblogs.com/historyOfWeblogs>.

¹¹ Diaryland online diary, <http://diaryland.com>, 11 augustus 2004

¹² Jensen, Mallory. 'Emerging Alternatives, a brief history of weblogs'. <http://www.cjr.org/issues/2003/5/blog-jensen.asp>, 12 augustus 2004

dan alleen een lijst met links. Hier zal ik in paragraaf 2.4 verder op in gaan, waar ik de verschillende soorten weblogs bespreek.

2.3 Weblog tools

Na de ontwikkeling van de eerste weblogtool volgden er al spoedig veel meer, vooral onder invloed van de vraag die er naar was vanuit de internetgebruikers. Momenteel zijn er talloze verschillende softwarevarianten voor het maken en beheren van weblogs. Een wezenlijk verschil in de software zit in het feit dat een aantal pakketten bedoeld is om een weblog te onderhouden op een eigen server. Sommige van deze pakketten zijn open-source, zodat ze geheel naar eigen wens aan te passen en vorm te geven zijn. Enkele voorbeelden van deze pakketten zijn: Movable Type, b2, Php-Nuke, Greymatter en Pivot.

Een andere vorm van de weblogtools zijn de gehoste sites waarbij gebruikers een account kunnen aanmaken, en de software draait op een stuk gratis serverruimte, waarbij de inkomsten vooral uit reclame komen. Deze vorm wordt door de meeste bloggers gebruikt. In Nederland is de belangrijkste aanbieder van deze vorm de dienst Web-log.nl, wereldwijd zijn belangrijke diensten: Blogspot/Blogger, Livejournal, Xanga, Diaryland en Skyblog.¹³

De dienst Blogspot/Blogger is momenteel de meest gebruikte van de gehoste weblogs. Ook dit is een voorbeeld van software die ontwikkeld is door drie mensen, verenigd in Pyra Labs, die ontevreden waren over het bestaande aanbod, en zelf aan de slag gingen. Het werd ontwikkeld in 1999, en door het enorme succes in 2002 door Google opgekocht¹⁴. Na deze overname verscheen er een artikel in Wired News, waarin een mogelijke verklaring werd gegeven voor de overname.

Leander Kahney beschrijft in dit artikel dat weblogs een belangrijke rol spelen voor zoekmachines. De weblogs leveren de content in de vorm van de berichten die zij plaatsen, de zoekmachines indexeren deze content, en komen zo aan hun zoekresultaten. Naarmate de groep bloggers groter en actiever wordt, wordt er op deze manier steeds meer internet content geïndexeerd. Voor Google was het van belang een aandeel in de ontwikkeling van de toen al

¹³ Voor meer informatie en statistiek naar marktaandeel verwijs ik naar Nitle Blog Census, an attempt to find as many active weblogs as possible, across all languages. <http://www.blogcensus.net/?page=Home>

¹⁴ Blogger: About us. <http://www.blogger.com/about>, 14 augustus 2004

populaire dienst Blogger te hebben, zodat het opslaan en het doorzoeken van de inhoud van de weblogs makkelijker aan hun systeem aan te passen was.¹⁵ Dat bloggen nog steeds een vlucht neemt, blijkt uit het bericht dat Microsoft inmiddels ook een weblogdienst aan de populaire chatdienst MSN heeft toegevoegd¹⁶, MSN Spaces genaamd. Ook Yahoo is daar in het voorjaar van 2005 mee gestart.

Wat alle weblogtools eigenlijk doen, is het vereenvoudigen van het bijhouden van een weblog. De tools voorzien nieuwe berichten automatisch van een datum en tijdstip en de naam van degene die het bericht plaatst. Tevens verzorgt de software automatisch de mogelijkheid tot het reageren op het bericht door de bezoeker. Daarbij wordt het geplaatste bericht automatisch opgenomen in het archief van het weblog.

Het wezenlijke verschil tussen de software pakketten zit in het gemak en de mogelijkheden van de software. De eerstgenoemde softwarepakketten moeten op eigen serverruimte geïnstalleerd worden. Een lay-out voor de website moet zelf gemaakt worden. Dit vereist de nodige kennis van techniek en programmeren van de gebruiker. De andere diensten draaien, zoals gezegd, op een centrale server, en door middel van het aanmaken van een account kan de gebruiker zijn weblog openen. Bij deze diensten is standaard een lay-out ingevoegd waaraan in sommige gevallen helemaal niets veranderd kan worden (MSN Spaces), in andere gevallen alleen de kleuren van de tekst en achtergrond en de indeling (Web-log.nl). En diensten als Blogger geven de (gevoerde) gebruiker de mogelijkheid het weblog helemaal naar eigen voorkeur aan te passen. Dergelijke diensten hebben wel erg bijgedragen aan de snelle groei van de weblogs. Juist voor degenen die uitsluitend een simpel weblog willen om verslag te doen van hun persoonlijke belevenissen zijn deze diensten ideaal, en kan een gebruiker snel aan de slag. De drempel om een weblog te beginnen is erg laag, omdat er nauwelijks kennis van internet vereist is. De andere kant hiervan is dat de mogelijkheden van deze diensten beperkt zijn. Een gebruiker heeft nooit de totale controle over zijn of haar eigen weblog. Ze zijn afhankelijk van de snelheid van de server van de aanbieder, beperkte bandbreedte en zijn afhankelijk van de kwaliteit van de software. Omdat deze diensten erop gericht zijn een grote groep gebruikers te voorzien, zijn de mogelijkheden standaard en

¹⁵ Kahney, Leander. 'Why did Google want Blogger'. Wired News. <http://www.wired.com/news/technology/0,1282,57754,00.html>, 22 februari 2003

¹⁶ Nu.nl: Microsoft begint met weblogdienst. <http://www.nu.nl/news.jsp?n=372644&c=50> 4 augustus 2004

niet uitgebreid. In deze zin kan dit beperkend werken voor de blogger. Op de dienst Web-log.nl is het bijvoorbeeld pas sinds kort, na de overname door Ilse Media, mogelijk om de indeling en het aantal kolommen van het weblog zelf te bepalen. Ook vormgeving als het gebruik van plaatjes, zogenaamde kopfoto's, kunnen pas sinds kort op de web-log server geplaatst worden. Verder biedt Web-log.nl geen opslagruimte voor bijvoorbeeld foto's, hiervoor zal een gebruiker weer een andere dienst moeten zoeken. Voor de ervaren gebruiker is dit geen probleem, voor de beginnende bloggers wel. Het resultaat hiervan zijn statische weblogs met uitsluitend tekst, die saai ogen. Hier staat wel tegenover dat het de gebruiker helemaal niets kost. De meer ervaren bloggers, en de groepsweblogs zijn over het algemeen in het bezit van een eigen domein en serverruimte waarop ze gebruik maken van de verschillende pakketten blogsoftware. Movable Type is wereldwijd het meest gebruikte pakket¹⁷. Deze software is in tegenstelling tot bijvoorbeeld Pivot, niet gratis. Maar het geeft de gebruiker wel een stabiel en volledig aan te passen en te beheren weblog.

Voor de grotere weblogs is een standaard weblog niet voldoende. Zij proberen uiting te geven aan een identiteit, en hierbij is de vormgeving en het uiterlijk van het weblog van belang. Daarbij leveren deze softwarepakketten vaak mogelijkheden die de gratis diensten niet hebben, zoals het implementeren van videobestanden en advertenties. Het belangrijkste verschil is de mate van controle over het eigen weblog tussen de twee types.

2.4 Soorten weblogs

Zoals ik al eerder schreef zijn er momenteel wereldwijd miljoenen weblogs. Hieruit volgt dat het ondoenlijk is een volledig overzicht te geven van het huidige aanbod. Ik zal proberen wel een overzicht te geven van de verschillende soorten en categorieën die er zijn. Voor veel weblogs geldt ook dat ze niet uitsluitend in één categorie zijn in te delen. Dit is dus een ruwe inventarisatie. Alle hieronder besproken soorten weblogs hebben de specifieke weblog kenmerken, hoewel ze qua uiterlijk en inhoud compleet van elkaar kunnen verschillen.

- Persoonlijke weblogs

Dit soort weblogs zijn een soort dagboeken die mensen online bijhouden. Vaak gaan ze over het leven van de blogger, en wat deze persoon meemaakt en

¹⁷ NITLE Blog Census. <http://www.blogcensus.net/?page=tools>

tegenkomt. Het kan een beschrijving van gevoelens zijn, maar ook een verslag van een dagje strand bijvoorbeeld. Deze vorm van weblogs zal ik verder aanduiden als *lifelogs*, ze verslaan het leven van de blogger. Er is sprake van een soort tweedeling in deze categorie. Er zijn enkele grote serieuze lifelogs van mensen die dagelijks in een soort columnvorm een verhaal schrijven, en die kunnen rekenen op veel bezoekers, die het leven van de blogger op deze manier volgen. De kwaliteiten van deze weblogs zijn vooral afhankelijk van de kwaliteit van de schrijver, en de mate waarin deze in staat is de lezer aan zich te binden door het creëren van een eigen stijl. Voorbeelden hiervan zijn Merelroze.com, Rozig.com en Chris.nl.nu.

Naast deze grotere lifelogs zijn er de wat minder serieuze. Dit is misschien wel de grootste categorie onder de persoonlijke weblogs. Op het moment komen er dagelijks veel van dit soort lifelogs bij, in Nederland vooral op sites als Weblog.nl. Mensen schrijven hier eigenlijk van zich af wat ze meemaken, en maken daarmee hun privé-leven publiek toegankelijk. Dit kan variëren van verhalen over het werk, kinderen of huisdieren, tot een verslag van het koken van een nieuw recept, een poging om gewicht kwijt te raken of te stoppen met roken. Voorbeelden van dergelijke weblogs zijn: afvallen.web-log.nl, kinderen.web-log.nl, rokennee.web-log.nl, en zo zijn er talloze voorbeelden te noemen.

Opvallend is dat bij deze soort weblogs de reacties van bezoekers vaak uitermate vriendelijk zijn. Bij de strijd om gewicht te verliezen kunnen de schrijvers rekenen op veel stimulerend commentaar van bezoekers. Veel van deze persoonlijke weblogs zijn geen lang leven beschoren, worden vaak in een opwelling opgezet, enige dagen bijgehouden en vervolgens nog maar ééns per maand, totdat er helemaal niets meer aan wordt gedaan. Deze groep persoonlijke weblogs is momenteel de snelst groeiende.

Eén van de redactieleden van GeenStijl, Ambroos Wieggers zegt in een interview met Netkwesties dat hij deze groep vooral als kweekvijver ziet: *"Er worden dagelijks duizenden weblogs opgericht, maar tussen al dat gepeupel stijgt vanzelf wel wat talent omhoog. De webloggers die het beste zijn kunnen zichzelf uiteindelijk bedruipen. Als je maar talent hebt."*¹⁸ Of dit waar is zal grotendeels pas in de toekomst te bepalen zijn. Wat nu al wel vaststaat is dat iedere lifelogger met een klein publiek van vrienden en kennissen begint, en

¹⁸ Ringelestijn, Tonie van. 'Onder hobbyisten'. Netkwesties. <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel2.html>, 14 maart 2005

afhankelijk van het talent en de kwaliteit van de blogger groeit zijn of haar weblog verder, of verdwijnt deze in de vergetelheid.

- Weblogs naar onderwerp

Dit is een vrij duidelijke categorie. Het gaat om weblogs die uitsluitend over een bepaald onderwerp gaan, waarbij mensen ideeën uitwisselen. Deze weblogs hebben eigenlijk veel weg van de al oudere internetforums. Van vrijwel ieder denkbaar onderwerp is wel een weblog te vinden. Deze categorie weblogs valt nog wel eens samen met de persoonlijke weblogs. Voorbeelden van de onderwerpen zijn auto's, huisdieren, computergames en ga zo maar door. Een voorbeeld dat ik tegenkwam, is een Google weblog¹⁹ dat zich uitsluitend bezighoudt met nieuwtjes over Google, en niet door Google zelf wordt beheerd.

- Politieke weblogs

Hier gaat het om weblogs die ofwel beheerd worden door een politicus, ofwel uitsluitend over politiek gaan. Een politicus lijkt tegenwoordig niet meer zonder weblog te kunnen. Bijna iedere landelijke politicus, maar ook steeds meer regionale politici hebben een eigen weblog waar ze hun ideeën over het te voeren beleid ventileren. Onder deze groep is het medium erg geliefd, omdat ze zonder tussenkomst van een journalist hun ideeën kunnen publiceren. Er is geen sprake meer van verkeerd geïnterpreteerde citaten, of verkeerd uitgelegde ideeën, maar hun eigen woorden komen rechtstreeks op het eigen blog te staan. Wat het voor politici extra interessant maakt een blog te hebben, is dat de bezoekers, in dit geval de kiezers of potentiële kiezers, de mogelijkheid hebben te reageren op de meningen en ideeën. Voor een politicus interessant om te lezen, want op die manier blijft hij of zij op de hoogte van wat er "in het land" speelt, maar anderzijds is het ook voor de bezoeker goed, want die kan zijn mening kwijt in de reacties. Vooral tijdens verkiezingsperioden is het weblog voor politici van groot belang om de kiezers voor zich te winnen en commentaar te kunnen geven op de programma's van andere politieke partijen. Dit is iets wat onlangs bleek in de Verenigde Staten, bij de verkiezingsstrijd tussen George Bush en John Kerry. Op Bush' weblog²⁰ kun je lezen: "*Kerry on Iraq; a record of*

¹⁹ Google Weblog, <http://google.blogspot.com/>, 14 augustus 2004

²⁰ George W. Bush.com: Official Blog <http://www.georgewbush.com/blog/>, 15 augustus 2004

contradiction". Op Kerry's blog²¹ staat: "*Bush: Too Busy Attacking to Get the Facts Right*".

Een andere vorm van politieke weblogs zijn die, die uitsluitend over politiek gaan. Voor een aantal bloggers is politiek het onderwerp van hun blog om kritiek op het gevoerde beleid te leveren, anderen volgen juist de ontwikkelingen van de partij van hun voorkeur, en uitten hun genoegen hierover. Onder invloed van de dreiging van terrorisme als gevolg van 11 september en de invasie in Irak zijn in 2002 de politieke weblogs enorm toegenomen. In eerste instantie om een invasie van Irak aan te moedigen, en in navolging van die weblogs ontstonden er veel weblogs die juist tegen die invasie waren. Daarbij heeft de oorlog in Irak ertoe geleid dat bloggers vanuit Irak erg populair werden, omdat het een extra nieuwsbron was, van mensen die ter plaatse waren.²² Deze zogenaamde "warblogs" hebben in Amerika een belangrijke bijdrage geleverd aan de snelle groei van het bloggen. Onder invloed van politieke sentimenten zagen veel mensen, onder wie ook veel journalisten, in het weblog een manier om hun mening en onvrede te uitten. Enkele voorbeelden van Nederlandse politieke weblogs zijn: politiekeweblog.nl, zalmlog.nl, janmarijnissen.nl

- Bekende Nederlanders

Deze soort van weblogs valt eigenlijk ook in de soort van de persoonlijke weblogs, met als verschil dat ze beheerd worden door een bekende Nederlander. Deze BN'ers geven de bezoekers een kijkje in hun leven, en wat ze daarin meemaken. Veel radio- en televisiemakers hebben een eigen weblog, dat vaak de website van hun programma ondersteunt. Voorbeelden hiervan zijn Adam Curry²³, hij was één van de eersten met een weblog, Giel Beelen²⁴ en Wim de Bie²⁵

- Shocklogs

Een andere soort van weblogs is die van de treiterlogs of shocklogs. Deze benaming heb ik overgenomen van Wikipedia²⁶, omdat dit de omschrijving is die het beste aansluit bij deze soort weblogs. Helemaal goed is deze benaming ook

²¹ The official Kerry-Edwards Blog, <http://blog.johnkerry.com/>, 15 augustus 2004

²² Wikipedia: Blogging's Rise to influence. http://en.wikipedia.org/wiki/Weblog#Blogging.27s_Rise_to_Influence. 12 augustus 2004

²³ Dutch Curry, <http://live.curry.com/dutch>, 14 augustus 2004

²⁴ Giel Beelen. <http://www.gielbeelen.nl/blog>, 14 augustus 2004

²⁵ Bieslog, <http://bieslog.vpro.nl/programma/bieslog/index.jsp>, 14 augustus 2004

²⁶ Wikipedia, Weblog, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Weblogs>, 13 augustus 2004

niet, want deze soort weblogs doet meer dan alleen shockeren. Voorbeelden van deze shocklogs zijn Retecool.com, GeenStijl.nl, Volkomenkut.com en Jagggle.nl

Shocklogs worden vaak door meerdere mensen beheerd, er zit als het ware een redactie achter, die vaak anoniem logs plaatst. Op deze weblogs worden vooral berichten geplaatst met verwijzingen naar filmpjes of foto's elders op het internet, die vaak, maar niet altijd, redelijk schokkend zijn. De laatste tijd zijn de filmpjes van onthoofdingen in Irak daar voorbeelden van. Het doel van deze weblogs is echter niet uitsluitend te shockeren, vaak worden ook berichten geplaatst die leuk, grappig of opiniërend zijn. Daarnaast proberen deze weblogs dingen aan te kaak te stellen die naar hun mening bekend moeten worden. Een voorbeeld hiervan is een bericht van GeenStijl. GeenStijl kwam erachter dat Stivoro (Stichting Volksgezondheid en Roken) sjoemelde met cijfers om op die manier meer subsidie te ontvangen, ik zal hier in hoofdstuk 4 uitgebreider op ingaan.

Ook is het openbaar maken van internetsites die niet voor een groot publiek bestemd zijn een favoriet onderdeel van deze soort weblogs, het zogenaamde "*OpenDir Protocol*". Vaste rubriek op zowel Retecool als Geenstijl is ook het "*fotofucken*". Dat houdt in dat de bezoekers worden opgeroepen om foto's te manipuleren. Hierbij gaat het vaak om actuele nieuwszaken die worden veranderd. Typisch voor deze soort weblogs is dat de geplaatste berichten in categorieën (Hilarisch, What The Fuck, Bommetje, Schokkend, Not Safe For Work, etc) worden geplaatst, die aangeven wat de lezer kan verwachten.

Deze zogenaamde shocklogs zijn de grote weblogs op het internet, die kunnen rekenen op een jong publiek, dat regelmatig de sites bezoekt, en commentaar geeft op de geplaatste berichten. GeenStijl heeft over het algemeen veel discussie naar aanleiding van hun berichten, en daardoor al snel enkele honderden reacties. GeenStijl is daarmee één van de grootste shocklogs.

-Bloglogs

Bloglogs zijn een wat nieuwere soort weblog, die een overzicht geven van de updates van populaire weblogs, om het bijhouden van alle weblogs makkelijker te maken. Deze weblogs hebben ook een zoekfunctie waarmee door het archief van verschillende weblogs gezocht kan worden. Naar eigen zeggen is deze service ontstaan omdat door de komst van steeds meer weblogs het ondoenlijk is geworden alle interessante weblogs te bezoeken. Daarom geven zij het

overzicht, zodat de bezoeker zich kan beperken tot één weblog. Voorbeelden van deze bloglogs zijn Bloglog.nl en Nieuwnieuws.com. Deze blogs draaien op RSS (really simple syndication) feeds, een toepassing die wijzigingen op een weblog omzet in een ander formaat zodat deze wijzigingen snel en gemakkelijk in kaart kunnen worden gebracht. RSS feeds zijn op steeds meer weblogs te vinden, omdat zij het lezen en volgen ervan erg vereenvoudigen. Door middel van zogenaamde "feedreaders", applicaties die de feeds weer in leesbare bestanden omzetten, kunnen updates en veranderingen op weblogs snel en gemakkelijk gevolgd worden.

-Educatieve of informatieblogs

Weblogs worden ook steeds meer toegepast in een educatieve of wetenschappelijke omgeving. Enerzijds zijn ze erg geschikt om bijvoorbeeld in klassikaal verband ideeën uit te wisselen, maar ook voor bedrijven en wetenschappers vervullen zij een functie. Een actuele vraag is of weblogs de functie van de al in een vroeg stadium ontstane mailinglists kunnen vervangen. Deze lijsten maken het mogelijk dat groepen mensen met dezelfde interesses ideeën via e-mail met elkaar uitwisselen, waarop anderen weer reageren. Deze manier van ideeën uitwisseling wordt veel gebruikt onder wetenschappers. Voor dit onderzoek ben ik zelf aangesloten bij een mailinglist die ook op deze manier werkt.²⁷ Het nadeel van dit soort mailinglists is dat er vaak veel discussies plaatsvinden die lang niet voor iedereen interessant zijn. In combinatie met een feedreader zou een weblog in deze vorm een oplossing kunnen zijn, zodat gebruikers de informatie die zij willen hebben er makkelijker uit kunnen vissen, en er op die manier in een ideale situatie een enorme bron van informatie kan ontstaan. Een voorbeeld van een dergelijk weblog is Slashdot.org, waar gebruikers, nadat ze zich hebben ingeschreven, berichten kunnen plaatsen.

Een recent voorbeeld van een soortgelijke manier is Nowpublic.com, een weblog waar gebruikers nieuwsberichten, waarvan zij vinden dat het nieuwswaarde heeft, kunnen plaatsen. Het motto van Nowpublic is dat het nieuws publiek wordt, en door het publiek wordt aangeleverd. Deze manier van bloggen kan veel opleveren, maar is ook moeilijk in goede banen te leiden. Als iedereen berichten kan posten, bestaat het gevaar dat het al snel niet relevante

²⁷ AOIR, Association of Internet Researchers. <http://aoir.org>

onderwerpen geplaatst worden, of dat het blog last krijgt van mensen die de gang van zaken proberen te verstoren of vol met spam zetten.²⁸

2.5 Kenmerken van weblogs

Er wordt veel over weblogs geschreven, wereldwijd. Er is een oneindige lijst van artikelen, opinies en nieuwtjes beschikbaar die iets met het fenomeen weblogs te maken hebben. Veel wetenschappelijk onderzoek is er nog niet naar verricht. Er zijn enkele interessante publicaties, maar een groot deel van de onderzoeken heeft vooral betrekking op de snelle groei van het aantal bloggers en lezers van blogs. Cijfers over het groeiende aantal worden regelmatig naar boven bijgesteld. Op basis van metingen van Technorati, een soort database die updates van weblogs registreert, blijkt dat het aantal weblogs wereldwijd op het moment rond de zeven miljoen moet liggen²⁹. In oktober 2004 waren dit er nog vier en een half miljoen.³⁰ Specifieke cijfers over het aantal weblogs dat in Nederland wordt bijgehouden zijn niet beschikbaar, en ook niet in vergelijking tot andere Europese landen. Wat wel duidelijk is, is dat de groei nog steeds doorzet.

In Nederland is de groep lifelogs verreweg het grootst. Eerder vermeldde ik al dat op dit moment de dienst Web-log.nl ongeveer 90.000 weblogs bevat. Het grootste deel van deze gebruikers heeft een weblog dat in de categorie lifelogs valt. Hierbij moet ik wel benadrukken dat van deze 90.000 een groot deel niet meer onderhouden wordt. Hoe groot dit deel is is moeilijk aan te geven.

Lifelogs vormen dus een belangrijke categorie onder de weblogs. Het is dan ook niet verwonderlijk dat bij de opkomst van het fenomeen bloggen de eerste onderzoeken vooral betrekking hadden op deze kant van het bloggen. Begin 2004 verscheen 'Into the Blogosphere', een onderzoek dat verbonden is aan de Universiteit van Minnesota.³¹ 'Into The Blogosphere' is een verzameling van 22 artikelen waarin de verschillende aspecten van bloggen worden onderzocht aan de hand van casestudies en inhoudsanalyses. Het onderzoek bevat onder meer studies naar de mogelijkheden van het gebruik van weblogs in een leeromgeving, maar heeft vooral betrekking op studies naar de blogosfeer als virtuele gemeenschap en het gebruik ervan. Hierbij ligt de nadruk op de

²⁸ Geert Lovink heeft aan de voor- en nadelen en de mogelijkheden van deze manier van bloggen een hoofdstuk gewijd in zijn boek, *My First Recession*. 'Defining Open Publishing, Of Lists and Weblogs'.

²⁹ About Technorati. <http://www.technorati.com/about/>, maart 2005

³⁰ Sifry, David. 'State of the Blogosphere'. <http://www.sifry.com/alerts/archives/000387.html>, oktober 2004

³¹ Gurak Laura, e.a. 'Into the Blogosphere: Rhetoric, Community and Culture of Weblogs', juni 2004. <http://blog.lib.umn.edu/blogosphere>.

manier waarop lifeloggers door middel van hun weblog communiceren in deze virtuele gemeenschap. Een interessant aspect van lifelogs wordt door Miller en Shepherd aangehaald in hun studie 'Blogging as Social Action: a genre analysis of the weblog'³². Miller en Shepherd vragen zich af waarom mensen een weblog beginnen en daardoor wat vroeger privé was nu publiek maken. Het gaat hier dus specifiek om de lifelogs, of online journals, zeggend dagboeken. Waarom beginnen mensen aan een weblog waarop zij hun persoonlijke gedachten en verhalen publiceren aan een potentieel miljoenenpubliek, en waarom is er een publiek voor deze lifelogs. Wie is er geïnteresseerd in het alledaagse leven van een willekeurige persoon? Deze vragen zullen ook centraal staan bij het participerende onderzoek naar lifelogs in hoofdstuk 3.

Miller en Shepherd wijzen erop dat de verschuiving van privé naar publiek in de jaren negentig in meerdere opzichten heeft plaatsgevonden. MTV startte met een real-life televisie show, "THE REAL WORLD" , waarin een aantal jongeren in een huis werd geplaatst en gevolgd werd met een camera. Later werd een variant op dit idee, "BIG BROTHER" een groot succes. Aan het succes van deze programma's zou voyeurisme, of andersom exhibitionisme ten grondslag liggen. Hiermee is de snelle opkomst van de lifelogs niet verklaard. In dergelijke programma's wordt de groep mensen uitvoerig geselecteerd. Tegenpolen worden bij elkaar gebracht in de hoop dat er interessante conflicten ontstaan. Dit gaat niet op voor de alledaagse lifeloggers. Dit zijn doorgaans doorsnee mensen met doorsnee leefomgevingen, die niet al te spectaculair zijn.

De verschuiving van de privé-omgeving naar het publieke, zoals dat in andere media is gebeurd, is volgens mij niet de oorzaak van de opkomst van de lifelogs. Deze ligt veel meer in het feit dat het gebruik van nieuwe media en de toegankelijkheid ervan enorm is toegenomen. In januari 2004 verscheen in de New York Times een artikel van Emily Nussbaum,³³ waarin zij beschrijft hoe een jonge scholier gebruikt maakt van het internet. Nussbaum gaat er van uit dat het overgrote deel van de lifelogs beheerd wordt door tieners, die naast communicatie via e-mail en instant messengers vooral communiceren via blogs. Ze beschrijft dat deze jongeren de lifelogs als een therapie gebruiken om problemen van zich af te schrijven. Ondanks dat ook klasgenoten en bekenden

³² Miller, Caroline R. en Dawn Shepherd. 'Blogging as Social Action: A Genre Analysis of the Weblog'. http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/bloggng_as_social_action_a_genre_analysis_of_the_weblog.html, 13 januari 2004

³³ Nussbaum, Emily. 'My So-Called Blog'. New York Times. <http://ripples.typepad.com/ripples/Blogging-Nussbaum.html>, 11 januari 2004

de lifelogs kunnen lezen, schrijven ze hierop waarmee ze worstelen. De therapeutische werking van het weblog is de belangrijkste reden voor het gebruik ervan.

José van Dijck heeft over dit onderwerp ook een artikel geschreven, 'Composing the Self: of Diaries and Lifelogs'³⁴. In dit artikel trekt ze interessante verbanden tussen de oorspronkelijke papieren dagboeken, en de nieuwe online vorm van dit dagboek. Van Dijck beschrijft dat het dagboek van oudsher een therapeutische werking heeft gehad, een vorm van "self-help". Opvallend is dat veel dagboeken van oorsprong puur privé waren, maar vaak wel geadresseerd werden aan een (fictieve) lezer. Hoe verhoudt dit zich nu tot de lifelogs. De schrijver hiervan kent zijn publiek in principe ook niet, een aantal bekenden daargelaten.

Het element van de "self-help" vind ik interessant. Ik denk dat veel mensen inderdaad om deze reden een lifelog schrijven. Ook denk ik dat er sprake is van een soort zelfbevestiging door middel van het onderhouden van een weblog. Door een eigen weblog te hebben, creëer je een identiteit op het internet en in de gemeenschap waarin je je begeeft. Je bevestigt je bestaan en geeft dat vorm door middel van het weblog. In het participerend onderzoek naar lifelogs zullen de vragen naar de reden voor het onderhouden van een lifelog, en de reden van het lezen van andermans lifelog centraal staan. Waarom lezen mensen de dagelijkse beslommeringen van een onbekend persoon? Heeft dit te maken met de drang om onderdeel van een gemeenschap uit te maken?

Howard Rheingold heeft veel geschreven over online gemeenschappen.³⁵ Volgens hem is één van de krachten van de computer gemedieerde communicatie dat de beperkingen en kenmerken die een persoon in het dagelijks leven ervaart, er op internet niet toe doen. Iemand kan zijn wie hij wil zijn, en zich voordoen zoals hij zich wil voordoen, en op die manier onderdeel uitmaken van gemeenschappen naar keuze. Is dit ook een reden voor mensen een lifelog te starten? Ervaren zij in het dagelijks leven beperkingen die ze proberen te vermijden door zich op internet te begeven?

Het element van het deel uitmaken van een online gemeenschap ligt ook ten grondslag aan het succes van de shocklogs. Net als bij de lifelogs is het ook

³⁴ Dijck, Jose van. 'Composing the self: of diaries and lifelogs'. Fibreculture. http://journal.fibreculture.org/issue3/issue3_vandijck.html, 23 november 2004

³⁵ Rheingold, Howard. 'A slice of Life in My Virtual Community'. <http://interact.uoregon.edu/MediaLit/mlr/readings/articles/aslice.html>, juni 1992

hier van belang een unieke identiteit te geven aan het weblog, om op die manier een groep mensen aan te spreken. Een belangrijk element van weblogs zijn hierbij de links, verwijzingen naar andere sites. Allereerst spelen deze een belangrijke rol omdat de berichten die geplaatst worden vrijwel altijd voorzien zijn van een link naar iets waar de blogger naar wil verwijzen, voorzien van een redactioneel of opiniërend commentaar. De inhoud van een weblog wordt grotendeels gevormd door deze links. Daarnaast speelt de linklijst een belangrijke rol op de weblogs. Van oorsprong zijn veel weblogs niet meer dan een verzameling links, een linkdump.

De blogger, en vooral de groepsweblogs, proberen een identiteit te creëren voor hun weblog, om op die manier een groep bezoekers aan zich te binden. Deze identiteit wordt deels gevormd door de vormgeving, in combinatie met de mogelijkheden van het software pakket. Een weblog als GeenStijl zit technisch en qua vormgeving erg goed in elkaar. De site is snel en perfect in orde. Vormgeving en technische kwaliteit zijn belangrijke eigenschappen in het binden van een groep. Maar ook de linklijst speelt hierbij een belangrijke rol. Door middel van deze lijst, de links naar andere weblogs en websites geeft een blogger of een redactie aan tot welke groep deze behoort of zou willen behoren. De linklijst creëert op deze manier een omgeving van wat goed of ook leuk is, en wat er niet bij staat is dus niet interessant. Een bezoeker die, misschien voor zijn gevoel, ook tot een groep wil behoren, krijgt hiermee een beeld van wat de identiteit van een weblog is. Staan er bijvoorbeeld links naar websites of weblogs van zijn eigen interesse op, dan weet hij dat hij aan het juiste adres is. Opvallend hierbij is wel dat de linklijsten minder belangrijk lijken te worden als een weblog zijn positie bevestigd heeft. Op GeenStijl is de linklijst al verdwenen uit de linker of rechter kolom, waar hij van oorsprong stond, maar alleen toegankelijk via een eigen link. Bij Retecool is de linklijst ("*Hiplist, Binnenkort vind je hier waar je moet zijn en wat je beter kunt mijden*") al sinds januari helemaal niet meer aanwezig. De lijst speelt vooral een rol in het tot stand brengen van de identiteit, als dat eenmaal gelukt is lijkt hij minder belangrijk te worden.

Voor de bezoekers van de grote shocklogs speelt de identiteit zeker een belangrijke rol. De shocklogs redeneren vooral in termen van goed en fout. Het is deze houding die ze zo populair maakt en heeft gemaakt. De afgelopen jaren is het afkraken en belachelijk maken van andere websites een terugkerend

onderwerp geweest op de weblogs. Leedvermaak is een belangrijke reden voor plezier onder de bezoekers van de shocklogs. Websites die technisch slecht zijn, of waarop dingen staan die eigenlijk niet voor een groot publiek bedoeld waren zijn onderwerpen die de redacties graag plaatsen, liefst voorzien van een link naar een gastenboek, zodat de bezoekers van de weblogs hun mening over deze sites, in groten getale, kunnen geven. Het is een element van de Nederlandse shocklogs dat ze groot heeft gemaakt, omdat dit soort berichten vaak op steun van andere shocklogs kunnen rekenen, en zij de berichten graag overnemen. Op deze manier ontstaat een soort groepsgevoel onder de bezoekers, omdat ze met de macht van een massa bezoekers vaak in staat zijn om een dergelijke website uiteindelijk te laten verdwijnen. Soms door een tekort aan bandbreedte, soms doordat de beheerder besluit om de site dan maar helemaal te sluiten. Deze "methode" gebruiken de weblogs ook om dingen aan de kaak te stellen die naar hun mening verkeerd zijn, waarbij de nodige scheldpartijen vaak niet ontbreken. Extreemrechtse groeperingen of spamverspreiders zijn op deze manier ook al vaak aan de beurt geweest.

De Nederlandse internetjournalist Francisco van Jole³⁶ is een fel tegenstander van de manier waarop weblogs de macht van de bezoekersgroep gebruiken op internet. In een artikel in de Volkskrant zegt hij: "De makers van het weblog GeenStijl zeggen grenzen te willen verleggen. Hoe harder het slachtoffer kermt, hoe meer plezier."³⁷ Van Jole spreekt van de "Hooligans van het Internet" en van "digitale steniging". Van Jole heeft in verschillende publicaties vraagtekens gezet bij de manier waarop de weblogs handelen. Als gevolg hiervan kon hij op veel kritiek rekenen uit de hoek van de bloggers, maar ook vanuit de bezoekers. Hij beschrijft dat de weblogs zich menen te kunnen veroorloven wild om zich heen te schoppen en schelden, maar zich niet willen verantwoorden voor wat zij doen. Zij schrijven zichzelf een soort macht toe, en iedereen die het niet met ze eens is, wordt als vijand beschouwd. Hijzelf heeft dit ook moeten ervaren. Van Jole zegt: "Als je het niet met ze eens bent, proberen ze je het werk onmogelijk te maken, en als je dit in de reacties op het weblog uit, word je uiteindelijk geweerd. Er is een suggestie van een open systeem (van

³⁶ Francisco van Jole heeft zich als journalist gespecialiseerd in internet. Hij is onder andere verbonden aan De Volkskrant en Tros radio, en heeft enkele boeken over internet geschreven. Ook heeft hij een eigen weblog, 2525.com. <http://www.2525.com/log/index.html>

³⁷ Jole, Francisco van. 'Digitale Steniging'. De Volkskrant. http://www.2525.com/log/archives/2004/10/weblogs_en_kijk.htm, 01 november 2003

reacties), maar in werkelijkheid is dit er helemaal niet. Tegenspraak wordt niet geduld. Ze wanen zich de "King of the Internet".³⁸

Van Jole's bezwaar is dat de anonimiteit waarin de makers handelen, een debat over hun activiteiten onmogelijk maakt. Met iemand die zich niet bekend maakt kun je niet in debat, aldus van Jole. Zijn kritieken hebben er uiteindelijk toe geleid dat er een discussie in het programma B&W³⁹ heeft plaatsgevonden. Deze discussie heeft inhoudelijk niet veel opgeleverd, maar heeft er wel toe geleid dat een aantal redactieleden letterlijk hun gezicht heeft getoond, weliswaar in sommige gevallen nog steeds onder een schuilnaam. Van Jole zegt hierover dat hij van mening is dat dit toch wel een omslag is geweest in de gang van zaken op de weblogs. Of hier echt sprake is van een omslag betwijfel ik, maar het is wel goed geweest dat het hele vraagstuk van de anonimiteit ter sprake is gebracht. De gedachte dat alles mogelijk is, en dat alles gezegd kan worden op de weblogs is in ieder geval verdwenen, en ook hebben de verschillende redacties maatregelen genomen om uitwassen te voorkomen.

Van Jole dicht de kracht van een weblog als GeenStijl toe aan het feit dat ze er steeds in slagen sentimenten goed aan te voelen, en deze ook aan te spreken. Op deze manier ontstaat een groepsgedrag waarin men elkaar gaat napraten, en waarin geen vragen meer worden gesteld. Dit bedoelt hij met de "hooligans", men loopt achter elkaar aan en doet elkaar na, zonder zich af te vragen waar ze mee bezig zijn.⁴⁰

Ik denk dat van Jole op veel punten zeker gelijk heeft. Bij de grote weblogs, en in het bijzonder bij GeenStijl is het me vaker opgevallen dat door een geplaatst bericht een sfeer wordt gecreëerd, een toon wordt gezet waarin wordt uitgenodigd om die mening te delen. In groten getale zijn de bezoekers het eens met het bericht, en moedigen op die manier elkaar en de redactie aan. Als voorbeeld hiervan zal ik in hoofdstuk 4 een aantal van deze berichten van GeenStijl bespreken.

Een reden voor het feit dat de uitlatingen in de reacties soms zo ver gaan is misschien te vinden in de aard van de communicatie. Communicatie op internet werkt drempelverlagend voor veel gebruikers. De gebruiker bevindt zich doorgaans in zijn eigen omgeving en het ontbreken van direct menselijk contact

³⁸ Citaat is afkomstig uit een telefoongesprek dat ik voerde met Francisco van Jole op 31 maart 2005.

³⁹ B&W: Anonimiteit van weblogs. 27 oktober 2004, <http://cgi.omroep.nl/cgi-bin/streams?tv/vara/barendwitteman/bb.20041027.asf> of zie cd-rom

⁴⁰ Citaat is afkomstig uit een telefoongesprek dat ik voerde met Francisco van Jole op 31 maart 2005.

kan er toe leiden dat de gebruiker zich vrijer voelt dan in een één op één situatie. Bij communicatie in de offline wereld (In Real Life) is sprake van specifieke verbale eigenschappen als intonatie en non-verbale eigenschappen in de vorm van reacties van oogopslagen, zuchten en dergelijke. Bij communicatie via een weblog heeft een gebruiker uitsluitend woorden die hij kan gebruiken, de ander heeft alleen deze woorden te interpreteren. Hierdoor kunnen uitlatingen soms verkeerd worden geïnterpreteerd, maar worden mensen ook minder snel gestopt door reacties van anderen, in verbale of non-verbale vorm⁴¹. Hierdoor is het goed mogelijk dat mensen dingen zeggen die ze anders nooit zouden zeggen, omdat dat eigenlijk niet kan. Als een bezoeker deze uitlatingen dan ook nog eens in complete anonimiteit kan doen, wordt dit proces alleen nog maar versterkt. Om deze redenen is het goed dat de weblogs nu een registratiesysteem hebben ingevoerd, en dat mede dankzij van Jole de grenzen van wat wel en niet toelaatbaar is nu ter discussie zijn gesteld.

Naar aanleiding van de uitzending van B&W kwamen op verschillende weblogs reacties van de bezoekers over het onderwerp. Albert Benschop citeert naar aanleiding hiervan *lloyd*: *"Het normaal tegen de tv schreeuwende plebs heeft een stem. Het plebs spreekt de taal van de straat, een taal die ieder normaal mens gebruikt als het hem/haar niet zint. En zo anoniem als het maar kan. Ongehoord ook"*⁴² Terecht bespreekt hij hierbij ook dat de uitlatingen van het "plebs" betekenis krijgt in de context. Daarbij komt nog dat het plebs hierbij niet wordt gestoord door ofwel correctie, of de eerder genoemde eigenschappen van verbale communicatie, die ertoe leiden dat men niet alles zomaar zegt. De context waarin berichten staan, in het bijzonder op de weblogs, speelt een heel belangrijke rol. Sommige uitingen als "nekschot" en "ga eens lekker dood" hebben buiten de context van de weblogs een betekenis die in eerste instantie in strijd is met de grondwet. Je mag iemand wel dood wensen, maar niet oproepen iemand een nekschot te geven. Binnen de context van de reacties op de weblogs zijn deze uitlatingen lange tijd heel gebruikelijk geweest, ze werden dan ook niet letterlijk bedoeld.

Maar moet je ze desondanks wel toelaten? Het gevaar zit erin dat als je alles toelaat, omdat het in die specifieke context nu eenmaal wel meevalt, je een

⁴¹ Rheingold, Howard. 'A Slice of My Life'.

<http://interact.uoregon.edu/MediaLit/mlr/readings/articles/aslice.html>, 5 maart 2005

⁴² Benschop, Albert. 'Weblogs: een doe-het-zelf-medium'. Sociosite.

<http://www2.fmg.uva.nl/sociosite/websoc/weblog.html>, 18 maart 2005

echt verkeerde ontwikkeling over het hoofd gaat zien. Het is gevaarlijk om dit niet serieus te nemen, en er van uit te gaan dat het allemaal wel meevalt. Ik denk persoonlijk ook dat het allemaal wel meevalt, en dat serieuze doodsbedreigingen op de weblogs niet voor (zullen) komen, maar er vanuit gaan dat dat niet gebeurt zou verkeerd zijn. Mede daarom is het een goede zaak dat de redacties hun verantwoordelijkheid hierin hebben genomen, in zoverre door een registratiesysteem aan te leggen waarin een emailadres en ip-nummer worden opgeslagen. Hiermee vestig je in ieder geval ook de aandacht op de verantwoordelijkheid van de bezoekers. Uiteindelijk zijn het de redacties van de weblogs die een ruimte bieden voor de reacties, en daarmee zijn zij wel degelijk verantwoordelijk voor wat er in die ruimte gebeurt en geschreven wordt.

2.6 Journalistiek

Een ander debat dat momenteel zowel wereldwijd als in Nederland gaande is, is de rol die weblogs kunnen vervullen als journalistiek medium. Al snel na het ontstaan van het genre werden er hoge verwachtingen toegedicht aan bloggen als een vorm van journalistiek. Dit kwam vooral doordat de kracht ervan was dat in potentie iedereen met gemak artikelen kon publiceren, voor een oneindig groot publiek. Bij oudere, traditionele media als kranten was de schrijver altijd afhankelijk van factoren als redacteuren en uitgevers.

Andrew Sullivan beschrijft dit als volgt: *"For as long as journalism has existed, writers of whatever kind have had one route to readers: They needed an editor and a publisher. Even in the most benign scenario, this process subtly distorts journalism. You find yourself almost unconsciously writing to please a handful of people - the editors looking for a certain kind of story, the publishers seeking to push a particular venture, or the advertisers who influence the editors and owners. Blogging simply bypasses this ancient ritual."*⁴³ Volgens Sullivan wordt de geloofwaardigheid van bloggers als journalisten nog versterkt door het persoonlijke karakter ervan: *"First off, blogs are personal. Almost all of them are imbued with the temper of their writer. This personal touch is much more in tune with our current sensibility than were the opinionated magazines and newspapers of old. Readers increasingly doubt the authority of The Washington Post or National Review, despite their grand-sounding titles and large staffs."*

⁴³ Sullivan, Andrew. 'The Blogging Revolution. Weblogs are to words what Napster was to music'. Wired 10.05. Mei 2002. <http://www.wired.com/wired/archive/10.05/mustread.html?pg=2>

*They know that behind the curtain are fallible writers and editors who are no more inherently trustworthy than a lone blogger who has earned a reader's respect."*⁴⁴

Dave Winer vult dit aan met een artikel in dezelfde Wired waarin hij zegt: *"The first such sites - essentially electronic diaries to which readers could add their comments - appeared in the mid-'90s; the current tally may well be in the hundreds of thousands. While they don't always hew to traditional news values of accuracy and objectivity, blogs do at their best convey an authenticity and immediacy the big outlets can't summon."*⁴⁵ Het persoonlijke karakter van een weblog zou dus de geloofwaardigheid ten goede komen. Daarbij zou het een voordeel zijn dat de weblogs het nieuws veel sneller kunnen publiceren dan de grote nieuwsbureaus. De snelheid van het medium en het persoonlijke karakter kunnen echter ook juist de zwaktes betekenen. Met één druk op de knop kan iedereen een nieuwsitem plaatsen, zonder dat daar een redactie een blik op heeft geworpen.

J.D. Lasica stelde in mei 2001 aan zes journalisten de vraag hun visie te geven op de rol die bloggen voor journalisten kan gaan spelen. Op dat moment stond de ontwikkeling in vergelijking tot nu nog in de kinderschoenen. Lasica schrijft in zijn inleiding: *"While no one is really sure where this is all heading, my hunch is that blogging represents Ground Zero of the personal Webcasting revolution. Weblogging will drive a powerful new form of amateur journalism as millions of Net users — young people especially — take on the role of columnist, reporter, analyst and publisher while fashioning their own personal broadcasting networks. It won't happen overnight, and we're now seeing only version 1.0, but just wait a few years when broadband and multimedia arrive in a big way."*⁴⁶ Het is in dit verband moeilijk aan te geven in welke versie we nu zijn, maar hij heeft zeker gelijk gekregen dat de opkomst van breedband en multimedia bij heeft gedragen, en misschien nog steeds bijdraagt.

Weblogs hebben een mogelijkheid die oudere traditionelere media niet hebben, en dat is de mogelijkheid verschillende van die media te integreren.

⁴⁴ Sullivan, Andrew. 'The Blogging Revolution. Weblogs are to words what Napster was to music'. Wired 10.05. Mei 2002. <http://www.wired.com/wired/archive/10.05/mustread.html?pg=2>

⁴⁵ Winer, David en Martin Nisenholtz. 'Weblogs will outrank the New York Times Web site by 2007'. Wired 10.05. Mei 2002. <http://www.wired.com/wired/archive/10.05/longbets?pg=8>

⁴⁶ Lasica, J.D. 'Blogging as a form of journalism'. Online Journalism Review. Mei 2001. <http://www.ojr.org/ojr/workplace/1017958873.php>

Bolter en Grusin hebben hiervoor de term "remediation" geïntroduceerd.⁴⁷ Op blogs is een combinatie van beeld, geluid en tekst mogelijk die eerder niet mogelijk was. Ook wordt het veel gemakkelijker door de gevorderde technologische ontwikkeling voor iedereen om beeld of geluidsfragmenten vast te leggen, en digitaal te verspreiden. Mobiele telefoons, met geïntegreerde camera zijn hiervan een goed voorbeeld. Daarbij bieden blogs de mogelijkheid tot directe reactie van lezers, die daarmee kunnen bijdragen aan de geloofwaardigheid en oprechtheid van een bericht. Een soort controlerende functie kan worden toegedicht aan de lezer, die ertoe kan leiden dat er een enorme hoeveelheid nieuwsberichten ontstaat, die voor waar kunnen worden aangenomen. Als hieraan een trackback systeem⁴⁸ wordt toegevoegd kan er op een vrij simpele manier een enorme bron van informatie ontstaan.

Albert Benschop bespreekt de rol van weblogjournalistiek ook in zijn artikel: *"De conventionele journalistiek is gemodelleerd naar het principe van een lezing: 'wij vertellen je wat het nieuws is, en de lezer accepteert dat — of niet'. De nieuwe journalistiek die in weblogs wordt bedreven is geënt op het model van de conversatie: lezers/luisteraars/kijkers worden deel van het proces. De nieuwe interactieve journalistiek ('bottom-up journalism') staat in een haat-liefdeverhouding met de traditionele vormen van journalistiek."*⁴⁹ Het principe van de conventionele journalistiek, "wij vertellen je wat het nieuws is" geldt in Nederland nog steeds in grote mate. In ieder geval als het gaat om de grote weblogs. De redacties van de weblogs zijn uiteindelijk nog steeds degenen die bepalen wat er wel en niet wordt gepubliceerd. In dit opzicht is er dus weinig veranderd. Er is wel een mogelijkheid voor linktips, en ook komt het voor dat in de reacties links naar interessante nieuwtjes worden geplaatst, maar als het de redactie niet bevalt, worden deze vaak onder noemer "spam" verwijderd. Van een open systeem is dus in dit verband (nog) geen sprake.

Daar komt nog het probleem van de verhouding tussen de professionele journalist en de blogger bij. Niet iedere blogger is immers journalist. Deze vraag is gerezen naar aanleiding van een rechtszaak tegen twee bloggers die door Apple waren gedaagd. Zij hadden gevoelige nieuwe informatie over Apple

⁴⁷ Bolter, Jay David en Richard Grusin. 'Remediation. Understanding New Media'. 2000.

⁴⁸ Trackbacks zijn koppelingen tussen weblogberichten die hetzelfde onderwerp of keyword hebben. Deze worden onder een bericht geplaatst zodat de lezer gemakkelijk kan zien wat er nog meer over dit onderwerp wordt geschreven.

⁴⁹ Benschop, Albert. 'Weblogs: een doe-het-zelf-medium'. Sociosite.
<http://www2.fmg.uva.nl/sociosite/websoc/weblog.html>, 18 maart 2005

producten gepubliceerd op hun weblogs. In Netkwesties wordt de zaak uitvoerig gevolgd en beschreven.⁵⁰ De vraag die centraal staat in deze zaak is of de bloggers zich kunnen beroepen op hun verschoningsrecht, het recht om hun bronnen geheim te houden. Een probleem met het verschoningsrecht is dat er geen duidelijke wetgeving op het gebied is. Als het voor een verslaggever noodzakelijk is zijn bronnen geheim te houden, in het belang van gedupeerden, kan een rechter het toestaan. Een ander probleem met het verschoningsrecht is dat het erg gemakkelijk te misbruiken is. Het zou iedere blogger, die zichzelf journalist noemt, in staat stellen om allerhande berichten en beweringen zonder onderbouwing de wereld in te sturen. Daarbij rijst in het geval van de Apple zaak de vraag of er inderdaad wel een wezenlijk belang was om dit nieuws te publiceren, of dat het de bloggers om de scoop ging.

In een eerder artikel in Netkwesties⁵¹ wordt beschreven dat in België wel een regelgeving ten aanzien van het verschoningsrecht is. Hierbij ligt de maatstaf voor een journalist in het gegeven dat hij of zij voor een periode van twee jaar moet kunnen leven van zijn journalistieke bezigheden. Deze regelgeving is ook te beperkt. Op het moment heeft het er alle schijn van dat GeenStijl op een geheel commerciële manier verder wil gaan, en dat de redactie zich uitsluitend met het weblog gaat bezighouden om op die manier in de inkomsten te kunnen voorzien. Dit zou dus betekenen dat de redactie ervan kan leven, maar maakt dit ze dan ook journalist, en geeft dit ze het recht zich te beroepen op het verschoningsrecht? Op GeenStijl is een bericht geplaatst waarin de zogenaamde huisjurist van GeenStijl tot de conclusie komt dat GeenStijl wel journalistiek bedrijft en zich dus op het verschoningsrecht kan beroepen⁵². Opvallend hierbij is dat in een ander artikel van Netkwesties, één van de redactieleden van GeenStijl, Ambroos Wiegers, geïnterviewd wordt, en aangeeft geen journalist te zijn: *"De redactie van GeenStijl noemt de site zelf geen journalistiek. 'Ik wil helemaal geen journalist meer genoemd worden. Journalistiek is zo saai. Daar wil ik niet mee vergeleken worden. Op één krant na hebben ze allemaal negatief over ons geschreven. Nu weet ik pas echt hoe gemakzuchtig journalisten eigenlijk te werk gaan en wat voor troep ze afleveren.*

⁵⁰ Dasselaar, Arjan. 'De ruggengraat van de blogosfeer.' <http://www.netkwesties.nl/editie123/column1.html>, 25 maart 2005

⁵¹ Olsthoorn, Peter. 'Anonieme bronnen: ze zeggen dat...'. Netkwesties. <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel1.html>, 16 maart 2005

⁵² GeenStijl. 'Weblogs: Journalisten of Hobbyisten?'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/003662.html>, 7 maart 2005

En dat ze niet onafhankelijk zijn, maar links georiënteerd. Ook daarom is GeenStijl een verademing voor de lezers'."⁵³

De vraag die belangrijk is, is op welke manier er bepaald kan worden wanneer er sprake is van journalistiek, en wanneer niet. Met journalistiek bedoel ik hier het verstrekken van informatie omtrent het dagelijks gebeuren, waarbij feiten en meningen onderzocht en onderbouwd worden. GeenStijl heeft zeker enkele journalistieke eigenschappen, maar heeft daarbij ook weer een heleboel typisch niet-journalistieke eigenschappen. Francisco van Jole is van mening dat weblogs geen journalistiek medium zijn, omdat ze louter signaleren, en niet kritisch beschrijven.⁵⁴ Is dit dan de maatstaf voor de scheiding tussen journalistiek en niet-journalistiek? Dat een journalist dingen ter discussie moet stellen, en niet louter kan beschrijven. Als weblogs aanspraak willen maken op de rechten die journalisten hebben om hun vak op een degelijke manier uit te oefenen, moeten ze zich ook aan de plichten houden.

Eén van de belangrijkste kenmerken van goede journalistiek is gedegen onderzoek. Dit is ook vastgelegd in de gedragscode voor de journalistiek.⁵⁵ Professionele journalisten dienen hun bronnen te controleren en onderzoek te doen alvorens iets te publiceren en ze mogen geen financiële vergoeding ontvangen voor het plaatsen van artikelen. Vooral dit eerste element is het probleem. Gedegen onderzoek vindt bij sommige Nederlandse weblogs plaats, maar zeker niet bij de overgrote meerderheid, en lang niet altijd. Daarbij blijft de vraag of de weblogs, als hobbyisten, überhaupt de kans hebben om onderzoek te doen. Het medium vraagt om snelle publicatie. Een andere plicht van journalisten is het rectificeren van verkeerde informatie. Dit is iets wat vrijwel nooit gebeurt. Als het al gebeurt wordt er nooit bij vermeld dat het oorspronkelijke bericht onjuist was. Het wordt simpelweg aangepast, die mogelijkheid heeft het medium nu eenmaal, in tegenstelling tot de traditionele media, of het wordt helemaal verwijderd. Dit is een verantwoordelijkheid die bloggers zouden moeten oppakken om journalisten genoemd te kunnen worden. Ook de anonimiteit op weblogs speelt in dit verband een rol. Het controleren van bronnen is moeilijk als die bronnen anoniem zijn. Als je bronnen niet kunt vermelden of prijsgeven vervalft het probleem van het verschoningsrecht. Ambroos Wiegiers ziet dit als

⁵³ Ringelestijn, Tonie van. 'Onder Hobbyisten'. Netkwesties. <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel2.html>, 11 maart 2005

⁵⁴ Citaat uit een telefoongesprek dat ik voerde met Francisco van Jole op 31 maart 2005.

⁵⁵ Gedragscode voor Nederlandse Journalisten. <http://www.villamedia.nl/genootschap/gedragscode.htm>

een voordeel: "Mij maakt het ook niet uit of mensen anoniem met een nieuwstip komen. Ik wil hun naam niet eens weten, dan hoef ik mijn bron ook niet prijs te geven".⁵⁶ Deze instelling draagt niet bij aan de geloofwaardigheid van een bericht, en het kan er toe leiden dat iedereen van alles kan beweren.

Een ander artikel uit Netkwesties gaat over de vraag of, en zo ja hoe weblogs uit de hobbysfeer kunnen komen, en of ze dat nastreven.⁵⁷ Uit dit artikel, waarin verschillende bloggers zijn geïnterviewd, blijkt dat van de grote weblogs, inderdaad GeenStijl en Retecool dit nastreven. Zij proberen door middel van het actief zoeken naar adverteerders en aanpassing van het weblog een situatie te creëren waarin het mogelijk is om van de inkomsten van het weblog te leven. Deze ontwikkeling is interessant, omdat het de opzet van een weblog ingrijpend kan beïnvloeden. Jason Kottke, een New Yorkse blogger is al gestopt met werken en probeert in zijn levensonderhoud te voorzien door middel van giften van zijn lezers.⁵⁸ De opzet van de grote Nederlandse weblogs is anders. Er circuleren al enige tijd geruchten dat de redactie van GeenStijl op korte termijn overgenomen gaat worden door een media bedrijf (welke is onbekend). In hoofdstuk 4 wordt hier uitgebreid op ingegaan.

Naar aanleiding van de snelle ontwikkeling van weblogs rijzen op verschillende gebieden vragen over het onderwerp. Een compleet overzicht is niet te geven, maar enkele belangrijke publicaties over weblogs wil ik hier noemen. In About*Blank, een maandelijks e-zine over bloggen, verscheen in januari 2003 het artikel "Het web over webloggen"⁵⁹. Dit artikel geeft een mooi overzicht van de verschillende discussies die tot dan toe gevoerd werden over weblogs. In eerste instantie had dit vooral betrekking op de psychologische kant van het lifeloggen. Naarmate de hoeveelheid blogs toenam, verschenen er artikelen over de verschillende softwarepakketten en tools om blogs te beheren. De laatste jaren gaat de discussie vooral over webloggen als nieuwe vorm van journalistiek.

Zoals ik eerder noemde bespreekt Netkwesties het fenomeen ook in het licht van de vraag hoe weblogs zich verhouden tussen hobbyisme en journalistiek. Verschillende tijdschriften en kranten publiceerden het afgelopen

⁵⁶ Ringelestijn, Tonie van. 'Onder hobbyisten'. Netkwesties. <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel2.html>, 14 maart 2005

⁵⁷ idem.

⁵⁸ Kottke, Jason. 'Doing Kottke.org as a full-time job'. <http://www.kottke.org/05/02/kottke-micropatron>, 22 februari 2005

⁵⁹ Meeuwssen, Frank. 'Het web over webloggen'. About Blank #8. januari 2003. http://www.aboutblank.nl/8/over_webloggen.htm

jaar ook over weblogs, mede naar aanleiding van de zaak van Apple. Eén van de eerste publicaties over bloggen is het boek "We've got blog"⁶⁰, over de maatschappelijke invloed van weblogs. Dit boek is een verzameling van artikelen waarin de opkomst van het weblog wordt beschreven en toegelicht. Als gevolg van verschillende conferenties over webloggen verschijnen er ook meer publicaties.

In februari 2005 vond in Londen een conferentie plaats onder de naam: "The Fall and Fall of Journalism"⁶¹. Hierbij bespraken vertegenwoordigers van de traditionele journalistiek en de nieuwe journalistiek de vraag van de "citizen-journalist". In Nederland vond eind april het symposium "Blognomics, The Economics and Mechanics of Blogging"⁶² plaats. Op dit symposium werden de mogelijkheden van het bloggen door tien sprekers, vanuit hun vakgebied gezien, uitgelegd. De belangrijkste uitkomst van het symposium was dat er heel veel mogelijkheden zijn voor weblogs, vooral ook op economisch en journalistiek gebied. Meer informatie over symposium is te vinden op het blog van Blognomics⁶³, of in het verslag dat ik ervan schreef voor het Instituut voor Netwerkcultuur⁶⁴.

Ik verwacht dat er in de toekomst nog veel conferenties en publicaties zullen volgen. Vooral de ontwikkeling die blogs nu doormaken, zal daarin belangrijk zijn.

De vraag is hoe die ontwikkeling vorm krijgt. Hierbij zal de mate waarin een weblog journalistiek kan zijn nog wel enige tijd centraal blijven staan. Het probleem ermee is dat het vrijwel niet te bepalen is of weblogs die door een eenmansredactie worden beheerd de status van journalistiek medium toegedicht kan krijgen. Dat brengt met zich mee dat dit de ontwikkeling van weblogs in deze richting ook ernstig in de weg kan staan. Aan de andere kant maakt het feit dat veel weblogs bestaan uit één redactielid de mogelijkheden tot overname of incorporatie door (media) bedrijven wel heel gemakkelijk. Wanneer het voor een blogger onmogelijk blijft toegang te krijgen tot de voorzieningen die een traditionele journalist wel heeft, zoals perskaarten en het beroepen op bepaalde

⁶⁰ Rodzvilla, John. 'We've got Blog'. 2002.

⁶¹LSE Media Group Event. 'The Fall and Fall of Journalism'.
<http://www.lse.ac.uk/collections/alumniRelations/events/20050118t1723z001.htm>

⁶² Blognomics.nl. 'The Economics and Mechanics of Blogging' 21 april 2005, Amsterdam.
<http://www.blognomics.nl/>

⁶³ Blognomics. <http://www.blognomics.typepad.com>

⁶⁴ Helm, Sjoerd van der. 'Kwaliteit is het sleutelwoord, Verslag van Blognomics.nl'. april 2005.
[http://www.sjoerdvanderhelm.nl/scriptie/Kwaliteit is het sleutelwoord - Verslag van Blognomics.pdf](http://www.sjoerdvanderhelm.nl/scriptie/Kwaliteit%20is%20het%20sleutelwoord%20-%20Verslag%20van%20Blognomics.pdf) of zie cd-rom

journalistieke rechten, zal het ook erg moeilijk worden op hetzelfde niveau te opereren. Weblogs kunnen worden ingelijfd door grote mediaconcerns. In dit geval vervalt de vraag waaraan een blogger moet voldoen om tot journalist gerekend te worden, omdat deze dan automatisch werkzaam wordt voor een (nieuws) medium, en daarmee ook automatisch journalist wordt.

Traditionele media houden de blogs nauwlettend in de gaten. Enerzijds met het oog op het oppikken van maatschappelijk nieuws, maar anderzijds met het oog op de mogelijkheden die het voor hen meebrengt. De Volkskrant heeft een eigen weblog⁶⁵ maar dit weblog is nauwelijks in beweging, en gebruikt de specifieke mogelijkheden van de techniek minimaal. De Franse krant "Le Monde" heeft sinds kort een weblog geopend voor haar lezers. De redactie stelt lezers in staat voor een klein bedrag een weblog te openen onder de naam "Le Monde Blogs"⁶⁶. De lezers kunnen via hun blog een visie geven op het nieuws dat de krant brengt, maar ook zelf nieuws plaatsen. De redactie van de krant selecteert een top-tien van beste blogs, die een link op de voorpagina krijgen.⁶⁷ Wellicht zullen de traditionele media de hulp van de gevestigde bloggers hard nodig hebben in de toekomst, als ze het weblog actiever willen gaan gebruiken. Hierin liggen mogelijkheden voor serieuze bloggers die ernaar streven op een journalistieke manier verder te gaan.

⁶⁵ De Volkskrant Weblog. <http://forum.volkskrant.nl/weblog/>

⁶⁶ Le Monde.fr: Blogs. <http://www.lemonde.fr/web/blogs/0,39-0,48-0,0.html>. 18 maart 2005

⁶⁷ Planet: Le Monde geeft lezers weblogs. <http://www.planet.nl/planet/show/id=118880/contentid=532856/sc=c1ddd3>, 13 december 2004

3. Participerende observatie.

In dit hoofdstuk wordt het onderzoek naar persoonlijke weblogs besproken. In het vorige hoofdstuk heb ik deze soort weblogs *lifelogs* genoemd. Deze term zal ik in het verdere onderzoek blijven gebruiken om deze soort aan te duiden.

3.1 Methode

Als onderzoeksvorm heb ik gekozen voor participerende observatie. Deze methode wordt als volgt omschreven: "De onderzoeker is lijfelijk aanwezig in het veld en verzamelt daar gegevens onder alledaagse omstandigheden door te participeren in de activiteiten die daar plaatsvinden. De onderzoeker beschrijft de verschijnselen zo levensecht en gedetailleerd mogelijk en interpreteert ze met inachtneming van de specifieke veldcontext."⁶⁸

In deze onderzoeksvorm is dus sprake van observatie door participatie. Ik wil hiermee een beschrijving geven van de manier waarop mensen lifelogs bijhouden. Ik zal me hoofdzakelijk concentreren op de volgende vragen:

- Hoe is de groep webloggers opgebouwd?
- Zijn er verschillende kenmerken te vinden in weblogs, opgedeeld in categorieën als taalgebruik, gebruikelijk gedrag van lezers, algemene onderwerpkeuze en terugkerende onderwerpen?
- Wat is de reden dat mensen een weblog bijhouden?
- Waarom zijn mensen/lezers geïnteresseerd in weblogs van anderen.

Ik zal proberen deze vragen te beantwoorden met behulp van voorbeelden die ik ben tegen gekomen op de verschillende lifelogs. Ik zal deze voorbeelden uitgebreid citeren, omdat de kans groot is dat zij op een later moment niet terug te vinden zijn op de weblogs zelf. Sommigen zijn zelfs nu op het moment van schrijven al verdwenen.

Als veld heb ik gekozen voor de weblog portalsite: Web-log.nl⁶⁹. Deze portal maakt het mogelijk voor gebruikers om via een vooropgezet systeem een weblog te openen en te beheren. De gebruikers krijgen daarbij als domeinnaam bijvoorbeeld <http://www.domeinnaam.web-log.nl>. Door in te loggen op de portal krijgt de gebruiker de mogelijkheid zijn weblog aan te passen, berichten toe te voegen, statistieken te bekijken, of automatisch met eigen naam en weblog te

⁶⁸ Baarda, Ben. Basisboek Kwalitatief onderzoek. 1997 p.105

⁶⁹ Web-log.nl <http://www.web-log.nl>

reageren bij andere "web-logs" ⁷⁰. Deze portal bestaat nu ongeveer anderhalf jaar en is op 1 juni 2004 gekocht door Ilse Media. Web-log.nl is hiermee in Nederland de eerste weblogdienst die werd overgenomen door een groter media bedrijf. Het is in eerste instantie opgezet door Joris Leermakers. Leermakers heeft het concept uit hobbyisme ontwikkeld, en zijn initiatief is uitgegroeid tot een groep van meer dan 90.000 gebruikers, en inmiddels meer dan 1,2 miljoen pageviews per dag, volgens een recent nieuwsbericht. ⁷¹ Hierbij moet wel vermeld worden dat maar een relatief klein deel van deze 90.000 echt actief met zijn of haar web-log bezig is. ⁷²

Ik heb gekozen voor de Web-log portal, omdat deze portal momenteel de grootste is in Nederland. Naast deze portal zijn er nog verschillende vergelijkbare Nederlandse services, zoals onder andere Weblog.nl, weblogs.bnn.nl, webloggen.nl. Veel lifelogs worden door amateurs gemaakt, en deze kiezen meestal voor een eenvoudig systeem. Op de Web-log portal kan een gebruiker in een handomdraai een web-log maken, en aan de slag gaan. De web-logs kunnen worden aangepast naar eigen smaak en kleur, maar wel met beperkte mogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn wel uitgebreid na de overname door Ilse Media. Verschillende tekortkomingen zijn aangepast en verbeterd, en de keuzevrijheid wat betreft lay-out en vormgeving is vergroot. Mede dankzij deze beperkte mogelijkheden, in vergelijking met andere blogtools, is het een eenvoudig en gemakkelijk te gebruiken systeem. Dit maakt het dus, in tegenstelling tot een aantal jaar geleden, in principe voor iedereen mogelijk een weblog te starten.

3.2 Dolf.web-log.nl

In de definitie van de methodiek van participerende observatie, zoals hierboven beschreven, wordt gesproken van het lijfelijk aanwezig zijn van de onderzoeker in het veld. In dit onderzoek is dus geen sprake van lijfelijke aanwezigheid, maar wel van sociale aanwezigheid door middel van een eigen weblog. De sociale aanwezigheid ontstaat doordat een communicatiemedium de bezoekers in staat

⁷⁰ Ik gebruik nadrukkelijk de omschrijving web-log, met een streepje ertussen, om aan te duiden dat het een weblog betreft die deel uitmaakt van de genoemde Web-log.nl portalsite.

⁷¹ Aarts, Milco. 'Nieuwe Internethype werpt vruchten af: Eerste weblog-liefdesbaby'. De Telegraaf. 12 maart 2005

⁷² Breekpunt. <http://www.breekpunt.nl/nieuwsbericht.asp?id=8993>, 4 oktober 2004

stelt interactief te communiceren. Sociale aanwezigheid kan zo ook ontstaan door "telepresence".⁷³

Op 2 september 2004 heb ik de weblog dolf.web-log.nl⁷⁴ geopend. De naam Dolf is simpelweg gekozen omdat de meeste voornamen, waaronder Sjoerd, al door anderen worden gebruikt, en ik de weblog wel een persoonlijk karakter wilde geven in de vorm van een voornaam. Op deze weblog doe ik mij niet voor als onderzoeker, maar gewoon als persoon. Het eerste bericht plaatste ik op 2 september 2004, om 21.10 uur:

*"Eerste log! Waarom? Ik ben in de eerste plaats een internetjunkie, maar heb nog nooit een eigen site gehad, vandaar. Wel lees ik vaak web-logs, en zodoende werd ik enthousiast. Ten tweede lijkt het me leuk om hier dingen te plaatsen die ik tegenkom, of die ik kwijt wil.
Ik weet alleen nog niet zo goed hoe het allemaal werkt. Ik wil het allemaal wel wat leuker maken, met foto's e.d., maar weet niet zo goed hoe. Iemand tips?"*

De vraag of iemand tips voor me had was bedoeld om reacties uit te lokken, en dat gebeurde dan ook:

-e @ o :: 02 september 22:08 :: [e-mail](#) :: [website](#)
succes er mee!
-Indra :: 03 september 10:41 :: [website](#)
Ik zal je linken! Veel succes met je log! x Indra
-jc :: 03 september 22:38 :: [e-mail](#) :: [website](#)
welkom en succes, ken je weblogvande week.web-log.nl al?
en battle of the logs?
En meld je ook aan op regio, link op mijn pagina 😊
en verjaardagslog.nl
Dan krijg je wat bezoekers!, btw, wat studeer je?
-jc :: 03 september 22:39 :: [e-mail](#) :: [website](#)
o, photobucket.com voor de opslag en het linken van je foto's
-Marjan & John :: 04 september 09:56 :: [e-mail](#) :: [website](#)
Welkom!!! En ook wij zullen je linken!!!⁷⁵

Ongevraagd boden bezoekers me aan om mijn nieuwe weblog op hun weblog te linken. Dit leek mij een goed idee, omdat ik natuurlijk wel bezoekers op mijn web-log moest hebben om te kunnen observeren. Ik was in de veronderstelling dat de bezoekers vanzelf zouden komen, als ik maar genoeg berichten zou plaatsen. Ik verwachtte dat via de Web-log portal, en via zoekmachines de bezoekers mijn web-log wel zouden vinden, en reacties op de door mij geposte berichten zouden plaatsen. Dit viel echter tegen. Hoe hard ik ook mijn best deed, de bezoekers bleven uit. Ik moest ook wennen aan het bloggen, en het ontbrak

⁷³ Jeronimus, Jan. 'Playing the web'. 2001. <http://www.digiport.nl/~jeronimus/h4/h4.html>

⁷⁴ Dolf's Log: <http://www.dolf.web-log.nl>

⁷⁵ Dolf's log: 'Eerste!'. <http://dolf.web-log.nl/index.log?ID=990549>, 13 december 2004

mij vaak aan inspiratie. Omdat ik vond dat ik veel berichten moest plaatsen, verviel ik in het plaatsen van berichten van nieuwssites als Nu.nl⁷⁶, aangevuld met mijn (soms kritische) mening. De bezoekersaantallen per dag kwamen in de eerste twee weken vaak niet boven de tien uit, mijzelf meegerekend, en de reacties bleven uit. Toen bedacht ik me dat het misschien zou helpen om veel andere web-logs te bezoeken, en daar berichten achter te laten, in de hoop dat deze web-loggers dan weer op mijn web-log zouden komen kijken.⁷⁷ Dit hielp enigszins, en de bezoekersaantallen namen een klein beetje toe, maar de reacties nog steeds niet. Wel kwam ik zodoende achter een actie van een web-logger, namelijk de E.V.B.W.L.-linklijst⁷⁸. Dit is een initiatief van Marcel van Schaik⁷⁹, en het staat voor: Elkaar Vaak Bezoekende Web Loggers. Op deze web-log staat als omschrijving:

"Wie doet er mee met de E.V.B.W.L ? De Elkaar Vaak Bezoekende Web Loggers. Bij elkaar regelmatig op het logje kijken en uiteraard een reactie achterlaten. Even een grote weblog familie kweken..haha. Net Loghoppen, maar dan wat permanenter! Meld je aan!"

Een week later verscheen deze aanvulling:

"Voor de nieuwkomers: Aanmelden alleen is niet genoeg. Je zal ook regelmatig op andere EVBWL-logs moeten komen kijken. Niet elke dag allemaal, maar regelmatig. Ook wordt een reactie wel zo op prijs gesteld, evenals een linkje+logo of een linklijst op jouw weblog. Samen met alle EVBWL-ers houden we dit in de gaten. EVBWL-ers die dit zich niet aan de spelregeltjes houden kunnen beter geschrappt worden, lijkt me. Toch?"

Op 21 september heb ik Dolf aangemeld bij deze lijst. Op dat moment bestond deze pas een week en waren er zo'n zestig andere web-logs bij aangesloten. Inmiddels is deze groep uitgegroeid tot tweehonderd web-logs, en dit aantal groeit wekelijks met ongeveer vijf web-logs. Het aanmelden bij deze lijst deed ik op deze manier:

"E.V.B.W.L. "

"Leuk idee, zag dit bij [haar](http://kikkertje32.web-log.nl) (kikkertje32.web-log.nl) en het is [zijn](http://marcelvanschaik.web-log.nl/) (marcel van schaik) idee, doe ook mee! " (voorzien van het EVBWL-logo)⁸⁰

⁷⁶ NU.nl- Het laatste nieuws lees je het eerst op NU.nl, <http://www.nu.nl>

⁷⁷ Via de web-log portal kun je inloggen zodat bij reacties automatisch je naam, mailadres en web-log url vermeld worden.

⁷⁸ E.V.B.W.L.: <http://evbwl.web-log.nl>

⁷⁹ Marcel van Schaik web-log url: <http://marcelvanschaik.web-log.nl/>

⁸⁰ zie <http://dolf.web-log.nl/archief/21/09/2004> of screenshot dolf210904

Die dag was het de eerste keer dat het bezoekersaantal boven de twintig kwam, en het aantal reacties boven de vijf:

*-Marcel van Schaik :: 21 september 19:13 ::
Hoi Dolf! Je bent toegevoegd als EVBWL-er ! Welkom bij de club!
-missmanhattan :: 21 september 22:56 ::
welkom bij de club
-Keezz :: 21 september 23:36
Hoi Dolf, ook namens mij, welkom
-jc :: 22 september 19:59 ::
Welkom!! Je link staat bij mij op de ledenlijst
-Alida. :: 22 september 22:17 ::
Ik doe ook mee en kwam zo hier ook terecht
-Mevrouw Mikmak :: 22 september 23:36 ::
welkom"*

Het "lid" worden van deze linklijst had meerdere voordelen. Ten eerste kreeg Dolf's web-log een vast publiek, dat dagelijks of in ieder geval wekelijks het web-log even bezocht en een bericht plaatste. Ten tweede was het een duidelijke afbakening van een groep gebruikers waarin ik me als onderzoeker ging begeven. Het was immers ondoenlijk om alle web-logs te volgen, en op deze manier beperkte ik me tot een groep die klein genoeg was om te volgen. Althans dat dacht ik in het begin. Al snel groeide de groep verder uit, en bleek het bijna een dagtaak om de andere leden van de linklijst te bezoeken en tevreden te houden, maar daar ga ik later verder op in.

Vanaf dit moment had dolf.web-log.nl een basis, en zat er een stijgende lijn in de bezoekers en de reacties. Vanaf hier werd het belangrijk om de lezers vast te houden, en dus onderwerpen te plaatsen die hen aanspreken.

3.3 Opbouw van de groep web-loggers

Eén van de vragen bij dit participerende onderzoek is hoe de groep bloggers is opgebouwd. In dit geval dus de samenstelling van de groep bloggers die is aangesloten bij de EVBWL.

In 2003 heeft de Perseus Development Corporation⁸¹ onderzoek gedaan naar de opbouw van bloggers wereldwijd. In het verslag van dit onderzoek, wat zij "*The Blogging Iceberg*"⁸² hebben genoemd, komt naar voren dat maar een klein deel van de weblogs dagelijks wordt ververst, en door vele tienduizenden lezers wordt gelezen. Dit noemen zij het topje van de ijsberg. In de middenmoot is een aantal weblogs dat met een zekere regelmaat wordt bezocht en

⁸¹ Perseus: Understanding your world, <http://www.perseus.com>, 13 november 2004

⁸² The Blogging Iceberg <http://www.perseus.com/blogsurvey/>, 13 november 2004

onderhouden. Daaronder bevindt zich het overgrote deel van veel verlaten, of nauwelijks gebruikte en gelezen weblogs. Naast voorspellingen over hoe dit zich verder zal ontwikkelen hebben zij ook onderzocht hoe de groep bloggers wereldwijd is opgebouwd, en dit is interessant om te vergelijken met de groep waarin ik me heb begeven. Perseus komt tot de conclusie dat het overgrote deel van de actieve bloggers jongeren zijn. Meer dan negentig procent van de weblogs is gemaakt door mensen onder de 30 jaar, en meer dan vijftig procent van de bloggers is tussen de 13 en 19 jaar oud. Verder is het opvallend om te zien dat van deze groep het merendeel (56 procent) van de weblogs door vrouwen wordt gemaakt. Uit het onderzoek komt ook naar voren dat de typische weblog gemaakt wordt door een tiener die twee keer per maand haar vrienden en klasgenoten op de hoogte brengt van de bezigheden in haar leven.⁸³

Deze resultaten zijn interessant in vergelijking met de opbouw van de groep web-loggers waartussen ik mij heb begeven. Ik heb hierbij minder cijfermatig onderzoek gedaan dan Perseus. Bij veel van de web-logs van de groep bloggers staat ergens een soort profiel van de gebruiker omschreven. Bij veel weblogdiensten (en ook bij andere diensten als bijvoorbeeld MSN) is het erg gebruikelijk dat er een profiel weergegeven wordt, bij Web-log.nl is dit echter niet standaard. Veel gebruikers maken wel zelf een soort profiel, al dan niet anoniem of met foto, maar waarin ze kort omschrijven wie ze zijn, hoe oud ze zijn, en wat ze doen. Ik heb op het Dolf web-log ook zo'n profiel gezet, met mijn echte gegevens. Bij de web-logs waar geen gebruikersomschrijving stond heb ik in de loop der tijd uit hun berichten en reacties wel kunnen opmaken met wat voor mensen je te maken hebt. De resultaten van de opbouw van de groep zijn uit deze profielen en uit mijn ervaringen opgebouwd. Het is opvallend dat de leeftijd van de bloggers aanzienlijk verschilt met de resultaten van Perseus. Waar bij Perseus de grootste groep onder de dertig jaar is, is die verdeling bij de EVBWL groep ongeveer gelijk. De helft van de groep bloggers is onder de 30 jaar, de andere helft tussen de 30 en de 50 jaar.

Ook binnen de EVBWL-groep worden verreweg de meeste weblogs door vrouwen onderhouden. Een ruwe indeling van de verhouding tussen mannen en vrouwen komt uit op 80 procent vrouwen, en 20 procent mannen. Perseus omschrijft de typische blogger als een scholier, een tienermeisje. Binnen de EVBWL-groep is dit ook anders. Er zijn zelfs opvallend weinig scholieren die

⁸³ The Blogging Iceberg <http://www.perseus.com/blogsurvey/> 13 november 2004

deel uitmaken van deze groep. Het merendeel van de bloggers is huisvrouw. Daarnaast zijn er ook veel werklozen actief. Van de werkenden is het merendeel parttime werkend en lager opgeleid. Dit wil echter niet zeggen dat hoger opgeleiden niet bloggen, ze zijn alleen niet actief binnen deze groep. Bij de EVBWL-groep kun je kortweg stellen dat de typische weblog gemaakt wordt door een moeder/huisvrouw die drie keer per week haar bezoekers op de hoogte stelt van de ontwikkeling van de kinderen en andere beslommeringen in haar leven.

3.4 Algemene kenmerken van “web-logs”

In dit hoofdstuk worden de algemene kenmerken van de verschillende lifelogs besproken. Ik doel hiermee op de lifelogs zoals ik die ben tegengekomen op de Web-log.nl portal, en niet lifelogs in het algemeen. Zoals ik al eerder beschreef had ik in eerste instantie moeite met het vinden van onderwerpen om over te schrijven. Ik plaatste veel links naar nieuwsberichten waarbij ik mijn mening toevoegde. Dit bleek echter niet te werken. Ik had moeite met het schrijven van de goede teksten op mijn web-log, teksten die mensen aanspreken en waarop mensen reageren. Hierop ben ik anderen gaan imiteren, door te kijken wat zij schrijven, en soortgelijke berichten te plaatsen. Ik kwam tot de conclusie dat het vaak al voldoende is om een bericht te plaatsen waarin ik beschreef wat ik de dag ervoor had gedaan, of gewoon dat ik die dag moest gaan werken:

*“en vandaag moet ik echt werken... En nu dus al weer vroeg op om te gaan werken. Gisteren natuurlijk weer niet zo erg opgeschoten als ik wel gewild had, maar goed. Nu moet ik echt gaan douchen, anders kom ik te laat. Hopelijk tot vanavond, goed weekend allemaal in ieder geval
dolf :: 07:48 :25 september:”⁸⁴*

Dit bericht leverde zes reacties op, wat voor Dolf.web-log.nl redelijk veel is.

*-patricia :: 25 september 09:46 :: [website](#)
he een logje van een evbwl mede lid! groetjes en werkseh mooie log trouwebns
-Jef Albertz :: 25 september 19:23 :: [website](#)
Ziet er gelikt uit die log van je... 😊
-Huismuis :: 25 september 21:39 :: [website](#)
Vind je banner grappig. Fijn weekend!
-Diana :: 26 september 09:36 :: [website](#)
Lekker gewerkt?... 😊
-Janneke :: 26 september 15:45 :: [website](#)
fijn weekend nog zo lang het nog duurd 😊*

⁸⁴ Dolf's log. <http://dolf.web-log.nl/index.log?day=1096063200>

*-Keezz :: 26 september 22:01 :: [website](#)
Inderdaad, je hebt een leuke kopfoto!!!"*

Al snel kwam ik erachter dat een bericht niet specifiek ergens over hoeft te gaan.

Omdat de meeste lifelogs worden onderhouden door moeders/huisvrouwen vertonen ook de onderwerpen van de verschillende lifelogs feminine trekken. Ik ben maar weinig echt specifiek thematische web-logs tegengekomen, maar een duidelijk terugkerend onderwerp op veel van de web-logs is het gezin of de kinderen. Veel bloggers beschrijven, soms van de geboorte af aan dagelijks of wekelijks een stukje over hun, veelal jonge kinderen, vaak voorzien van foto's.⁸⁵ Een voorbeeld is de lifelog van de Schepjes⁸⁶. Zelf omschrijft de moeder deze log als volgt:

*Wij zijn de schepjes!!! Hallo welkom bij de web-log van ons viertjes.
Wij zijn:
Duncan geboren 21 november 2000,
David geboren 25 mei 2002,
Roy geboren 28 augustus 2003 en
Quinten geboren 28 augustus 2003.
Onze mama gaat op deze pagina onze web-log bijhouden.
Onze mama heeft deze naam voor ons verzonnen omdat onze papa de hele dag schept in zijn kraan.*

De moeder schrijft hier de belevenissen van haar kinderen op, geschreven vanuit het perspectief van de kinderen.

Een ander voorbeeld is Kikker Jr.⁸⁷. Dit is zogenaamd de web-log van een jongetje van zes jaar oud. Zijn moeder heeft zelf een web-log onder de naam Kikkertje, en beheert natuurlijk ook die van haar zoontje. Op de web-log van Kikker Jr. kunnen we lezen dat zijn tand eruit is, en dat hij nat is geregend. Dit alles wordt voorzien van grappige, kleurrijke plaatjes en in de linklijst zien we verwijzingen naar de web-logs van zijn moeder, twee tantes en de buurvrouw. Dergelijke lifelogs over de kinderen zijn talrijk aanwezig, zowel in de EVBWL groep, als daarbuiten.

Naast de lifelogs over de kinderen, zijn hobby's en huisdieren terugkerende onderwerpen. Een voorbeeld hiervan is de weblog Leukekattensoorten⁸⁸, die stevast in de lijst met 50 meest bezochte web-logs op de portal staat, en die eigenlijk gevuld is met alleen maar plaatjes van katten.

⁸⁵ Phaedra Werkhoven beschreef op 21 oktober 2004 in 'Dag in, Dag uit' in de Volkskrant dat er nu ook een nieuwe service speciaal voor nieuwe ouders is, de zogenaamde babyblog, . Een voorbeeld hiervan is beebiesite.nl <http://www.beebiesite.nl>

⁸⁶ <http://www.deschepjes.web-log.nl/>

⁸⁷ <http://mijnwebbie.web-log.nl/>

⁸⁸ leukekattensoorten.web-log.nl/

Maar over het algemeen kun je stellen dat de web-logs niet specifiek onderwerp gericht zijn. De onderwerpen lijken er niet echt toe te doen, het gaat erom dat het gemakkelijk is om erop te reageren. Toch zijn de onderwerpen wel degelijk belangrijk als het gaat om herkenning en verwachting. De inhoud van een weblog moet binnen het verwachtingspatroon van een bezoeker vallen, om deze aan het weblog te binden. Vaak beschrijven mensen iets wat zij hebben meegemaakt, of een probleem in het dagelijks leven waar ze tegenaan lopen, en vragen daarbij om hulp. In de reacties beschrijven de bezoekers dan dat ze iets soortgelijks hebben meegemaakt, en de manier waarop ze daarmee zijn omgegaan.

Een voorbeeld is onderstaand bericht van de weblog Jcdaily⁸⁹

Vergeetachtigheid

Heeft u ook wel eens van die dagen

Dat je naar de winkel gaat en met van alles terugkomt behalve dat ene waarvoor je ging

Dat je naar boven loopt en je afvraagt wat je ook alweer ging doen?

Dat je twee maal binnen een minuut op je horloge kijkt zonder te zien hoe laat het is?

Dat je halverwege het zebrapad bedenkt dat je bent vergeten te kijken of je wel veilig over kon steken? Dat je je omdraait en niet meer weet wat je aan het doen was?

Vandaag is zo'n dag."

© 2004 tekst en foto JC :: 13:50 :: 09 oktober 2004

Waarop bezoekers reageren:

-Jaap :: 09 oktober 15:23 :: eh... wat vroeg je ook weer

-Marianne :: 09 oktober 19:27 :: Hey! Daarvoor schrijf ik alles op! Hihi. Ik barst ook van die knijpertjes in huis. Ik heb die knijpertjes in allerlei figuurtjes: Lippen, varken, schaap, koe, katten en vlinders. In die knijpertjes plaats ik mijn notities. Erg handig. Maar van alle genoemde vergeet dingetjes heb ik ook last. Als ik fiets steek ik wel eens over dat ik denk 'jeetje had ik nu wel goed gekeken'. Of dat ik iets wil doen, maar als ik zoals jij al typt b.v. naar boven loop ik niet meer weet wat ik wilde doen.

Je hebt ook van die mensen die pinnen en dan weg lopen en hun geld vergeten hihi. Dan baal je echt als niemand je waarschuwd en je er weer achter komt dat je het geld niet uit het apparaat hebt gepakt. GreetZ, Mar

-Tineke :: 09 oktober 19:32 :: Zeer herkenbaar helaas....

Fijne avond!!

-Rach :: 09 oktober 21:38 :: Yep, heel herkenbaar. Vooral op mijn werk, meestal loop ik dan meteen door naar de koffiemachine en dan lijkt het in ieder geval of ik echt ergens naar toe ging. Ik drink veel koffie op een dag

-Anous :: 09 oktober 21:52 :: die dagen heb ik vaaak.... Liefs, Anous

-Heeltje :: 09 oktober 22:39 :: Ik had het vanmorgen nog, ik sta in de koelkast te kijken. - Wist niet meer wat ik daar nou precies uit moest halen, hi hi.

-Huisuis :: 10 oktober 00:06 :: eh... wat was de vraag ook al weer?

-Peter :: 10 oktober 01:42 :: Ja dat ken ik zeker als ik het druk heb. Ben niet echt een planner en moet daarom soms in korte tijd heel erg veel tegelijk moeten doen om alles te doen wat ik moest doen. Vorige week koste het overigens bijna mijn kop. Ik moest een drukke weg oversteken en vergat goed uit te kijken en het is dat mijn vrouw me weg trok anders was ik er nu niet meer geweest want het voertuig dat op me afstormde was een zware vrachtwagen.

-moi :: 10 oktober 18:11 ::... the story of my life! welcome to my world! groet van moi.

⁸⁹ Jcdaily, <http://jcdaily.web-log.nl/index.log?ID=1145532>, 9-10-2004

-GwoOn DaPHnE ToGgHh :: 10 oktober 19:25 :: ja heb ik echt wel kei vaak !! echt erg.. !! of dat ik mijn hand (op school) opsteek om iets te vragen.. en dan krijg ik een beurt en dan weet ik niet meer wat ik ook alweer wou vragen,... en dan ben ik thuis.. of ik lig 's avonds op bed.. en dan weet ik het opeens weer.. zo irritant!!
-kwebbeltante :: 11 oktober 00:34 :: Wat ik je vragen wilde.....uhhhhhh...wat was dat nu ook alweer?..wacht,ik kom er nog wel op....schiet me zo wel weer te binnen...Weet je wat, ik kom terug als het me weer invalt..Okay?
-kwebbeltante :: 11 oktober 00:38 :: Hier ben ik weer.....Maar nu weet ik niet meer wat ik hier kwam doen

Wat hieraan opvalt, is dat de bezoekers de moeite nemen om zo uitgebreid te reageren. Deze twaalf reacties zijn gedurende twee dagen geschreven. Daarna is het onderwerp weer vergeten omdat men doorgaat op een ander onderwerp. Dit is een terugkerend verschijnsel. De onderwerpen zijn vluchtig, en de aandacht verplaatst zich snel naar het volgende onderwerp, of een onderwerp op een andere web-log. Dit wordt ook veroorzaakt door de typische eigenschap van weblogs dat het laatst geplaatste bericht bovenaan staat, en oudere berichten naar onderen verschuiven. Dit veroorzaakt dat de aandacht van de lezer zich verplaatst naar een ander onderwerp. Dit is typisch voor alle soorten weblogs, en kan in andere gevallen ook beperkend werken.

Gedrag van bezoekers

De bezoekers van de web-logs converseren op een erg vriendelijke toon. Er vallen weinig kritische woorden, en men zal elkaar niet vertellen dat een onderwerp bijvoorbeeld niet erg interessant is, of vol met spelfouten zit.

Toen ik het eerste bericht plaatste waren er gelijk vijf reacties waarin mensen mij succes wensten en voorstelden om een link naar mijn web-log te plaatsen, terwijl ze nog geen idee hadden van de inhoud van mijn web-log. Ook nadat ik mij bij de EVBWL lijst had aangemeld, werd ik hartelijk welkom geheten. Het plaatsen van links naar elkaars web-logs is niet alleen vriendelijk bedoeld, maar is ook strategisch. Het gaat de meeste bloggers erom dat zij zelf gelezen worden, en op deze manier vestigt iemand de aandacht op zichzelf, het is namelijk de bedoeling dat er ook een link terug geplaatst wordt.

Kritische reacties ten opzichte van andere web-logs of loggers worden niet geaccepteerd, bleek toen het web-log "Watnuweer"⁹⁰ lid werd van de EVBWL linklijst. Deze web-log becommentarieert de typische lifelogs op een vrij cynische manier, en schrijft berichten op een manier die meer weg hebben van de eerder genoemde shocklogs. Deze web-log kiest andere web-logs uit, en schrijft

⁹⁰ Watnuweer <http://watnuweer.web-log.nl>. 10-12-2004

daarover dan een vernietigende "recensie", zoals ze het zelf omschrijven, met als algemene teneur dat de betreffende web-log nergens over gaat. Watnuweer hanteert net als de grote shocklogs een indeling in goed of fout. In principe gebeurt dit wel vaker, maar omdat deze web-log zich wilde aanmelden bij de lijst kwamen de bloggers in opstand, want het was niet de bedoeling dat men elkaar zou bekritisieren. Uiteindelijk gingen de schrijvers van Watnuweer naar mening van de beheerder van Web-log.nl te ver, en is deze web-log verwijderd.

De algemene tendens is er één van elkaar aanmoedigen en een hart onder de riem steken. Dit gebeurt vooral bij bloggers die verslag doen van hun pogingen om te stoppen met roken of af te vallen, of bij bloggers die aan een ziekte leiden en daarvan verslag doen, Mensen schrijven over hun alledaagse belevenissen, en ook bij bijvoorbeeld een bezoek aan de tandarts wenst men elkaar veel sterkte, of zoals in onderstaand voorbeeld van Dolf⁹¹:

*Vandaag ga ik echt studeren
Goedemorgen allemaal, dank voor jullie reacties van gisteren! Gister een beetje rare dag gehad, toch de hele avond tv zitten kijken naar al die André Hazes programma's. Wel leuk, alleen had ik het op een gegeven moment wel gezien. Gister moest ik eigenlijk studeren, dus dat ga ik vandaag echt doen! Als het goed is, weinig logjes dus vandaag, fijne dag iedereen, morgen is het weekend*

Reacties:

*-Alida. :: 24 september 15:50 :: studeerse en vast een heel fijn weekend...
-missmanhattan :: 24 september 16:11 :: succes met studeren!
-Mevrouw Mikmak :: 24 september 18:51 :: ja succes met studeren
-Keezz :: 24 september 21:56 :: Succes met studeren en tot morgen...
-Buchie :: 25 september 09:54 :: Heeee, dat kan gevoel ken ik. En vandaag ga ik echt studeren...en de volgende dag, en nu ga ik echt studeren etc etc*

Iets anders dat opvalt, is het aantal reacties dat mensen plaatsen, puur en alleen om een reactie te plaatsen, in de hoop dat het bezoekers naar hun eigen web-log brengt. Ik heb deze methode overigens ook zelf gebruikt om bezoekers naar het Dolf web-log te lokken. Deze methode blijkt wel te werken. De groep gebruikers op de web-log portal beperkt zich zelf ook in grote lijnen tot deze portal, en bezoekt vooral elkaars web-logs. Het lijkt erop dat de groep (in ieder geval die van de EVBWL) vooral 's avonds online is en dan elkaars berichten leest en daarop reageert. Deze reacties zijn niet alleen bedoeld om bezoekers naar de eigen website te krijgen maar ook om te tonen dat diegene de web-log heeft bezocht, als een soort van interesse tonen in de andere gebruiker. Dit is wellicht ook de consequentie van het lidmaatschap van de EVBWL, waarbij werd

⁹¹ Dolf's log. <http://dolf.web-log.nl/index.log?ID=1079163>, 24-09-2004

afgesproken dat men elkaar met enige regelmaat zou bezoeken. Het is mij niet gelukt in de korte tijd een groep bezoekers op te bouwen die geregeld 's avonds het Dolf web-log bezocht, maar ik heb wel gemerkt dat bij andere web-logs een groep iedere avond terugkeerde en een reactie plaatste. Hierop volgt dan weer een reactie van degene die het web-log onderhoud, en zo ontstaan er een soort kleine conversaties, al of niet naar aanleiding van het oorspronkelijk geplaatste bericht. Deze conversaties zijn over het algemeen heel kort, en hebben nog het meest weg van chat-gesprekken, met meerdere personen. Je zou in dit verband kunnen spreken van een soort gemeenschap die elkaar elke avond even ontmoet om de ervaringen van de dag uit te wisselen.

3.5 Waarom hebben mensen een web-log?

Eén van de vragen die ik me bij dit onderzoek heb gesteld is wat de reden achter het bloggen is. Deze vraag komt mede naar voren doordat in de afgelopen vijf jaar het aantal weblogs enorm toegenomen is, en nog steeds erg toeneemt.

Zeker bij de lifelogs is het interessant om te zien dat mensen hun alledaagse belevenissen uit de privé-sfeer openbaar maken aan een potentieel groot publiek. Zoals ik in hoofdstuk 2 beschreef, geven Millerd en Shepherd in hun onderzoek naar weblogs⁹² een mogelijke verklaring voor deze tendens door op te merken dat deze verschuiving van privé naar publiek in andere media ook heeft plaatsgevonden. Voorbeelden hiervan zijn de reality-televisie programma's als eerst THE REAL WORLD (MTV), en later het succesvolle BIG BROTHER. Maar niet alleen op het gebied van de bestaande media heeft deze verschuiving plaatsgevonden, ook in het dagelijkse leven zijn hiervan voorbeelden te geven, zoals videoregistratie op straat. Er is dus sprake van een algemene verandering in het leven, en het internet is hierin mee veranderd. Mede hierdoor hebben weblogs in korte tijd zo'n grote groei kunnen doormaken.⁹³

Deze ontwikkeling heeft inderdaad invloed gehad op de groei van weblogs, maar geeft nog geen antwoord op de vraag waarom mensen een weblog bijhouden. In de hoop deze vraag beantwoord te krijgen heb ik hem ook op dolf.web-log.nl gesteld, als laatste vraag. Ik hoopte dat ik inmiddels zo goed was doorgedrongen in de groep dat ik er nuttige informatie uit zou kunnen halen,

⁹² Miller, Caroline R. en Dawn Shepherd. 'Blogging as Social Action: A Genre Analysis of the Weblog'. 13 januari 2004. http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/blogging_as_social_action_a_genre_analysis_of_the_weblog.html

⁹³ idem

en dat er een soort "gesprek" onder bezoekers zou ontstaan. Dit viel enigszins tegen, maar toch zijn de reacties interessant⁹⁴:

Ik vroeg me opeens af, waarom hebben we een weblog? Eigenlijk is het best vreemd, je schrijft van alles op, en anderen lezen dat en reageren erop. Dus de vraag is: Waarom heb je een web-log, en wat vind je er nou eigenlijk zo leuk aan?

.... dolf :: 12:32 :

--Miss~Poebie~` :: 19 november 12:38 :: Ik vind de sommige onderwerpen gewoon de moeite waard om met iedereen te delen, bijvoorbeeld dat ik een nieuwe hoed heb, of bijvoorbeeld dat de kat weer in de kamer gescheten heeft, en jawel, heel soms vind ik het landelijke nieuws ook wel de moeite waard om te vermelden...

-Keezz :: 21 november 22:57

Ik heb een weblog omdat ik het leuk vind om leuke dingen te plaatsen.... en soms wat over mezelf en mijn hobbies te vertellen...

-palmira :: 22 november 13:47 :: Hoi Ik kom zomaar even binnen hobbelen.

Ik ben mijn web-log begonnen om mijn schrijfvaardigheden weer op peil te brengen nadat ik bewusteloos was geraakt in de keuken en veel herinneringen kwijt ben geraakt.

Nu oefen ik nog steeds met schrijven en ook doordat ik in de ziekte wet zit is dit een mooie uitlaat klep naar de buiten wereld toe. Leuke log heb je trouwens.

Groetjes Palmira

-Suburbanlife :: 23 november 08:17 :: Ik ben een weblog begonnen omdat ik een enorme trotse Australier ben en wil dat graag met iedereen delen.

-Patricia :: 27 november 13:40 :: ik heb een web-log omdat ik gewoon wat over mezelf kwijt wil... en t een perfecte aansluiting is op mijn site

-Remedy :: 03 december 16:47 :: Omdat ik elke dag wel iets te 'verzeiken' heb..

Ik had gehoopt dat bezoekers elkaar zouden aanvullen en er een discussie zou ontstaan, wat zoals blijkt helaas niet echt gebeurde. Toch is het interessant om te zien dat men bewust een weblog bijhoudt om over zichzelf te schrijven, zoals uit de meeste reacties blijkt. José van Dijck schrijft in een recent artikel over lifelogs en dagboeken dat het dagboek als vanouds gebruikt werd als therapeutisch, of als "self-help"⁹⁵ In het voorbeeld van Palmira is dit misschien wel heel letterlijk, maar ook schrijft zij dat doordat ze in de ziektewet zit, haar web-log een mooie uitlaatklep naar de buitenwereld is. Ik denk dat de functie van een web-log voor de meeste mensen inderdaad die uitlaatklep is, net zoals dat bij dagboeken zo is, maar wel met het verschil dat het hierbij publiek toegankelijk is.

3.6 Tenslotte

Na bijna drie maanden actief met het Dolf web-log bezig te zijn geweest ben ik tot de conclusie gekomen dat de groep gebruikers waarin ik mij heb begeven

⁹⁴ Dolf's log. http://dolf.web-log.nl/index_log?ID=1346344

⁹⁵ Dijck, José van. 'Composing the Self: Of Diaries and Lifelogs'. http://journal.fibreiculture.org/issue3/issue3_vandijck.html, 6 december 2004

bloggen vooral als hobby of tijdverdrijf gebruikt. José van Dijck beschrijft hoe bloggen zich als culturele praktijk en als medium verhoudt tot andere praktijken zoals telefoneren, televisie kijken of het schrijven van e-mails. Bloggen als praktijk combineert veel van de verschillende media. Er is sprake van een combinatie van schrijven en communiceren. Daarnaast is het bijhouden van een web-log over bijvoorbeeld de ontwikkeling van een kind interessant als het uitgebreid wordt met het plaatsen van foto's of zelfs filmpjes. Deze mogelijkheden maken het volgens mij aantrekkelijk voor mensen om een lifelog te onderhouden.

Ik sprak eerder over een soort gemeenschap die hierdoor ontstaat. Kenmerkend voor een virtuele gemeenschap is het ontbreken van een gezamenlijke geschiedenis, context en fysieke ruimte. Toch vertonen virtuele gemeenschappen veel overeenkomsten met echte gemeenschappen. Eén hiervan is de verbondenheid door een gedeelde interesse. In de gemeenschap van de EVBWL is dit ook het geval. Deze gemeenschap ontstaat enerzijds door een gedeelde interesse in het bloggen en anderzijds uit zelfbelang (mensen bezoeken elkaar om zelf meer bezoekers te trekken). Men heeft iets met elkaar gemeen door allen lid te zijn van de lijst, en wil dit tonen door elkaar te bezoeken, maar wil hiermee ook bereiken dat anderen hen bezoeken. Dat dit een belangrijk element van bloggen binnen deze groep is heb ik gemerkt nadat stopte met het actief onderhouden van dolf.web-log.nl. Op 19 november 2004 plaatste ik het laatste bericht op de web-log, en ben ik ook gestopt met het reageren bij anderen. Ik ben hierna wel blijven volgen hoe het doorging, maar ben niet meer zichtbaar aanwezig geweest.

Begin december is de EVBWL-linklijst opgeheven omdat de gebruikers vonden dat de lijst te groot werd, en daardoor afhaakten, omdat ze niet meer in staat waren dagelijks, of in ieder geval geregeld de anderen te bezoeken. Inmiddels is de lijst weer in een nieuwe vorm doorgegaan. Eerder beschreef ik de functie die linklijsten kunnen vervullen voor het creëren van een identiteit van een weblog. De linklijst geeft de interesses van de blogger aan, en toont zo tot welke groep de blogger behoort, of wil behoren. Een linklijst speelt ook een belangrijke rol bij het creëren van een gemeenschap. Er is sprake van een proces van in- en uitsluiting dat ook in het dagelijkse offline leven plaatsvindt. Door een andere web-log wel of niet in jouw linklijst te plaatsen geef je aan dat je die ander waardeert of accepteert. Juist het niet plaatsen van de link heeft veel

betekenis. Het mechanisme hierachter is bijvoorbeeld vergelijkbaar met het geven van een rondje in de kroeg. Juist degenen die niet meedelen in dit rondje worden buitengesloten, en maken dus geen deel uit van de gemeenschap. Het gaat hierbij niet zozeer om dat éne drankje, of die éne link, maar om de betekenis die die link heeft. In het geval van de EVWBL gaat dit in die zin niet erg op, omdat iedereen zichzelf kon opgeven. Vooral de lengte van de lijst lijkt van belang te zijn. Toch speelt deze lijst wel een belangrijke rol in het creëren van een gedeelde identiteit in de vorm van het "lidmaatschap" van een virtuele gemeenschap.

Dat het bezoeken van andere web-logs belangrijk is voor het genereren van bezoekers op je eigen web-log blijkt uit het feit dat dolf.web-log.nl vrijwel gelijk nadat ik afwezig werd bijna geen bezoekers meer heeft gehad, en nu eigenlijk alweer vergeten is door de andere gebruikers.

Samenvattend zijn de belangrijkste redenen voor het onderhouden van lifelogs het deelnemen aan een virtuele groep, en de communicatie met gelijkgestemden. Als een blogger geholpen wordt door problemen van zich af te schrijven, of steun van bezoekers krijgt in de vorm van reacties, dan versterkt dat het gevoel van verbondenheid met de gemeenschap. De uitwisseling van ervaringen en het verkrijgen van steun geven gestalte aan de verbondenheid met een virtuele gemeenschap. Daarmee ontstaat een moderne vorm van "self-help", in de zin die José van Dijck beschrijft.

De vraag is hoe het verder gaat met deze groep bloggers. Ik verwacht dat in de komende maanden of jaren het aantal lifelogs nog zal blijven groeien, maar niet meer in het tempo waarmee dat nu gebeurt. Hoe deze gemeenschap van bloggers zich ontwikkelt zal moeten blijken, maar het zou best kunnen dat de activiteit van het bloggen zich verplaatst naar de activiteit van het communiceren, met een bepaalde groep of gemeenschap. Het persoonlijke weblog kan hierbij als een soort profielschets dienen om een identiteit van de blogger weer te geven. Binnen deze groep is het contact via het medium één van de belangrijkste redenen voor het bloggen. Als er geen bezoekers op een weblog komen, vind er ook geen communicatie plaats, en gaat de lol er snel van af, en zal een blogger zijn of haar blog verlaten. Hiermee valt het grote aantal verlaten weblogs ook te verklaren.

4. Inhoudsanalyse van shocklogs

In het eerste hoofdstuk heb ik een omschrijving gegeven van een genre weblogs die ik "shocklogs" heb genoemd. Anderen kiezen ook voor de benaming treiterlogs, maar ik vind deze omschrijving te negatief, en zal daarom verder de naam shocklogs hanteren. Om deze shocklogs te onderzoeken heb ik gekozen om als methode de inhoudsanalyse te gebruiken.

Inhoudsanalyse is een methode die is voortgekomen uit de communicatiewetenschappen en wordt omschreven als één van de belangrijkste methoden voor onderzoek naar cultuurproducten. Voorbeelden van cultuurproducten zijn: kranten, tijdschriften, films, radio, televisie en sprookjes. Weblogs kunnen daar aan toegevoegd worden. Het doel van een inhoudsanalyse is om aan de hand van de inhoud van een bepaald medium conclusies te trekken over elementen van het communicatieproces. Men wil meer weten over de eigenschappen van een zender, een boodschap, een ontvanger of de samenleving waarin deze zich bevinden.⁹⁶

Ik heb in dit onderzoek gekozen voor een inhoudsanalyse van een aantal berichten van één van Nederlands grootste weblogs, GeenStijl⁹⁷. De keuze voor GeenStijl heb ik gemaakt omdat dit weblog momenteel één van de grootste, of misschien wel de grootste is onder de Nederlandse weblogs. Het is moeilijk om aan te geven welke de grootste of belangrijkste is, omdat dit van dag tot dag kan verschillen, en ook omdat er geen zekerheid is over de bezoekersaantallen, en de meting daarvan ook niet erg betrouwbaar kan worden genoemd. Uit een recent bericht van Marketingfacts⁹⁸, dat redelijk betrouwbaar is, blijkt dat het aantal pageviews per maand ongeveer vier miljoen is. Het meten van bezoekersaantallen is moeilijk omdat er altijd het verschil blijft tussen unieke bezoekers en pageviews. Daar komt bij dat op weblogs bezoekers vaak reageren, en pagina's dus vaak verversen om te zien of er weer op hun reactie is gereageerd. Daarnaast maken steeds meer mensen gebruik van RSS feedreaders, die al helemaal niet in statistieken worden opgenomen.

GeenStijl is alom bekend als één van de belangrijkste, spraakmakendste en meest professionele weblogs. Dit blijkt ook uit het feit dat terwijl ik met dit

⁹⁶ Bruin, Joost de. 'De spanning van seksualiteit, plezier en gevaar in jongerenbladen'. 1999. p.7

⁹⁷ GeenStijl.nl, De stofzuiger van het Internet, <http://www.geenstijl.nl>

⁹⁸ Marketingfacts: Weblogs: wie heeft de grootste? http://www.mediafact.nl/comments.php?id=7777_0_1_0_C, 14 maart 2004

onderzoek bezig was, andere media aandacht voor GeenStijl (en enkele andere grote weblogs) kregen.

Op 22 oktober 2004 besteedde het actualiteitenprogramma Netwerk⁹⁹ een item aan weblogs. Dit was naar aanleiding van enige onrust die ontstond nadat de makers van de weblogs Volkomenkut.com en Zeikerdje.com een telefoongesprek met een (mogelijke) terrorist hadden gevoerd, en de opname van dit gesprek op hun weblogs hadden geplaatst. Het zou hierbij gaan om de ontvoerders van Kenneth Bigley, die zij via de domeinregistratie van het domein waarop verschillende onthoofdingen in Irak werden getoond hadden achterhaald. Op last van justitie werd het bericht bij Volkomenkut.com verwijderd. Bij Zeikerdje.com is het echter nog steeds terug te vinden¹⁰⁰. Naar aanleiding van dit bericht ontstond er een discussie over de vraag of men hiermee niet te ver was gegaan, zeker nadat Kenneth Bigley later werd vermoord. Vanwege deze discussie besloot Netwerk een uitzending aan het fenomeen webloggen te wijden. In deze uitzending werden weblogs omschreven als de moderne stem van het volk, en hierbij lag de nadruk op de vraag of deze weblogs ook veel invloed en macht op dat volk kunnen uitoefenen, en hoe ze daarmee omgaan.

In dit item werd internetjournalist Francisco van Jole¹⁰¹ geïnterviewd. Van Jole schrijft regelmatig artikelen over shocklogs, die hij "de hooligans van het internet" noemt. In de uitzending van Netwerk bekritiseerde van Jole de shocklogredacties omdat deze in zijn ogen vinden dat ze alles kunnen maken, terwijl ze zich verschuilen achter een schuilnaam en een groep. Van Jole is van mening dat ze zich bekend zouden moeten maken, en dat ze het debat aan moeten gaan .

In reactie hierop zijn de redacties van de grotere weblogs met hem in een uitzending van het discussieprogramma B&W¹⁰² om de tafel gaan zitten. In deze discussie ging het om de vraag wat weblogs wel en niet konden plaatsen, en of zij dit wel of niet onder hun eigen naam, of onder een zogenaamde nickname kunnen doen. De redacties van de weblogs GeenStijl, Retecool en Volkomenkut verdedigden hun standpunt dat dit best onder een schuilnaam kon, omdat het

⁹⁹ Netwerk, 'De macht van weblogs'. 22 oktober 2004. 20.30 uur

http://www.netwerk.tv/index.jsp?p=items&r=deze_week&a=138039 of zie cd-rom

¹⁰⁰ Zeikerdje.com: Telefoneren met een Terrorist, <http://www.zeikerdje.com/index.php?include=topic&id=67> 23-12-2004

¹⁰¹ Francisco van Jole is internetjournalist en verdiept zich sinds 1993 in de maatschappelijke gevolgen van internet. Zijn eigen weblog is 2525.com, <http://www.2525.com>

¹⁰² B&W: Anonimiteit van weblogs. 27 oktober 2004, <http://cgi.omroep.nl/cgi-bin/streams?tv/vara/barendwitteman/bb.20041027.asf> of zie cd-rom

naar hun mening heel gebruikelijk is om op internet onder een nickname te schrijven en omdat ze via e-mail en mobiele telefoonnummers te bereiken zijn. Francisco van Jole is het hier niet mee eens, en vindt dat zij zich bekend moeten maken omdat je niet in debat kunt gaan met iemand die zich verschuilt.

Het is belangrijk dit te vermelden, omdat het voor het eerst was dat de redacties, letterlijk en figuurlijk, hun gezicht toonden. Daarbij is de discussie over de anonimiteit op weblogs momenteel een onderwerp wat in meerdere media terugkomt, niet alleen de schrijvers, maar ook de bezoekers reageren doorgaans anoniem. Helaas werd de discussie in B&W slecht geleid, waardoor de sprekers elkaar niet lieten uitspreken, en er geen duidelijke meningen en argumenten werden aangedragen.

4.1 GeenStijl.nl

GeenStijl is begonnen op 10 april 2003, en bestaat dus bijna twee jaar. In de disclaimer omschrijft GeenStijl zichzelf als volgt:

“GeenStijl.nl is een website die met een vette knipoog moet worden beschouwd. GeenStijl.nl is geen journalistiek medium en valt derhalve niet onder de wetten die daarvoor gelden. De informatie op GeenStijl.nl dient met een forse korrel zout te worden genomen en is doorspekt met gekleurde meningen van de beheerders zelf. GeenStijl.nl kan geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor het gebruik van de informatie, noch voor eventuele schade - in welke vorm dan ook - direct of indirect veroorzaakt door het gebruik van GeenStijl.nl. GeenStijl.nl kan ook niet verantwoordelijk worden gehouden voor het plaatsen van auteursrechtelijk beschermd materiaal door haar bezoekers.”¹⁰³

GeenStijl wil dus geen journalistiek medium zijn, en wil ook niet verantwoordelijk worden gesteld voor het plaatsen van auteursrechtelijk beschermd materiaal door bezoekers. Ik betwijfel of dit zo is. Als illegaal materiaal geplaatst wordt in een reactie op een server, kan de beheerder daarvan aansprakelijk worden gesteld. Dit geldt ook voor uitlatingen die in strijd zijn met de wet.

Ook de makers van GeenStijl ondervonden dat alle begin moeilijk is. Op de eerste dag begonnen zij met een vrij simpele Blogger¹⁰⁴ weblog en hadden zij slechts 45 bezoekers. De redactie bestond uit vier personen, ondertussen is de samenstelling van deze redactie veranderd, en uitgebreid met columnisten en ondersteunende medewerkers. Al een maand na het ontstaan gingen ze over op een eigen server en een nieuwe layout¹⁰⁵. Nog eens een half jaar later was

¹⁰³ GeenStijl Disclaimer, <http://www.geenstijl.nl/static/disclaimer.html> augustus 2004.

¹⁰⁴ Blogger is een weblogtool, zie hoofdstuk 1. In het Internet Archive is terug te vinden hoe dit eruit zag: <http://web.archive.org/web/20030409133409/home.planet.nl/~weesi019/> of zie cd-rom voor screenshot

¹⁰⁵ Zie cd-rom voor screenshot

GeenStijl de miljoen bezoekers voorbij, wat in internettermen redelijk bijzonder is. De beginperiode van GeenStijl is volledig terug te lezen in hun eigen archief, zij het zonder de reacties van bezoekers.

In deze beginperiode was het motto vooral "stijlloos", wat zich uitte in het belachelijk maken van andere websites en weblogs en aan seks gerelateerde onderwerpen. Terugkerende onderwerpen waren het bespotten van het amateurisme van andere websites en het linken naar gastenboeken op die websites, zodat die door bezoekers van GeenStijl konden worden volgeschreven. Het is opvallend om te zien in het archief van GeenStijl dat de tijdelijkheid van het internet ook hier duidelijk naar voren komt. Het overgrote deel van de links naar websites en foto's werkt niet meer.

Het snelle succes van GeenStijl is deels te danken aan de "stijlloze" instelling. Het plaatsen van veel links naar "(semi-)erotische" sites en foto's heeft veel bezoekers getrokken, en op die manier hebben ze snel bekendheid gekregen. Eén voorbeeld is het bericht over "Pornosoldaat Patricia"¹⁰⁶ waarbij GeenStijl erachter kwam dat een soldate uit het leger een site met blootfoto's op internet beheerde. Via een betaalsite kon de bezoeker haar foto's bekijken, maar GeenStijl kwam erachter dat de site niet goed afgeschermd was, en via een directe link kon de bezoeker ook de foto's bekijken (het zogenaamde "Open Dir" protocol). De soldate kwam hier achter, en dit leverde een rel op, tot groot genoegen van de redactie van GeenStijl die alle correspondentie publiceerde.

Het "inbreken" op websites van anderen werd een terugkerend onderwerp op GeenStijl, onder andere radio deejays Patrick Kicken en Adam Curry en de Jonge Fortuynisten kwamen aan de beurt. Vervolgens ging GeenStijl de strijd aan met spam, en probeerden ze de verspreiders (zogenaamde "spamboeren") hiervan te ontmaskeren en zelf te belagen met e-mails, door de adressen te publiceren. Ook dit leverde vaak ruzies op met de spamverspreiders. Van al deze ruzies werd uitgebreid verslag gedaan.

Nu GeenStijl een vast publiek had verworven werd het weblog steeds uitgebreider. Er werden nieuwe redactieleden aangetrokken, en de site werd uitgebreid, er kwam merchandise en een zogenaamd "stamcafé", een soort chatbox.

¹⁰⁶ GeenStijl: 'Boordschutter runt blootbedrijf'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/001477.html>, 16 december 2003

Het belachelijk maken van andere websites en het onderuit halen van andere mensen ging vervolgens door. Onder andere werden extreemrechtse groeperingen op de hak genomen. GeenStijl publiceerde een pagina waarop de bezoeker zelf parkeerkaarten voor de gemeente Amsterdam kon uitprinten, en op die manier dus gratis kon parkeren in Amsterdam. Na aangekondigde juridische stappen van de gemeente is de site verwijderd. Er zijn nog talloze voorbeelden te noemen¹⁰⁷, maar ik zal mij beperken tot enkele grote spraakmakende berichten die ik hieronder uitgebreider zal bespreken.

4.2 Onderwerpen van inhoudsanalyse

Voor de inhoudsanalyse heb ik voor enkele onderwerpen gekozen die ik belangrijk vind, omdat ze maatschappelijke invloed hebben gehad, en niet op zichzelf stonden. Bij de inhoudsanalyse zal ik zowel de onderwerpen als de reacties van bezoekers bespreken, omdat die een belangrijke rol spelen om aan te duiden hoe een weblog als Geenstijl in elkaar steekt.

De onderwerpen die ik zal bespreken zal, wat zij zelf de "stijlloze klassiekers" noemen:

- GeenStijl Chips¹⁰⁸
- Dossier Lange Neus¹⁰⁹: over Stivoro en Trudy Prins
- GeenStijl stopt ermee¹¹⁰

4.2.1 GeenStijl chips

Chipsfabrikant Smiths kwam begin 2004 met een nieuwe chipssmaak voor hun product Doritos. Smiths begon een actie waarin mensen zelf een naam mochten voorstellen voor de nieuwe smaak, genaamd "You name the flavour". Vervolgens als de namen verzameld waren, kon er via internet gestemd worden welke naam de chips zou moeten krijgen.

GeenStijl plaatste dit bericht op 20 februari 2004:

"Nieuw: GeenStijl-chips"

Zo, GeenStijl gaat de chipsmarkt veroveren. Na de zoute pinda's hoogste tijd de zoutjesmarkt eens op zijn kop te zetten. Wat wil het geval? Doritos heeft een prijsvraag uitgeschreven, waarin u bepaalt wat de naam moet worden van hun nieuwste smaak.

¹⁰⁷ Voor een samenvatting van de belangrijkste berichten van het eerste jaar dat GeenStijl bestond verwijs ik naar bijlage 1 of "GeenStijl 1 jaar jong" <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002515.html>.

¹⁰⁸ GeenStijl: 'GeenStijl chips een feit'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002573.html>, 14 juni 2004

¹⁰⁹ GeenStijl: 'Dossier Lange Neus'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002365.html>, 16 maart 2004

¹¹⁰ GeenStijl: 'GeenStijl stopt ermee'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002568.html>, 20 april 2004

'Cause you make the rules!', of zo iets. En de meeste stemmen gelden. Ofwel; welke naam het meest wordt gehyped komt straks ook daadwerkelijk in de schappen van de supermarkt te liggen. Laat GeenStijl nu ook meedoen! Gewoon even [hier](#) klikken en stemmen op die stijloze zak. Een kijken of meneer Smiths woord houdt...
UPDATE: Prutsers zijn het en wij lopen nu onze naam chipsnaam mis! De site valt soms uit."¹¹¹

Door op de link te klikken brachten bezoekers een stem uit op de naam GeenStijl. De bezoekers van GeenStijl konden de grap wel waarderen, en stemden uitbundig, mede omdat er een dvd-speler gewonnen kon worden, en al snel stond de chipsnaam GeenStijl op plaats één. Verschillende media pikten het bericht op en besteedden er aandacht aan, maar al snel was stemmen op de naam GeenStijl onmogelijk, en verscheen er een foutmelding als er een stem op GeenStijl werd uitgebracht. Volgens GeenStijl was de naam "Texan Crunch" al vóór het begin van de actie door Smiths gekozen voor de nieuwe chipssmaak en was de hele verkiezing slechts een marketingstunt, en doorgestoken kaart. Volgens hun bericht werd er iedere vijf minuten automatisch een stem uitgebracht op de naam "Texan Crunch", ook 's nachts. Al snel kreeg de actie de naam "chipsgate" .

Nadat de redactie zelf een nacht een stemmenteller liet meelopen, besloten zij zich terug te trekken uit de prijsvraag, omdat er aan alle kanten werd gefraudeerd door deelnemers, en wellicht ook door Smiths zelf, aldus GeenStijl.¹¹² Voor verschillende namen werden automatisch om de zoveel minuten stemmen uitgebracht. Het vermoeden was dat Smiths er veel aan gelegen was de naam GeenStijl van de eerste plaats te houden, en toen een nieuwkomer met de naam "Bolle Sjees" GeenStijl van de eerste plaats verdrong door 's nachts om half twee binnen anderhalf uur ruim 1500 stemmen te halen, besloot GeenStijl er mee te stoppen. Inmiddels hadden verschillende media en andere weblogs de actie en ophef daaromheen opgepikt en werd de redactie van GeenStijl uitgenodigd om op Radio 1 in gesprek te gaan met een woordvoerder van Smiths. Naar aanleiding hiervan besloot Smiths onderzoek te doen naar de stemmingsuitslag, en hieruit bleek dat er inderdaad sprake was van fraude bij het stemmen door middel van automatische scripts die regelmatig stemmen uitbrachten. Alle fraudeurs werden vervolgens uitgesloten van deelname, en de stemming begon opnieuw, met dit verschil dat er nu een code moest worden ingevoerd alvorens te kunnen stemmen. Vervolgens beloofde Smiths dat de

¹¹¹ GeenStijl: 'Nieuw: GeenStijl-chips'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002213.html>, 20 april 2004

¹¹² GeenStijl: 'Chipsgate (2)'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002278.html>, 1 mei 2004

naam waarop het meest gestemd zou worden, ook daadwerkelijk op de zak van de nieuwe smaak zou komen te staan, en dat ze er alles aan zou doen om de actie eerlijk te laten verlopen.

Hierop besloot GeenStijl opnieuw mee te doen aan de actie¹¹³, en al snel stond de naam weer op plaats één.

“Daar gaan we weer, maar nu echt!

Onze actie voor GeenStijl Doritos is niet onopgemerkt gebleven. Zelfs de bij reclamemakers uiterst serieus genomen Adformatie besteedt er in z'n laatste nummer uitgebreid aandacht aan. GeenStijl, dat nog altijd fier bovenaan staat, besloot echter de handdoek in de ring te gooien, nadat uit onderzoek duidelijk was geworden dat er flink werd [gefraudeerd](#) met het stemmen. Chipsbakker Smith heeft echter ingegrepen. Zo zijn de fraudeurs gediskwalificeerd en dient er een [code](#) te worden ingevoerd alvorens een stem kan worden uitgebracht. Onze gebeden zijn dus verhoord en daar de woordvoerster van Smith afgelopen dinsdagavond met haar hand op haar hart heeft [bezworen](#) dat de winnaar, ook al is dit GeenStijl, straks in de schappen komt te liggen, hebben we besloten de uitdaging aan te gaan. Kortom het [stemmen](#) is nu gegarandeerd eerlijk.”

De GeenStijl bezoekers waren de onduidelijkheid over dit onderwerp eigenlijk redelijk zat, zoals blijkt uit (een deel van) de reacties:

“De lol is er nu wel vanaf hoor.
Zouteloos topic, hebben die gasten van Dorito nou nog niet genoeg aandacht gekregen? joeehoeeee mogen we nu allemaal weer stemmen? dit betekent dus dat jullie er weer mee door gaan? Wel een beetje wispelturig hoor dit allemaal ja nee ja nee..
komt er misschien ook nog een breker afsplitsing doritootje op de markt?
Ik ga mijn vader oproepen om met het hele bejaardenhuis te stemmen!
geenstijl , ik stem op jullie.
GS staat 20.000 stemmen voor de #2. Stemmen is niet nodig tot 2007...
volgens mij kan je elk willekeurige code invoere..
Ik geloof er geen hol van, dit verhaal gaat nog een staartje krijgen.
je kan iedere code invullen die je wil, gewoon even de scriptjes aanpassen dus
Mijn stem is binnen..
Maar of alles echt goed gaat bij smiths
doritos is gewoon geenstijl... Je moet idd ff je script aanpassen want je mag de code zelf bedenken .. * heel slim, die chips bakkers van smiths * “

Op 16 maart 2004 bleek dat Smiths de merknaam GeenStijl voor chipsproducten officieel had vastgelegd, en hiermee leek de verkiezing gewonnen. Dit nieuws werd op deze manier gebracht:

“GeenStijl Doritos een feit?

Het begint er nu toch echt op te lijken dat jullie vanaf juni daadwerkelijk [GeenStijl Doritos](#) in de schappen van de supermarkt zullen vinden. Onder het motto: chips wordt gevreten door de jeugd evenals GeenStijl, heeft de chipsbakker zojuist de naam GeenStijl [geregistreerd](#) voor allerhande aardappelproducten. Gelopen koers dus, al was GeenStijl

¹¹³ GeenStijl: ‘Daar gaan we weer, maar nu echt’ <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002317.html>, 8 maart 2004

sowieso nauwelijks meer in te halen tijdens de door Smiths uitgeschreven prijsvraag: [Name your flavour](#). Mannen, we gaan in de chipsmarkt!"¹¹⁴

GeenStijl was hier echter niet van op de hoogte gesteld. Pas in juni 2004 ontving de redactie een officieel bericht van Smiths dat de verkiezing gewonnen was met meer dan 25 duizend stemmen, en dat in juli 2004 de chipszakken in de winkels zouden verschijnen.¹¹⁵ De naam GeenStijl kwam naast andere namen als "Nacho Cheese" en "Texas Paprika" in de schappen te liggen en Smiths besloot om mee te gaan met de grap door een campagne op te zetten onder het motto: "Das dus lekker wel stijl!" De door GeenStijl gewonnen actie werd door de bezoekers met gejuich ontvangen. Men kon de grap erg waarderen, al kwam men al snel tot de conclusie dat de chips niet lekker was. Het nieuws werd als overwinning gepresenteerd:

"GeenStijl chips een feit!"

In tegenstelling tot dat gestem voor het Europees Parlement, is uw vote voor GeenStijl-chips allerm minst nutteloos en maatschappelijk irrelevant geweest. Er komen namelijk wel degelijk Stijlloze chips! Geen loze verkiezingsbeloften, maar een duidelijke doelstelling: een zak chips met de naam van een weblog in de winkels. De uitslag is zojuist officieel door de zoutjesbakker aan ons meegedeeld. Naar verwachting liggen begin juli 2004 de eerste zakken GeenStijl-chips in de winkel. Waren we eerder al het allereerste weblog van Nederland met stijlloze ansichtkaarten, nu zijn we het allereerste weblog ter wereld met een eigen chipssmaak. Natuurlijk zijn wij trots op dit heersende feit: het is toch maar Pepsi Co. dat het lef heeft om –min of meer- in zee te gaan met het meest harde en stijlloze log ooit verschenen, eens kijken hoe lang ze volhouden. Kortom, we leveren weer voldoende voer voor samenzweringsexperts en te dikke kindertjes. Let op: kijk en geniet van de zakken in de winkel, maar snoep verstandig en eet een appel. Natuurlijk alle lof voor iedereen die de moeite nam om te stemmen. De gewonnen breedbeeldtelevisie zullen we ter zijner tijd natuurlijk aan u, of een goed slecht doel weggeven"¹¹⁶

De reacties van bezoekers waren sceptisch en cynisch. In eerste instantie waren de bezoekers de berichtgeving over de chips zoals gezegd eigenlijk al zat, doordat er steeds onduidelijkheid was over de manier waarop de verkiezing ging. Hieronder een selectie van de 244 reacties:

*"Leuk... voor jullie
Gefeliciteerd! Ondanks dat de chips niet te vreten is...
Hoe lang Zou het duren voordat deZe uit de handel worden genomen, en opnieuw worden geïntroduceerd onder een andere naam... onder het mom van de nieuwe naam is beter voor de verkoop?
Niet door je strot te krijge.
Proficiat.. ik hou alleen helemaal niet van Doritos..
Die doritos hebben inderdaad geen stijl. Gore troep is het!
Berig bezig mensen.. We gaan hem eens keuren denk ik zo!*

¹¹⁴ GeenStijl: 'GeenStijl Doritos een feit?'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002363.html>, 16 maart 2004

¹¹⁵ Persbericht, zie bijlage 2

¹¹⁶ GeenStijl: 'GeenStijl chips een feit!' <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002573.html>, 14 juni 2004. Hier is ook het dossier "Stijlloze chips" terug te vinden, of zie hiervoor bijlage 3.

*Geen stijl de Beste!
 Vanaf juli ga ik weer ships eten :)
 Alleen maar een breedbeeldtelevisie betaald gekregen voor al die gratis exposure? Wie
 naait nou wie? In elk geval proficiat dan maar.
 Oh hallo breker ook weer terug van vakantie?
 Moet er niet een waarschuwing bij voor de vmbo-ers dat ze er vette puistjes van krijgen?
 w00t, dit nieuws doet mij goed!
 Ik heb wederom mijn UNIEKE geenstijl pet op mijn hoofd...
 Je moet de geschiedenis in ere houden, nietwaar?
 woehoeeeeeeeeeee geenstijl sjippies yummie dat wordt smikkelen!!!
 Slechte reclameis ook reclame
 kan dat kanker font nou 's wat donkerder? op 1600*1200 is t echt faking slecht te lezen
 als je een beetje relaxed achterover die fukking stijlloze log zit te lezen...
 ipv een beetje hoerige chips te vreten, moet je maar ff die kut-css ff aanpassen oke?
 ok.
 mooi! en een beetje rap.
 van harte gefeliciteerd!
 Prima zaak! Ik heb me elke dag lijf lopen stemmen. blij dat dit idd wel effect heeft.
 Zoals menigeen al roept is die chipssmaak niet weg te krijgen. Maar dta deze naam in de
 schappen ligt is wel heeeeel goed.
 Wat denken we van de 'Ferarri GeenStijl'?
 Of de Campina melk. Nu met toegevoegde GeenStijl-waarde. LOL
 Ik wil GeenStijl koffie pads!
 Koel man!!! Geenstijl heerst!"*

Op het moment dat GeenStijl dit bericht plaatste, waren zij tijdelijk gestopt als weblog en mede hierom waren de reacties wat mild, maar toch bestonden ze overwegend uit felicitaties en kritiek op de chips. De bezoekers zagen dit toch ook als een geslaagde grap, en een resultaat dat met elkaar gehaald was. Het onderwerp is later niet meer terug gekomen, waarschijnlijk ook omdat de grap te lang had geduurd. Toch is de chips nog steeds verkrijgbaar, in tegenstelling tot ieders verwachting dat het van korte duur zou zijn, en dat de chipsfabrikant snel het product onder een andere naam op de markt zou brengen. Toch overheerst er een algemeen gevoel van overwinning onder zowel de redactie als de bezoekers van GeenStijl.

Het is spraakmakend, omdat het de invloed van een grote groep gebruikers illustreert. Niet alleen gaat het daarbij om het resultaat, het erin slagen de naam van een weblog op een chipszak te krijgen, maar vooral ook het feit dat gaandeweg de actie de fraude en de zwakheden van de actie aan het licht kwamen, door toedoen van de redactie. Doordat zij dit weer uitgebreid publiceerden kregen andere media lucht van de zaak en namen zij het onderwerp over in hun programma's. Uiteindelijk heeft GeenStijl er mede aan bijgedragen dat de verkiezing eerlijk is verlopen. Hierin werd een groepsgevoel gecreëerd doordat de chipsfabrikant al snel als "prutsers" werden gepresenteerd. Er ontstond een sfeer waarin het leek alsof de groep wel eens zou laten zien waartoe ze in staat was, en hierin zijn zij uiteindelijk geslaagd.

4.2.2 Dossier “Lange Neus”

Een ander spraakmakend onderwerp op GeenStijl is verzameld onder de naam “Dossier Lange Neus”. Dossier Lange Neus¹¹⁷ is de door de redactie opgestelde verzameling van alle berichten omtrent de vermeende valse berichtgeving door de Stivoro¹¹⁸ (Stichting voor Volksgezondheid en Roken). Dit dossier is verzameld, omdat volgens de GeenStijl redactie, de Stivoro stelselmatig onwaarheden vertelt, en GeenStijl probeert dit op deze manier te ontkrachten. Deze berichtgeving heeft er in januari 2004 voor gezorgd dat GeenStijl voor het eerst de landelijke pers heeft gehaald, en naar aanleiding van de berichten zijn er zelfs Kamervragen in de Tweede Kamer gesteld over de vermeende onjuiste berichtgeving van Stivoro. Het dossier wordt ingeleid met het volgende bericht:

“Nu subsidiespons Trudy Prins van Stivoro maar door blijft gaan met haar lastercampagne tegen GeenStijl en wederom in de media een eindeloze stroom leugens verspreidt, leek het ons handig de zaken eens even overzichtelijk op een rijtje te zetten. Leuk voor het nageslacht, maar vooral goed voor journalisten die wél willen controleren of de beweringen van Pinokkio Prins kloppen. In chronologische volgorde vindt u in Dossier Lange Neus dan ook alle twintig artikelen die hierover tot nu toe op GeenStijl verschenen. We nemen dit uitgebreide dossier uiteraard ook op in het rijtje Stijlloze Klassiekers.”

Hierbij is het van belang te vermelden dat Trudy Prins de directrice van de stichting is, en zij verder vooral omschreven wordt als “Pinokkio Prins”. Trudy Prins is een geliefd onderwerp op GeenStijl, zo komt haar naam regelmatig terug in verschillende berichten, mede naar aanleiding van wat er allemaal vooraf is gegaan blijft GeenStijl haar volgen. Zo werd er onlangs het bericht geplaatst dat Trudy Prins binnenkort directrice wordt van de GGD, een bericht wat in feite helemaal niet interessant is voor GeenStijl bezoekers, maar toch geplaatst werd. Er is sprake van een soort vete tussen GeenStijl en Trudy Prins vooral naar aanleiding van de manier waarop GeenStijl over haar heeft geschreven. Het is belangrijk dit te behandelen, maar omdat het zeer omvangrijk is, is het overzicht dat ik hier maak niet helemaal compleet, maar zal ik de belangrijkste aspecten ervan noemen.

Op 5 januari 2004 plaatste GeenStijl een bericht met als titel: “Cijfers met een luchtje”¹¹⁹ waarin de berichtgeving van Stivoro over het aantal mensen dat per 1 januari 2004 zou stoppen met roken in twijfel werd getrokken. Volgens de

¹¹⁷ GeenStijl: ‘Dossier Lange Neus’. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002365.html>, 16 maart 2004

¹¹⁸ Stivoro is de nationale organisatie voor voorlichting over de gezondheidsrisico's van roken.

¹¹⁹ GeenStijl: ‘Cijfers met een luchtje’ <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/001400.html>, 5 januari 2004 of zie bijlage 4.

stichting zouden bijna een miljoen mensen gestopt zijn na de jaarwisseling. GeenStijl vertrouwde deze cijfers niet, en wist via de openbaar toegankelijke statistieken van de website van Stivoro een aantal cijfers te publiceren waarmee ze naar hun mening hun gelijk aantoonde. De cijfers die Stivoro presenteerde zouden gebaseerd zijn op het aantal mensen dat zich had ingeschreven op de website "Nederlandstartmetstoppen.nl". Volgens GeenStijl bleek er uit de statistieken van die website dat er sinds het ontstaan ervan slechts een kleine 110 duizend mensen de site hadden bezocht, en het dus onmogelijk was dat een miljoen mensen zich had ingeschreven. Al snel werden de statistieken op de website beveiligd met een wachtwoord, en waren dus niet meer publiek toegankelijk, iets wat de redactie aangreep als een argument om hun gelijk te bewijzen en te beweren dat de cijfers die Stivoro had gepresenteerd uit de lucht waren gegrepen. Het gaat om dit bericht:

"Cijfers met een luchtje..."

Het mag inmiddels wel bekend zijn. Nederland is op 1 januari massaal gestopt met roken. In totaal zweerden 950.000 Nederlanders de sigaret af. Tenminste dat wil de stichting [Stivoro](#) ons wil doen geloven. Werkelijk [overall](#) hebben we het bericht terug gezien en gehoord. Is er dan helemaal niemand die vraagtekens zet bij deze cijfers? Ik bedoel, 950.000 is nogal een aantal. Zeker wanneer je in gedachten houdt dat al deze mensen zich ook nog eens via de speciaal hiervoor in het leven geroepen [website](#) moesten opgeven. Eén miljoen unieke bezoekers in ruim twee maanden dus. Gelukkig zijn de statistieken van de website - na wat gezamenlijk zuigwerk in teerput van Stivoro - [openbaar](#) en konden we een analyse uitvoeren. De harde cijfers geven ons een beeld dwars door het rookscherf dat de club zo graag optrekt. Zo bezochten in oktober, tijdens de start van de campagne, [2.172](#) mensen de speciale stoppen met roken website, in november waren dit er [29.909](#). Toch vreemd dat Stivoro op 9 december al wist te melden dat ruim [400.000](#) Nederlanders zich hadden voorgenomen te stoppen met roken. Want pakken we de bezoekers van december er nog even bij, [75.068](#) om precies te zijn, dan komen we in totaal over die drie maanden nog niet verder dan 107.149 Nederlanders die willen stoppen met roken. We zijn dan ook benieuwd waar ze die andere 842.851 mensen vandaan hebben gehaald. Dus of Stivoro speelt de jokersbrok, of Stivoro heeft de pageviews aangezien voor 'stoppers'. Wij hebben wel een donkerbruin vermoeden, al zijn we natuurlijk erg benieuwd naar hun uitleg...
UPDATE: De webmaster van Stivoro is terug van zijn rookpauze en heeft de statistieken (alsnog) beveiligd met een wachtwoord. Op zich natuurlijk zoals het hoort, maar het onder de pet houden van dit soort gegevens is in dit geval alleen maar verdacht. De links in bovenstaand postje verwijzen daarom inmiddels naar onze mirror: laat ze maar lekker zweten bij dat zwaar met belastingcenten gesubsidieerde Stivoro..."

Stivoro deed daarop een persbericht¹²⁰ uitgaan om aan te tonen dat de cijfers niet gebaseerd waren op de aantallen van de website, maar op onderzoek verricht door NIPO. In dit ANP persbericht stond onder de noot "Niet voor publicatie" dat men voor verdere vragen contact op kon nemen met Trudy Prins, voorzien van haar telefoonnummers. Verschillende media besteedden aandacht

¹²⁰ Persbericht Stivoro. "Onterechte verwarring over ruim 950.000 stoppers" http://www.perssupport.anp.nl/cgi-bin/perssupport/poc_anp.cgi?2004101105_JJ8.4V.DLT.out57 of zie bijlage 5.

aan het bericht, en de rel die eromheen ontstond. GeenStijl vestigde vooral de aandacht op het feit dat Stivoro volledig door de overheid gesubsidieerd wordt, en om die reden verantwoording moest afleggen, om aan te tonen dat er met “belastingcenten” nuttige dingen gedaan werden, en in ieder geval resultaten werden geboekt.

De gedachte hierachter is wel juist, er moet inderdaad aangetoond worden wat er met het geld gebeurd, maar de vraag is of GeenStijl als weblog dit aan de kaak kan en mag stellen. De tendens waarin de stukken geschreven werden was vooral op de persoon Trudy Prins gericht, in plaats van op de organisatie als geheel. Al snel verschenen in de reacties op de berichten verschillende verwensingen aan het adres van Trudy Prins. Deze zijn op het moment grotendeels verwijderd of aangepast, en dat ziet er nu zo uit:

“t Is een ---, die Trudy!!-edit-tot ziens Harry.-Chileen-
. Harrie”

(Chileen is één van de redactieleden van GeenStijl, met “tot ziens” wordt bedoeld dat de betreffende Harry een ip-ban heeft gekregen en vanaf die internet aansluiting geen berichten op GeenStijl kan plaatsen). Maar de verwensingen liepen uiteen van “hoer” tot “nekschot voor Trudy Prins”. De reactie “nekschot” was een tijd lang een vaak voorkomende reactie op de weblogs, die niet serieus genomen dient te worden, maar mede naar aanleiding van de berichten rond Stivoro worden dergelijke uitingen tegenwoordig op vrijwel alle grote weblogs verwijderd. Trudy Prins vatte de verwensing namelijk niet op als grap, maar voelde zich wel degelijk bedreigd. Nadat er een link naar het persbericht met haar telefoonnummers werd geplaatst, werd zij naar eigen zeggen herhaaldelijk telefonisch bedreigd en lastig gevallen door bezoekers van GeenStijl. In de eerder genoemde uitzending van B&W¹²¹ beschrijft zij dat de bedreigingen op een zeker moment zover gingen dat ook haar familieleden werden bedreigd. Er zou op GeenStijl een reactie hebben gestaan (die er nu niet meer terug te vinden is, hoogstwaarschijnlijk omdat deze verwijderd is door de redactie) waarin de vraag werd gesteld “waar haar kinderen naar school gingen, zodat deze anaal verkracht konden worden”. Voor Trudy Prins was de maat hiermee vol, en zij besloot aangifte te doen bij de politie wegens bedreiging. De

¹²¹ B&W: Anonimiteit van weblogs. 27 oktober 2004, <http://cgi.omroep.nl/cgi-bin/streams?tv/vara/barendwitteman/bb.20041027.asf> of zie cd-rom

politie wordt op GeenStijl steevast omschreven als “pliesie”, waarop GeenStijl reageerde met dit bericht:

“Ook Stivoro dreigt GeenStijl met pliesie

En jawel, daar gaan we weer. Stivoro-directeur Trudy Prins toont zich een slecht verliezer en overweegt [aangifte](#) te doen tegen GeenStijl. Volgens Prins hebben wij haar mobiele nummer gepubliceerd en haar voor hoer uitgemaakt. En opnieuw blijkt dat Prins het niet zo nauw neemt met de waarheid. Want het 06-nummer van Prins is niet door ons, maar door Stivoro zelf gepubliceerd middels een tweetal persberichten ([1](#) en [2](#)) via ANP-Perssupport. Bovendien hebben wij mevrouw Prins bovendien niet uitgemaakt voor publieke madam. Dit kan gebeurd zijn door één van onze bezoekers, wat wij betreuren, maar zeker niet door de redactie van GeenStijl. Wij hebben dergelijke woorden namelijk niet nodig om door de [dubieuze](#) cijfers van dit anti-rookclubje heen te prikken. Maar goed, wij houden ons beschikbaar voor de pliesie. Kan Stivoro ondertussen tegenover de 'serieuze' media zoals het [NRC](#) proberen uit te leggen hoe zij toch aan die 953.753 'stoppers' zijn gekomen...”¹²²

De berichtgeving over Stivoro veranderde daarmee volledig. Het ging al snel helemaal niet meer om het oorspronkelijk gesuggereerde gesjoemel met getallen, maar werd volledig op de persoon Prins gespeeld. GeenStijl speelde een onschuldige rol, en bleef volhouden dat ze niets verkeerd had gedaan, en graag een reactie op de gepresenteerde cijfers wilde hebben. Ook het publiceren van het telefoonnummer werd ontkend (zoals ook in bovenstaand stuk naar voren komt), zij hadden slechts een link naar een door Stivoro zelf geplaatst persbericht geplaatst. Dit is een wel erg gemakkelijke reactie, zij moeten zich beseffen dat de kans bestaat dat mensen dat nummer gaan bellen als je ze er op wijst. Ik denk echter wel dat de redactie van GeenStijl zich niet beseft heeft dat er zo massaal, en ook zulke vergaande reacties op het bericht kwamen. Na de aangifte, wat verder geen gevolgen heeft gehad, heeft Stivoro druk uitgeoefend op de serverprovider van GeenStijl om de website van het internet af te krijgen. Verschillende nieuwssites pakten dit bericht op.¹²³ De hoster van GeenStijl bleek een reclamebureau te zijn waarmee Stivoro van plan was zaken te doen. Volgens GeenStijl heeft de directrice het reclamebureau gechanteerd door te dreigen de opdracht in te trekken als deze verder zou gaan met GeenStijl. Hierna is GeenStijl overgegaan op een andere provider.

Het zoeken naar fouten van Stivoro ging verder, en al snel kwam GeenStijl erachter dat in de voorlichtingscampagne van Stivoro een deel voor jongeren

¹²² GeenStijl: “Ook Stivoro dreigt GeenStijl met pliesie.” <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/001944.html>, 7 januari 2004

¹²³ Nu.nl: ‘Stivoro: provider moet weblog Geenstijl opheffen’. <http://www.nu.nl/news.jsp?n=256821&c=50>, 8 januari 2004

bestemd was, dat bestond uit een weblog van een tiener. Dit weblog was echter door een redactie geschreven, en was niet meer dan een campagne om jongeren van het roken af te houden. Vervolgens kwam GeenStijl erachter dat de weblog al tot het eind van de maand geschreven was, en te lezen was, als je het juiste adres intoetste.

"Foei Trudy!"

Zoals reeds eerder gezegd: we zijn het aan onze stand verplicht Stivoro en in het bijzonder haar huichelachtige directrice Pinokkio Prins scherp in de gaten te houden. Veel meer dan laster en leugens leken er tot nu toe niet uit de frisse mondjes van de Haagse subsidievreters te komen, dus er valt waarschijnlijk nog een hoop te ontdekken. Geen tijd te verliezen, surft u even mee? Men is zich er bij Stivoro duidelijk van bewust dat je niet vroeg genoeg kan beginnen met indoctrineren: des te eerder kan er immers subsidie voor die persoon gevangen worden. Om die jongeren te lokken is op de site van Stivoro een [heuse weblog](#) te vinden. Dat is immers 'cool', 'vet' en 'da bomb', we weten er alles van. *"Weblog van een eigenwijs tiep met nogal wat aan te merken op roken Op deze site vind je belevenissen, commentaar, opmerkingen en reacties van jongeren over roken."* Nou, dat komt natuurlijk goed uit! Omdat men er bij Stivoro sinds kort achter is dat webloggen niet meevalt, is de site van 'Chris' alvast maar tot eind februari 2004 ingevuld. Het kennelijk helderziende meisje vertelt in schaaapachtige BrEeZaH-taal¹²⁴ wat voor onbenullige zaken haar dagelijks bezighouden. Toeval speelt natuurlijk een belangrijke rol. *"Nieuwe school is wel tof, ze waren net bezig met een project over roken."* Die school mag dan tof zijn, de Nederlandse les is kennelijk aan Chris voorbij gegaan: *"Echt wel da bomb, al word ze nu vast super sjaggerijng."* Om te lezen wat Chris morgen bijvoorbeeld allemaal beleefd heeft klikt u [hier](#), haar spannende weekend wordt [hier](#) en [hier](#) beschreven. Voor een compact kijkje in de toekomst van uw ideale schoondochter, klikt u [hier](#). U dient overigens wel Javascript in uw browser uit te schakelen, anders lijkt het net alsof Chris echt bestaat en daadwerkelijk elke dag zit te loggen. Er staat dan trouwens nog geen datum boven de logs, die wordt er om de betrouwbaarheid te vergroten later pas ingeplakt. Bent u via Startpagina op GeenStijl terecht gekomen, dan vindt u hier plaatjes van de manier waarop uw belastingcentjes uitgegeven worden: [vrijdag](#), [zaterdag](#), [zondag](#), [overzicht](#). UPDATE: De website van Stivoro lijkt in rook te zijn opgegaan, nu Trudy Prins zelf nog...¹²⁵

Deze fout van Stivoro is niet echt slim te noemen, zeker niet als je beseft dat je in de gaten gehouden wordt door een groep ervaren internetters, maar wat opvalt, is dat er weer verwezen wordt naar Trudy Prins. Toen de internetredactie van Stivoro erachter kwam dat de foutesignaleerd was door GeenStijl, besloot zij de hele website ontoegankelijk te maken, vandaar de verwijzing "in rook opgaan, nu Trudy Prins zelf nog". Dit werd de tendens, bij ieder bericht over Stivoro werd de directrice persoonlijk aangehaald, en beschuldigd van alle fouten. Pas een week later werd het NIPO onderzoek waarop de cijfers gebaseerd zouden zijn gepresenteerd, en GeenStijl reageerde daarop:

¹²⁴ Breezah-taal is een omschrijving voor een manier van schrijven die vooral door jonge meisjes op msn gebruikt wordt, hoofdletters en kleine letters worden onwillekeurig afgewisseld, zoals de omschrijving laat zien.
¹²⁵ GeenStijl: "Foei Trudy". <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/001977.html> , 9 januari 2004.

“Eindelijk: cijferbrij Stivoro geopenbaard

Stivoro heeft het tot voor kort uiterst geheimzinnige [NIPO-onderzoek](#) uiteindelijk toch online gezet. Bij ons rijst de vraag waarom hier zolang mee moest worden gewacht, zo dik is dat rapport toch niet? Maar goed, zand erover. Jammer alleen dat het 'onderzoek' gistermiddag is aangemaakt door ene Yvette Teeboom van het NIPO en voor het laatst is bewerkt op woensdag om 16:46 uur. Dit riekt naar een haastklus... Anyway, we hebben onmiddellijk doorgebladerd naar de conclusie, te vinden op pagina 4. Leest u even mee: *“Uit dit onderzoek blijkt dat bijna 950.000 rokers de INTENTIE hebben om op 1 januari 2004 te stoppen met roken.”* Nou hebben wij van GeenStijl regelmatig de intentie iemand dood te slaan, maar in de praktijk hebben wij dit nog nooit ten uitvoer gebracht. Als het aan Stivoro [ligt](#) zijn we echter al moordenaar alvorens we onze voornemens daadwerkelijk ten uitvoer hebben gebracht. Zoals directrice Trudy Prins zelf [ooit al schreef](#): *“Het grootste deel van alle 4 miljoen rokers in Nederland zou liever niet roken. Het grootste deel is ook van plan er vroeger of later mee te stoppen.”* En zo komt Stivoro dus aan zijn cijfertjes: gewoon aan iedereen die het maar horen wil verkondigen dat maar liefst 950.000 Nederlanders de sigaret hebben afgezworen. Of om precies te zijn [953.753](#) landgenoten. Maar de onderzoeksuitkomst loopt van 769.000 tot 1.100.000, een foutmarge waar de Queen Mary II in past en zelfs deze cijfers zijn niet zuiver. Zou het dan toch gewoon ordinair met centen te maken hebben? Want hetzelfde Stivoro was er in 2002 als de kippen bij om tijdens de formatie van het kabinet Balkenende I een verzoek in te dienen voor een subsidie van – schrikt u niet – 48,3 miljoen euri. Stivoro doet in dit [document](#) voorstellen om afgerekend te worden op het aantal daadwerkelijke stoppers. Gezien de manier waarop Stivoro aan de cijfers komt, lijkt het ons niet zo'n goed idee om ze 300 euri per stopper te geven. Overigens: uit de NIPO-database van 120.000 personen waren er uiteindelijk maar 1308 ondervraagden. Hiervan blijken er 401 te roken (vraag 11). Van de groep van 235 mogelijke stoppers (vraag 21) zeggen slechts 67 op 1 januari te stoppen (vraag 31). Na het zien van de Stivoro-campagne zeggen nog eens 34 rokers alsnog te willen stoppen (vraag 51). En dat is dus een 'relevant' onderzoek... No further questions your honour!”¹²⁶

(de links naar externe bestanden werken niet meer, het NIPO onderzoek is ook niet meer terug te vinden)

Inderdaad kun je zeggen dat deze verklaring niet erg overtuigend is. Trudy Prins heeft hierna in verschillende media geprobeerd de zaak te verduidelijken en uit te leggen waar de cijfers op gebaseerd zijn. Hierbij kwam het gesprek doorgaans op de aanstichters van de hele rel, GeenStijl. In deze media gaf Trudy Prins aan dat ze eigenlijk de hele gang van zaken niet goed begreep, vooral omdat er voortdurend op haar persoon werd gespeeld. Hierbij gaf zij duidelijk aan boos te zijn op de redactie van GeenStijl, en gaf ze haar mening. In reactie hierop plaatste GeenStijl een laatste bericht in het Dossier “Lange Neus”:¹²⁷

“Trudy Prins liegt opnieuw - in vijfvoud!

Trudy [Prins](#), je bent een leugenaar. Ook nu noemen we je geen hoer, laten we je kinderen er gewoon buiten en schelden we je weer niet uit. Maar we noemen je wel een leugenaar. Je liegt namelijk aan de lopende band en voordat nog meer journalistieke producties je de mogelijkheid bieden het Nederlandse volk voor te liegen, willen we graag even wat van je leugens recht zetten. Zodat de feiten de “archieven ingaan” en niet de onzin, die Prins uit

¹²⁶ GeenStijl: “Eindelijk: Cijferbrij Stivoro geopenbaard”. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/001979.html>, 8 januari 2004.

¹²⁷ GeenStijl: ‘Trudy Prins liegt opnieuw, in vijfvoud’. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002360.html>, 15 maart 2004

denkt te kunnen kramen. Daarom nu de top-5 van leugens van Pinokkio Prins, zoals vandaag geventileerd in het programma [B&W](#):

- 1. GeenStijl heeft Trudy nooit bedreigd en haar kinderen ook niet** - GeenStijl heeft Trudy enkel een liegbeest genoemd, wat ze ook gewoon is, was en altijd zal blijven. En we hebben gezegd dat ze goochelt met cijfers en woorden, wat ze vanavond opnieuw bewezen heeft.
- 2. GeenStijl heeft nimmer het mobiele nummer van Trudy Prins gepubliceerd en al helemaal geen lezers opgeroepen Trudy te bellen** - Geenstijl heeft een link naar een persbericht van Stivoro op de site gezet. Dat Trudy dat persbericht ondertekent met naam en telefoonnummer is vooral haar verantwoordelijkheid.
- 3. GeenStijl heeft geen hetze gevoerd tegen de persoon Trudy Prins** - GeenStijl heeft [actie](#) ondernomen tegen de flagrante leugens van [Stivoro](#), de organisatie die met droge ogen beweerde dat bijna een miljoen mensen kenbaar hadden gemaakt te zullen stoppen met roken op 1 januari. Die cijfers klopten van geen kant en dat hebben we redelijk duidelijk aan weten te tonen.
- 4. De GeenStijl-redactie bestaat niet uit twee journalisten van de Telegraaf** - Er zit één Telegraaf-journalist bij GeenStijl en deze weet werk en hobby perfect gescheiden te houden. De rest van de redactie werkt of voor andere media of is werkzaam in de seksindustrie.
- 5. GeenStijl zet niet aan tot geweld, zoals we dat gezien hebben op het Terra-college** - GeenStijl is, uit walging over wat er op dat college is gebeurd en uit solidariteit zelfs een dag 'op zwart' gegaan na de moord. Dit om een signaal aan de samenleving af te geven dat dergelijk gedrag weerzinwekkend is en niet in onze samenleving past. Jongens en meisjes journalisten en programmamakers: schrijf je maar lekker de kolere. Laat Trudy Prins zoveel als je maar wilt aan het woord, maar zorg wel dat jullie de feiten kennen. Of bel de GeenStijl klantenservice voor professioneel commentaar van onze woordvoerder Nico Dijkshoorn. We helpen jullie graag, want wij zitten niet fout. Dat zit er in deze echt maar één en dat is Pinokkio Prins."

GeenStijl wast zijn handen in dit bericht in onschuld, naar mijn mening is dit niet helemaal terecht. Trudy Prins kreeg het woord in B&W om uitleg te geven over wat er volgens haar gaande was. Zij beschreef hierin dat ze het prima vond dat GeenStijl de cijfers in twijfel trok, maar gaf aan vooral boos te zijn op GeenStijl omdat ze een persoonlijke hetze tegen haar aan het voeren was. GeenStijl doet net alsof het zich van geen kwaad bewust is, wat natuurlijk een beetje flauw is. Uit de reacties die op dit bericht kwamen, blijkt dat de gang van zaken wel degelijk opmerkelijk te noemen is:

*"Ok GS, bijt van je af !!!
BITCH!
een dag niet gerookt een dag niet geleefd
Allemaal zwaar de tiefus!
ach nou ja, nederland ligt toch niet wakker van dat kolere wijf dus wat maakt het uit..
Wij roken ons nog een lekkere Cohiba Siglo V. De hoer.
Als zij nou ook 's lekker dood ging...
Zou een kort geding aanspannen :P
Nah, dat liegen is blijikbaar besmettelijk :) ... Zelfs geenstijl begint het onder de knie te krijgen. Even hier met droge ogen beweren dat er geen hetze gevoerd is :)
(De rest is uiteraard klinklare onzin van Trudy).
groet! (en de typhus aan rokers op niet-rokers ruimtes ;))
Waarom sturen jullie dit bericht niet naar een betrouwbare krant, als die er al bestaat...
Gave uitzending, ze is lelijk... maar die discussie was prachtig
Hmm, dus toch een Telegraaf-journalist bij GS. Vandaar de wat rabiaat rechtse signatuur van de meeste GS-items :p*

*Volgens mij werd de hetze gevoerd in de reacties van 'lezers' en niet door de redactie. Dus is die ook niet verantwoordelijk...
Hoe... Nee laat maar, Liegbeest.
Is Pinokkio niet geschikt voor de feauteauxf*ck? Lange neus en een dikke sigaar in d'r bek!
Aaah, Telegraaf... vandaaarrrrrrrrr....
Als het aan Trudy Prins ligt, wordt censuur het helemaal in 2004.....
Jongens jullie weten het fenomeen Geen Stijl wel spannend te maken. Een geweldige interactie tussen televisie en internet. Hou vol en laat je niet naaien door die trol."*

Het eerste punt van het bericht heeft betrekking op de eerder genoemde reactie van een bezoeker, die inmiddels verwijderd is. Het tweede punt, de beschuldiging dat GeenStijl Trudy Prins' telefoonnummer geplaatst zou hebben is inderdaad onjuist, dat heeft Stivoro zelf in een persbericht gedaan.

Wat opvallend is aan de hele gang van zaken is dat de bezoekers van GeenStijl als vanzelfsprekend meegingen in de tendentieuze manier waarop het onderwerp behandeld werd. Stivoro werd al direct omschreven als een onduidelijke organisatie, en in de berichtgeving als "fout" weergegeven. Eerder noemde ik Francisco van Jole die zei dat GeenStijl feilloos sentimenten aanvoelt en weet aan te spreken. Ik denk dat dit hiervan een goed voorbeeld is. Onder een grote groep bezoekers, bevindt zich vanzelfsprekend een grote groep rokers, die vanzelfsprekend open staan voor negatieve berichtgeving over een organisatie die als doel heeft roken te ontmoedigen. Daarnaast wordt de organisatie gepresenteerd als een "vastgeroeste subsidiespons", een ander gevoelig punt. Het algemene punt, dat van de twijfelachtige cijfers, werd door GeenStijl uitvoerig onderbouwd, en als bewezen gepresenteerd, maar uiteindelijk was het in feite helemaal niet zo'n enorme ontdekking.

Waar het op neer komt is dat er een fout zat in de presentatie van een voorlichtingscampagne. Dit werd door GeenStijl als een enorme zonde van Trudy Prins gepresenteerd, waarna de aandacht verschoof naar Trudy Prins. Inhoudelijk ging het eigenlijk al snel niet meer om de cijfers, maar speelde GeenStijl op Trudy Prins. Hierin gingen de bezoekers uitgebreid mee, terwijl het merendeel waarschijnlijk tot die tijd nog nooit van Stivoro en Trudy Prins gehoord had. Het misverstand dat vervolgens is opgetreden heeft te maken met een soort van "common-sense" waarvan sprake is in de reacties op de weblogs. Verschillende vormen hiervan komen terug in de selectie van de 370 reacties, zoals hier boven te zien is. Het eerder genoemde "nekschot", maar ook verschillende varianten op "de tyfus"¹²⁸ zijn gevleugelde uitspraken geweest op de weblogs, die niet

¹²⁸ Het is lange tijd gebruikelijk geweest om berichten af te sluiten met "Ongezien de tiefus!" of om onvrede aan te duiden met: "de tiefus voor je, in zeven kleuren!". Waar dit vandaan komt is onbekend.

letterlijk genomen moeten worden. Het waren gewoon uitdrukkingen om aan te geven dat men het ergens niet mee eens was. Hetzelfde geldt voor "Ga eens lekker dood". Toch waren niet alle bezoekers van GeenStijl het eens met de gang van zaken, en klonken er ook kritieken:

- wat een stierenpoep! nu zou geenstijl opeens geen hetze gevoerd hebben tegen trudy prins? schei toch uit, eikels! het zou me niks verbaasd hebben als er mensen waren geweest die mevrouw prins persoonlijk wat zouden hebben aangedaan door jullie ophitsende gekanker!

kankeren mag, maar neem dan ook je verantwoordelijkheid en doe niet alsof je politiek correct bent.

- Valt geenstijl eigenlijk niet zo een beetje uit elkaar wanneer de anonimiteit van de makers weg is? Misschien zijn het dan weer gewoon mietjes achter een PC wanneer iedereen weet wie ze zijn??? We zien wel.

Misschien heeft geenstijl zn vingers gebrand aan de sigarettenneus van Trudietje...

Oei, achter je! wies daar !? Vader van Louske ? :)

- 1) De bezoekers van GS wel, voor de buitenwereld is de GS site een gemeenschap, niet een website. Jullie zouden slim genoeg moeten zijn om dat te snappen

2) Door het persbericht over te linken, hebben jullie het indirect natuurlijk wel een beetje het nummer gepubliceerd. En als de oproepen om haar te bellen nou net zo snel verwijderd werden als de verwijzingen naar de loggers hier...?

3) Ahum, dit neem je niet serieus neem ik aan?

5) GS zet wel aan tot geweld, hebben jullie met Beau weer mooi bewezen...

Kortom 1 pot nat.. allemaal leugenaren...

- @mwg: Wat is er mis om een hetze tegen een absoluut fout iemand te voeren? Zolang het maar bij woorden blijft, en dat is het ook gebleven...

Na deze berichten worden alle op GeenStijl geplaatste berichten eerst beoordeeld door een moderator alvorens ze geplaatst worden. Zoals uit de reacties blijkt was het inderdaad niet GeenStijl die opriep tot het bellen naar Trudy Prins, maar in de reacties ontstond wel degelijk een soort strijd waarin men elkaar aanmoedigde te bellen. Ondanks dit modereren van de reacties staan er nu dus nog steeds uitspraken als "de hoer" en "ga eens lekker dood" te lezen. Trudy Prins heeft deze als persoonlijk aan haar gericht opgevat, terwijl dit denk ik niet zo bedoeld was, maar meer als een soort gebruikelijke taal moet worden gezien. Deze manier van communiceren in de reacties is gebruikelijk geworden op de weblogs. Er is hier sprake geweest van onbegrip doordat Stivoro en Trudy Prins niet op de hoogte waren van de gang van zaken op de weblogs zoals ook iemand in de reacties opmerkte: "*De bezoekers van GS wel, voor de buitenwereld is de GS site een gemeenschap, niet een website. Jullie zouden slim genoeg moeten zijn om dat te snappen*" (in reactie op het eerste punt van het bericht, dat GeenStijl nooit Trudy Prins of haar kinderen heeft bedreigd).

Ik denk dat de betreffende persoon gelijk heeft met zijn stelling dat de GeenStijl bezoekers gezien kunnen worden als een gemeenschap, met eigen gebruiken en taalgebruik, en dat dit de oorzaak van de misverstanden is. Dit

neemt niet weg dat de gang van zaken omtrent Trudy Prins twijfelachtig te noemen is. Ik heb eerder gesproken over de drempelverlagende werking van communicatie via internet. Doordat gebruikers vanuit hun eigen omgeving berichten plaatsen en niet beïnvloed worden door directe reacties van anderen, gaan mensen verder in hun uitlatingen dan ze in het dagelijks leven zouden doen. Dit is de reden voor de hevigheid van de reacties op de berichtgeving van GeenStijl over Trudy Prins. De bezoekers laten zich meeslepen door een tendentiekus gepresenteerd verhaal, en moedigen elkaar daarin aan.

Een ander aspect van het taalgebruik in de reacties op de weblogs is dat er sprake is van een functieverandering van de taal. Eerder haalde ik een citaat aan van Lloyd¹²⁹, die zegt dat het "plebs" dat vroeger tegen de televisie zat te schreeuwen, nu een stem krijgt op internet. Deze stem is echter wel van een andere orde dan louter in de eigen kring commentaar geven op wat er bijvoorbeeld op televisie te zien is. Doordat het vaak uitingen in "gespiede kroegtaal" zijn krijgen ze een heel andere waarde doordat ze op internet gepubliceerd worden. In de gemeenschap van "de kroeg" of "de straat" zijn dergelijk uitingen in wezen niet openbaar. Het zijn directe verwensingen die geïnterpreteerd worden in een privé sfeer. Door ze in een reactie te plaatsen op een weblog worden ze openbaar, en verandert daarmee de betekenis ervan. Daar komt nog bij dat er nooit eerder, bij andere oudere media, zoveel commentaren, zo geconcentreerd bij elkaar kwamen. De vraag is wat het effect hiervan is. Waar een ontevreden lezer vroeger een open brief aan de krant kon schrijven, waarin hij zijn ongenoegen uitte, was het aan de redactie van de krant om te beoordelen of deze brief wel of niet geplaatst werd. Als deze wel geplaatst werd, dan was het dus vaak één commentaar, van één persoon. In de reacties op de weblogs worden berichten op een tendentieuze manier geschreven en gepresenteerd, en reageren honderden bezoekers in "kroegtaal" op het bericht. Doordat al deze reacties samenkomen op een openbare plaats, vindt een functieverandering van de taal plaats. Waar vroeger een ingezonden brief aan een krant werd beoordeeld en waar nodig werd aangepast door een redactie, verschijnen deze reacties nu direct.

¹²⁹ Zie pagina 25

4.2.3 Dossier einde GeenStijl.

Op 20 april 2004 was de weblogwereld in rep en roer. GeenStijl plaatste een bericht waarin beschreven werd dat zij er per direct mee zouden stoppen, omdat één van de redactieleden in zijn huis bedreigd en mishandeld zou zijn:

GeenStijl stopt ermee

Zojuist bereikte ons het verschrikkelijke bericht dat onbekenden GS-logger De Chileen thuis hebben opgezocht en zwaar hebben mishandeld. Drie mannen, getooid met bivakmutsen, belden even na 23.00 uur bij hem aan en sloegen hem met onder meer een honkbalknuppel buiten westen. De Chileen, logger van GeenStijl maar vooral ook een goede vriend, werd net als andere redactieleden van GeenStijl al geruime tijd bedreigd. De in allerijl gewaarschuwde hulpdiensten waren snel ter plaatse en hebben hem met spoed overgebracht naar het ziekenhuis, alwaar hij nu verblijft. Onze gedachten gaan uit naar zijn vriendin en zijn familie. Tevens is het voor ons reden met onmiddellijke ingang te stoppen met GeenStijl. We zijn op, we zijn kapot en we hebben er als het zo moet geen zin meer in. Of het nu Oud-Links aanhangers, milieu-extremisten, kaalkopjes of Stivorogekken waren, dat doet er niet toe. Blijkbaar kan je in dit land niet meer voor je mening uitkomen.

. Fleischbaum | 20-04-04 | 01:38 | ¹³⁰

Dit bericht kwam in een tijd dat er veel maatschappelijke onrust was over geweld, onder andere omdat vlak ervoor een docent op een school was doodgeschoten en daarmee de moord op Pim Fortuyn ook weer in herinnering was geroepen. De vergelijking tussen deze twee zaken werd gezocht in het feit dat het onmogelijk was om in Nederland voor je mening uit te komen. Hiermee werd weer ingespeeld op een actueel sentiment wat onder de GeenStijl bezoekers leefde en nog leeft: de vrijheid van meningsuiting die in het geding was. Dit bericht kwam op een moment dat GeenStijl eigenlijk op een soort hoogtepunt was, en kwam daarom totaal onverwacht bij een groot aantal bezoekers. Het leverde het ongekende aantal van 3520 reacties op. De bezoekers waren geschokt door het bericht, en al snel nam de verbijstering en de woede de overhand in de reacties:

*Geheel te begrijpen, heren het ga jullie goed!
GODVERDERGODVER.....
Ik kan niet meer zeggen dan sterkte voor de familie en voor de GS crew!
Ik hoop voor de Chileen dat hij er weer goed en snel bovenop komt!!
Respect!!
En we zullen GS missen!!.....
Waar het naar toe gaat met deze wereld weet ik niet, maar in ieder geval sterkte
toegewenst aan De Chileen, vrienden en familie
Soms sta ik ook met m'n bek vol tanden Chileen toi toi ... alle anderen: ook sterkte ...
het ga jullie goed ... verder sprakeloos
Godverdomme! Dit raakt me echt hard! Wie het ook is, ze zullen de rest van hun leven
achter zich moeten kijken..... Kut-Land!
Ziek, zielig. Sterkte De Chileen.
Sterkte.*

¹³⁰ GeenStijl: 'GeenStijl stopt ermee'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002568.html> , 20 april 2004

*Enig idee wie het nou echt waren? En ik dacht dat jullie aardig anoniem waren? (op die foto's van jullie feestje na dan...)
dit geeft aan hoe het gesteld is met Nederland te triest voor woorden, Chileen sterkte Geen Stijl bedankt
Dit is écht verschrikkelijk! Ik wil bij deze veel sterkte toewensen aan De Chileen en iedereen in zijn naaste omgeving. Respect.
wie zou hier achterzitten??
Geenstijl mag niet stoppen!!! sterkte De Chileen.
Laat me raden: KUT Marokkanen, as usual.....
OMFG. Waar gaat het toch heen met onze democratische samenleving?
Op je hoogtepunt moet je maar stoppen. Ik wens de Chileen veel sterkte met zijn herstel.
Hopelijk worden de daders snel gepakt anders zal Peter wel even langskomen.
That's so FAKT! Erg dat iemand op deze wijze de mond wordt gesnoerd, maar ben zelf nog eens compleet ondersteboven van het feit dat een fijn & spraakmakend initiatief zo ten einde moet komen. Hoewel jullie je nooit gewonnen hebben willen geven is het goed te begrijpen dat alles een bepaalde grens heeft. Sterkte!
Sterkte..... begrip..... en jullie zijn een stel onwijs aardige gasten.*

De verbazing was enorm, en er werd behoorlijk gespeculeerd over wie er achter de daad kon zitten, en vooral waarom de daders het gedaan hadden. De berichten waarin de verbijstering werd getoond namen de eerste plaatsen in, maar de speculaties volgden daarop snel, mede omdat de redactie daartoe al een aanzet had gegeven in het bericht. In eerste instantie werden Marokkanen beschuldigd, maar al snel bedachten de bezoekers zich dat GeenStijl zich eigenlijk vrijwel nooit uitgesproken negatief over Marokkanen had uitgelaten.

Daarna kwam, bij wijze van grap, de beschuldiging van extreem links, maar ook daar kon men geen goede redenen voor bedenken. Vervolgens werden de "kaalkopjes" (door GeenStijl gebruikte naam voor extreemrechts denkers) genoemd als mogelijke dader. GeenStijl heeft inderdaad, vooral in de beginperiode, nogal wat strijd geleverd met extreemrechtse websites, maar die strijd was niet zo hoog opgelopen dat dat ten grondslag kon liggen aan deze daad. De bezoekers konden geen duidelijke reden voor deze daad bedenken, maar al snel nam de mening de overhand dat GeenStijl juist niet moest stoppen, want dan zouden de daders hun zin krijgen.

Het bericht werd 's nachts om half twee geplaatst, en de hele nacht door bleven bezoekers speculeren. 's Ochtends vroeg namen verschillende andere weblogs en nieuwssites het bericht over, en ontstond ook daar de discussie. Het onbegrip onder de lezers was heel groot. Nadat verschillende websites het bericht overnamen raakte 's ochtends na acht uur de website overbelast en bleven de reacties van onbegrip zich herhalen. Dat de website overbelast was, blijkt nog steeds uit het grote aantal dubbele reacties als gevolg van het vastlopen van de server. Een bijkomend nadeel hiervan is dat er geen gesprek of

discussie is ontstaan. Doordat er veel vertraging in de plaatsing van de reacties zat, was het onmogelijk te reageren op een eerdere reactie. Door die vertraging was het zo dat als men een reactie op een eerder bericht plaatste, deze vaak pas 20 minuten later verscheen. Mede hierom staan er veel dubbele berichten, omdat mensen dachten dat hun bericht niet geplaatst was.

's Ochtends om half tien, acht uur na het plaatsen van het bericht waren er al meer dan duizend reacties geplaatst. De reacties hadden allemaal dezelfde strekking van ongeloof, verbazing en woede. Deze woede uitte zich in enkele gevallen ook tot de bedreiging van de vermoedelijke daders. Men zou daar wel eens even langs gaan met een honkbalknuppel om orde op zaken te stellen. Verder waren de meeste bezoekers van mening dat GeenStijl zeker niet moest zwichten voor dit geweld en vooral door moest gaan op de manier waarop ze bezig waren. Ondertussen riepen de bezoekers elkaar op om GeenStijl te blijven steunen door op de naam te stemmen in de eerder genoemde chipsverkiezing. De hele ochtend bleven de steunbetuigingen voor De Chileen en de GeenStijl-redactie binnen stromen.

Het is opvallend om te zien, dat ondanks dat er veel reacties van dezelfde personen zijn, er toch rond de duizend unieke reacties zijn van mensen die hun medeleven wilden betuigen. Naast dit aantal is er natuurlijk nog een groot deel dat geen reactie heeft geplaatst. Het aantal reacties geeft aan hoe populair het weblog op dat moment was, en hoe begaan de groep bezoekers was met het weblog. Een greep uit de reacties die in de loop van de ochtend werden geplaatst, om te illustreren hoe de toon op dat moment was:

Groot gelijk lieden van geenstijl.nl dat jullie er mee stoppen atm. Dat soort gasten moet je een nekschot geven...

allereerst wil ik de familie en vrienden van 'de Chileen' sterkte toewensen. Dit is echt een hele onbeschofte en achterbakse stijloze daad. Kan je hier GVD in dit land niet eens je mening meer geven? Duidelijk niet. Kritiek is om van te leren en mag geen aanzet tot agressie zijn. Het is jammer dat jullie nu met GS stoppen maar wel begrijpelijk. Helaas hebben die hersenloze balharige teringlijers wel hun doel bereikt dan. Gasten die dit gedaan hebben: Ik hoop dat jullie ooit eens stikken in jullie eigen stront!

Gegroet Bram

niet zwijgen voor terrorisme !sterkte, geen stijl

Daders waren vast van die laffe geitenneugende KUT MOSLIMS! Nekschot voor de gasten! Chileen, enorm veel sterkte en beterschap. Geenstijl, bedankt voor de vele vele lachmomenten.

geen woorden voor!waar haal je godverdikke het lef vandaan om je zo te uiten tegenover ridders van het geschreven woord?

Ondanks de onmiskenbare "satirische" (kutwoord) toon achter "bedreigingen" door GS-loggers, zie ik een prof. Hoxha of een Chileen nooit met een bijl of knuppel op kaalkopjes of stivoro-nutcases inslaan.. Er zijn veel mensen die een cursus "proportioneel reageren" mogen gaan volgen in dit land.

Kom op jongens gewoon doorgaan!

Ik heb een mailtje gestuurd naar een aantal radiostations met de vraag of ze hier wat

aandacht aan willen besteden.. weet niet of het nuttig is maar het leek me op het moment een goed idee :)
reken maar niet op de pliesie..... bel peter r.
ongezien de teifus voor die gasten.
bedankt voor de leuke tijd, en heel veel sterkte
en een GS t shirt voor die gene die die gasten een nekschot geeft"¹³¹

De hele ochtend was het vanuit de GeenStijl redactie stil. De bezoekers vroegen wel verdere informatie, maar er kwam niets. Op de andere weblogs, die zoals gezegd het bericht ook hadden geplaatst verscheen een update:

"Update: Update over de Chileen. Het gaat naar omstandigheden redelijk en waarschijnlijk kan hij vandaag weer naar huis. Tijdens de aanval hebben de daders "GeenStijl" genoemd."¹³²

Deze is te lezen op Retecool, maar op Volkomenkut staat een vergelijkbaar bericht. Wat de bron van deze update was, wordt er niet bij vermeld, maar ik denk dat de GeenStijl redactie het bericht via andere weblogs heeft verspreid, en dat deze andere weblogs dus ook in de veronderstelling waren dat het er echt een aanslag op een weblog redactielid had plaatsgevonden. Ik denk dit, omdat zij later een bericht plaatsten waarin zij vermeldden dat het een hoax was, en hierbij niet vermelden dat zij zogenaamd in het complot zaten. Als dit wel zo was geweest, hadden ze het er vrijwel zeker bijgezegd.

Rond het middaguur verschijnen de eerste minder positieve berichten. Reacties met de strekking "eigen schuld, dikke bult" bleven niet uit, maar ook beginnen de eerste mensen vraagtekens bij het bericht te plaatsen. Zo schrijft een andere weblog, Mijnkopthee¹³³, een artikel waarin de vraag wordt gesteld waarom er verder nergens informatie over de vermeende mishandeling te vinden is. Uitsluitend het bericht dat GeenStijl zelf heeft geplaatst wordt overal herhaald. De schrijver van het stuk op Mijnkopthee verontschuldigd zich voor zijn wantrouwen, maar durft het aan, de gewaagde stelling te plaatsen dat het allemaal een grap is, met als doel GeenStijl zichzelf te laten opheffen. Vervolgens spelen andere bloggers daar weer op in. Ook op Poste Restante¹³⁴ twijfelt men aan het bericht. Daarbij beweert de schrijver dat het betreffende redactielid, De Chileen, een pseudoniem is van Telegraaf-journalist Martijn Koolhoven. Hierbij vraagt hij zich af waarom er dan op de site van De Telegraaf niets over de aanslag te vinden is. Op verschillende weblogs werd het bericht in twijfel getrokken, terwijl de GeenStijl redactie de geruchten nog wat aanwakkerde:

¹³¹ Reacties 'GeenStijl stopt ermee'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002568.html>, 20 april 2004.

¹³² Retecool.com: 'Welgodverdetering'. http://www.retecool.com/comments.php?id=1558_0_1_0_C. 20 april 2004

¹³³ Mijnkopthee: 'GeenStijl' http://www.mijnkopthee.nl/archives/archive_2004-m04.php#e2101, 20 april 2004

¹³⁴ Poste Restante: 'Stijl' <http://posterestante.org/archive/2004/04/20/stijl>, 20 april 2004

*"Redactie is in vergadering. Er gloort voorzichtig licht. Wellicht toch doorgaan? Wij laten ons niet de mond snoeren. Fleischbaum komt straks met mededeling, ook over "gezondheid" de Chileen. **Starf*cker** (pseudoniem van een redactielid)"*

De steun en dankbetuigingen aan de GeenStijl redactie gingen onverminderd door. Het nieuws verspreidde zich nog steeds als een lopend vuurtje, ook over de kleinere lifelogs. Veel webloggers spraken er schande van, en voelde zich persoonlijk bedreigd in de vrijheid van meningsuiting, met uitzondering van de eerder genoemde twijfelaars, die later gelijk kregen. Om drie uur 's middags verscheen het volgende bericht op GeenStijl (inmiddels is dit verwijderd, maar in de reacties en op andere weblogs nog wel terug te vinden):

"Het is mooi geweest, de laatste stijlloze grap is uitgehaald en wel in de vorm van een digitale molestatie van een verzonnen persoon. Welnu dames en heren (ook van de pers): De Chileen is springlevend en zit op dit moment lekker in het vliegtuig voor een welverdiende vakantie. Een jaar lang GeenStijl ging ons niet in de koude kleren zitten. We hebben een monster gecreëerd, hoogste tijd om deze op een stijlloze manier de nek om te draaien. Wellicht dat we elkaar in de toekomst opnieuw zullen tegenkomen, maar voor nu is het even genoeg. Onze boodschap: loop achter niemand aan, blijf kritisch en blijf altijd vragen stellen. Ongezien de tiefus!"

Het vermoeden van verschillende bloggers en bezoekers hadden was dus juist, de hele aanslag was verzonnen, en GeenStijl besloot om op deze manier met een spraakmakend bericht een einde aan haar bestaan te maken. Het motto was nog steeds stijlloos, en zo kan deze grap inderdaad het beste omschreven worden.

Naar eigen zeggen was een jaar GeenStijl ze niet in de koude kleren gaan zitten. "We hebben een monster gecreëerd" en dat monster begon denk ik teveel tijd en aandacht te vragen om het bloggen te blijven bestempelen als hobby. De manier waarop GeenStijl in deze periode werd onderhouden was inderdaad bijna een professioneel project te noemen, dat niet langer te combineren was met het werk van de redactieleden. Doordat er door alle commotie rondom de Stivoro nu voortdurend een moderator bezig was de reacties te beoordelen, en zij door alle rellen die ze veroorzaakt hadden zich nu ook moesten bezighouden met juridische dreigementen en daarbij behorende zaken, was de lol er vanaf, en was het weblog inderdaad te groot geworden.

Op het moment dat het bericht dat het een grap was geplaatst werd, waren er bijna 3000 reacties geplaatst met medeleven en steunbetuigingen (hiervan is wel een flink aantal dubbel, zoals gezegd). Hierna volgen de reacties op de grap, die door de meeste bezoekers wel gewaardeerd werd. Men was het

erover eens dat de grap wel erg goed gespeeld was, hoewel het wel op de rand van het toelaatbare was. Het vervolg van de reacties was vooral van mensen die er erg om konden lachen. Een groot aantal wenst de GeenStijl redactie en vooral De Chileen een fijne vakantie en vooral "de tiefus terug!"

Vervolgens werd duidelijk dat dit toch echt het einde van GeenStijl betekende en dat vonden veel bezoekers toch vooral erg jammer. Voor veel mensen was het een dagelijks ritueel om (soms meerdere malen) even de site te bekijken en te reageren. Zoals uit de reacties blijkt vragen de bezoekers zich af op welke weblog ze dit nu moeten gaan doen. Dat GeenStijl een "monster" gecreëerd heeft blijkt dus ook wel uit het grote aantal reacties, en ook uit de inhoud ervan. Toch heeft de redactie met het stopzetten van het weblog een signaal willen afgeven, dat het ze allemaal een beetje boven het hoofd begon te groeien. Vooral ook de laatste zin: "*Onze boodschap: loop achter niemand aan, blijf kritisch en blijf altijd vragen stellen*" geeft aan dat er wel degelijk een boodschap achter zit. Het altijd vragen blijven stellen was in ieder geval in eerste instantie in de reacties niet te merken. Anderhalf uur na de onthulling van de grap werd de mogelijkheid tot reageren gesloten en was het afgelopen met GeenStijl. Althans, zo leek het, want een week later verscheen dit bericht:

"Joehoe, is daar nog iemand?"

Alweer een week op zwart. Wat een genot. Vrijwel de voltallige redactie van GeenStijl verblijft op dit moment in Zuid-Amerika, alwaar we ons te goed doen aan wit bier en sigaren. Daarnaast naaien we ons suf en halen herinneringen op over het afgelopen jaar. Nico SMS'te zojuist dat we maar liefst tien bloggies in de wacht hebben gesleept. Waarvoor dank. Daarnaast wist hij te vertellen dat jullie je de tiefus vervelen, hetgeen zich schijnt te vertalen in het doelloos rondlopen in het enige echte virtuele stamcafé. Kut zeg. Een tip: probeer het eens bij zo'n GS-kloon. Of beter nog: ga eens naar buiten, het schijnt best aardig weer te zijn bij jullie. Enfin het leven bevalt ons hier prima. Van het begrip geytenneuers heeft men hier nog nooit gehoord en Stivoro is een plaatselijke hoerenkast. Over tien dagen reizen we door naar Mexico, alwaar we door een oud-bezoeker zijn uitgenodigd om eens een Corona met elkander te heffen. Of wij jullie missen? Goeie vraag. Soms wel, we zijn tenslotte verzot op aandacht, maar nu even niet...¹³⁵ Redactie, 27-04-04.

Op het moment dat GeenStijl zichzelf ophief waren zij namelijk nog wel in de race voor de eerder genoemde chipsnaam verkiezing, en zoals zij hierboven schrijven waren zij ook ruim in de prijzen gevallen bij verkiezing voor de eerste Dutch Bloggies, de "Oscars" voor weblogs. Daarna werd het echt stil op GeenStijl. Ondanks de geruchten dat GeenStijl door zou gaan in de reacties op dit laatste bericht, leek het er echt op dat GeenStijl gestopt was. De archieven

¹³⁵ GeenStijl: 'Joehoe is daar nog iemand?'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002570.html>, 27 april 2004.

bleven online staan, maar verder was er niets te doen. Er werd niet ge-update, en de mogelijkheid tot reageren was uitgeschakeld. De stilte was echter van korte duur, want al een maand later kondigde GeenStijl aan dat zij verder zouden gaan, middels dit bericht:

"Hallo daar zijn we weer

Terug van vakantie. Dat wil zeggen: we zijn terug in het land. Na omzwervingen in het geboorteland van onze Chileen, een feestje in Argentinië, alwaar Hoxha nog een videocamera achterover wist te drukken en veel tequila in Mexico zijn we weer veilig geland op vertrouwde bodem. We hebben zo te zien weinig gemist. Tering wat is internet saai geworden sinds onze afwezigheid. Wat een namaak is er bovendien in omloop. Zelfs onze grootste criticasters moesten plotseling op zoek naar nieuwe invalshoeken, daar er niet meer tegen GS kon worden aangeschipt. Dat is ze niet gelukt. Zelden zo'n gebrek aan creativiteit gezien. Maar goed, het moge duidelijk zijn: GS komt terug en wel volkomen anders. Er valt nog voldoende op te ruimen en te schofferen. We weten nu al dat we de opendirs en 'uploadtournees' maar aan de mindere goden overlaten. Voorlopig liggen we echter met onze eigen chips op het strand in Bloemendaal, maar augustus zou wel eens onrustig kunnen worden. Oh ja, let tot die tijd vooral op de aankondigingen in de kaartenrekken van uw plaatselijke stamkroeg... . Fleischbaum | 27-05-04 | 01:18 |¹³⁶

Een aankondiging dus van de terugkeer van GeenStijl, op dezelfde arrogante manier als waarmee ze afscheid hadden genomen. Ook dit nieuws verspreidde zich snel, want na een maand afwezigheid volgden toch weer snel veel reacties. De terugkeer van GeenStijl werd volgens mij gestimuleerd door de GeenStijl ansichtkaarten (waarnaar verwezen wordt in het bericht), die al waren besteld, maar vooral door het nieuws dat GeenStijl de chipsverkiezing had gewonnen. Pas op 9 augustus, krap vier maanden na de opheffing, verscheen GeenStijl terug met een nieuwe lay-out:

"Der Kampf geht weiter!

Nu het einde van de hittegolf in zicht is en de eerste vakantiegangers inmiddels weer op huis aangaan, begint ook de redactie van GeenStijl langzaam maar zeker weer binnen te druppelen. Hoogste tijd om de boel te reanimeren. Vier maanden lang aan Braziliaanse stranden ons venture capital er doorheen jagen gaat tenslotte ook vervelen. En ach, zonder ook maar iets te doen, worden we nog altijd iedere dag trouw door ruim 11.000 unieke bezoekers gevisiteerd. Iets wat menig loggertje, met name de sukkels die denken GeenStijl schaamteloos te kunnen kopiëren, tot wanhoop moet hebben gedreven. Jammer alleen dat niemand in staat bleek, de leemte die GeenStijl achterliet, op te vullen. We zullen het dan ook nog één keertje voordoen.

Op korte termijn, dat kan zijn een week maar ook een maand gaan we weer ouderwets los. Zoals jullie van GeenStijl zijn gewend wordt niets en niemand gespaard en we kunnen u verzekeren dat we er alweer een paar op de korrel hebben. Zoals al eerder gemeld laten we de UploadTournees aan de mindere goden over. Kwaliteit wordt het toverwoord, kwantiteit is zooo 2003. Hetzelfde geldt straks overigens voor het plaatsen van

¹³⁶ GeenStijl: 'Hallo daar zijn we weer'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002571.html>, 27 mei 2004.

commentaar. Niet voor niets wordt naast de nieuwe lay-out ook hard gewerkt aan een registratiesysteem. Maar daarover later meer. We gaan weer televisie kijken...¹³⁷

De redactie van GeenStijl heeft waarschijnlijk nooit echt de intentie gehad voorgoed met het weblog te stoppen. Zoals zij eerder schreven hadden zij een "monster" gecreëerd en is dat de reden dat ze gestopt zijn. Ze zijn geschrokken van de aanhang en de invloed die ze hadden en in zekere zin nog steeds hebben. Deze aanhang en invloed dienden in goede banen geleid te worden. De anonimiteit en vrijheid van het medium zorgden ervoor dat er een richting was ingeslagen die de redactie niet in wilde gaan, en die ze naar ik vermoed ook beangstigde.

Ik noemde eerder de bedreigingen aan het adres van Trudy Prins, en de rel die daarom heen ontstaan is. Hoewel GeenStijl alle betrokkenheid ontkent, en naar mijn idee ook niet betrokken is bij die bedreigingen, hebben de reacties van de bezoekers wel tot denken aangezet. Door de kant die zij zijn opgegaan raakten ze steeds vaker in situaties waarin tegenstanders dreigden met juridische stappen en waarin de bezoekers uitlatingen deden die wettelijk niet zijn toegestaan. Al deze dingen hebben er toe geleid dat de redactie besloot het weblog enige tijd op non-actief te zetten om een rustperiode te creëren. Ik vermoed dat vanaf de aankondiging van de opheffing de redactie al wist dat het weblog in een andere vorm zou terugkomen.

In het bericht waarin de terugkeer wordt aangekondigd, wordt ook aangegeven dat "kwaliteit" het sleutelwoord van de nieuwe vorm moet worden, en dat dit ook geldt voor de reacties. Vanaf de nieuwe vorm moeten bezoekers zich registreren om te kunnen reageren, en ook worden er huisregels opgesteld waaraan de bezoeker zich moet houden omdat hem anders de toegang tot de website ontzegd wordt middels een ip-ban. Hieronder een selectie.

"Bedenk alvorens u reageert of uw reactie ook informatief en/of vermakelijk is voor anderen! Huisregels

Verplicht leesvoer voor reaguurders

We waarderen uw mening, u maakt GeenStijl namelijk tot wat het is. Maar er zijn wel regels. Net als u willen we een open en vermakelijke discussie! Het geven van een 'comment' op een posting is niet vrijblijvend. We hebben te maken met wettelijke regels en daarnaast hebben we zelf zo onze ideeën over wat we wel en niet toestaan. GeenStijl is ons kindje. We laten de sfeer niet door vervelie's verpesten. Open discussie betekent niet hetzelfde als een open platform. Iedereen kan op een laagdrempelige manier een weblog beginnen, dus als u uw opinie niet gewaardeerd ziet raden we u aan uw heil bij bijvoorbeeld web-log.nl te zoeken

Taalgebruik

¹³⁷ GeenStijl: 'Der Kampf geht weiter'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002578.html>, 9 augustus 2004.

We verwachten correct en foutloos Nederlands. Wie de taal niet beheerst, verzoeken we niet te reageren. Reacties in tenenkrommend Nederlands halen we weg en u krijgt een ip-ban. Een uitzondering geldt voor niet-native Dutch speakers en dyslectische mensen. Meestal gaat het hebben van een niet-boeiende reactie echter samen met slecht taalgebruik.

Over ip-nummers

Uw ip-nummer is het unieke nummer waaraan u door pliesie en soms door de redactieleden van GeenStijl te traceren en te identificeren bent. Dit nummer verschijnt niet bij uw reactie, bij de meeste fora en logs gebeurt dit al wel. Dat betekent niet dat we het nummer niet registreren en opslaan. Bij het overtreden van bovenstaande regels staat het ons vrij uw ip-nummer w l bij uw reactie te zetten.

Over discussie

GeenStijl is vooralsnog een hobby. We maken het ter onzer en uwer vermaak (in die volgorde). Niets meer, niets minder. We hebben niet altijd even veel tijd voor diepgaande discussies hoe graag we dit ook willen. Niet boos worden dus!

Huilebalken

GeenStijl is niet voor mietjes, we hebben een grondige hekel aan gejammer en gepiep en politiek correct gedrag. De redactie heeft simpelweg geen tijd om aandacht te besteden aan kleinzielig gejammer. Weest zakelijk en duidelijk in uw communicatie, dan doen wij dat ook! Zo lossen we problemen het snelste op.

Gezeur

Het boeit ons niet als je de site niks aanvindt, een artikel vindt zuigen of hier niet meer wil komen - hou de eer aan jezelf en vertrek.

Flamen

Flamen is leuk, als het maar vermakelijk is! Knuffelen en goedmaken kan in het immer gezellige stamcafé.

Bedreigingen

Met nekschoten en (fictieve) doodsb bedreigingen begeeft u zich op zeer glad ijs. Ja, wij weten dat het grappig bedoeld is. Uw medecommenters moeten er wellicht ook hartelijk om lachen. Maar de werkelijkheid is dat de rechter alleen kijkt naar hoe uw 'slachtoffer' zich voelt en niet hoe u uw doodsb bedreiging instak. Dus als het echt nodig is, doe (doods)bedreigingen dan alleen met wederzijdse instemming, eventueel onder het genot van een biertje.

Heaumeaux die in de comments lopen te miepen en vervolgens gaan klagen dat ze hard worden aangepakt worden, moeten GeenStijl simpelweg mijden.

Bedreig never-nooit-niet prominente personen of onderwerpen die wij op GeenStijl behandelen. Dat levert u in het ergste geval een arrestatie op!

Klachtencommissie

Heeft u een ip-ban of een volledige ontzegging tot het lezen van GeenStijl te pakken? U kan ons uw bezwaren mailen en dan we komen er samen wel uit!

Tot slot

De huisregels kunnen op ieder moment naar goeddunken van de Redactie ter plekke aangepast worden. Beroepen op de regels is derhalve zinloos, wij hebben altijd gelijk.

* Vervelio's = (TM) Francisco van Jole"138

Met deze huisregels en het registratie systeem wil de redactie voorkomen dat bezoekers al te anoniem alles kunnen roepen wat ze willen, en willen ze stimuleren dat het weblog een iets serieuzere kant opgaat in de nieuwe vorm. Vooral het benadrukken van het feit dat GeenStijl "hun kindje" is , en dat ze dat zo willen houden, en de regels omtrent bedreigingen moeten de redactie indekken tegen moeilijke situaties die wellicht in de toekomst voorkomen.

Het is niet duidelijk of de complete redactie van GeenStijl dezelfde is gebleven of dat anderen de plaats en pseudoniemen hebben overgenomen, omdat een aantal redactieleden er geen zin meer in had, en anderen nog wel. Al

¹³⁸ GeenStijl: 'Huisregels'. <http://www.geenstijl.nl/paginas/huisregels.php>

snel kwam GeenStijl terug op de oude kracht, maar dan in een nieuw jasje. Inhoudelijk is er weinig veranderd, de rustperiode heeft er wel toe geleid dat de redactie bepaalde onderwerpen beter in goede banen kan leiden.

4.3 De toekomst van GeenStijl

De hierboven genoemde voorbeelden illustreren hoe het er op een weblog als GeenStijl aan toe gaat. Er is sprake van een grote vaste groep bezoekers die het weblog gebruikt als vermaak en als uitlaatklep voor de eigen mening. Deze mening wordt uitgelokt door de redactie door het plaatsen van berichten die voorzien zijn van een duidelijke mening over een onderwerp, waarbij vaak gebruik wordt gemaakt van sentimenten die onder de bezoekers leven.

De groep bezoekers bestaat vooral uit jonge mannen, ongeveer tussen de 15 en 35 jaar oud. Dat de groep is opgebouwd uit jonge mannen draagt misschien ook bij aan "het hoog oplopen van de uitlatingen in de reacties". Een soort haantjesgedrag stimuleert om steeds een stapje verder te gaan. Toch blijkt ook uit het voorbeeld van de verwijzing naar het telefoonnummer van Trudy Prins, dat er wel degelijk mensen zijn die naar dat nummer bellen, om allerlei verwensingen te uitten. Hiermee dient een redactie van een weblog wel rekening te houden bij het plaatsen van berichten. In de disclaimer staat dat de inhoud van de website "met een forse korrel zout genomen dient te worden". Blijkbaar zijn er dus bezoekers die dat niet doen. De hele affaire rond de Stivoro en Trudy Prins was gebaseerd op een aantal onduidelijkheden rond gepresenteerde cijfers, en heeft er toe geleid dat Trudy Prins zich bedreigd voelde. Dit is iets wat de redactie had moeten zien aankomen en had moeten zien te voorkomen. Het publiceren van een item dat dient ter vermaak zou niet zulke verstreckende gevolgen mogen hebben.

GeenStijl lijkt ernaar te streven op korte termijn helemaal commercieel verder te gaan, om op die manier te kunnen leven van de inkomsten van het weblog. Dit uit zich momenteel in het verschijnen van steeds meer adverteerders op het weblog. Nadat GeenStijl opnieuw begon, stond er een advertentie van Speurders.nl op de voorpagina. Speurders is de advertentiekatern voor tweedehands artikelen van De Telegraaf. Wat nieuw was aan de opzet was dat de banner aangepast werd aan de doelgroep. De redactie van GeenStijl schrijft de advertenties zelf, in de stijl waarin zij ook berichten plaatsen. Later kwamen er nog meer advertenties bij, en sinds kort heeft ook de header, de afbeelding

bovenaan het weblog, waarin de naam staat, plaats moeten maken voor een advertentie. In de header is subtiel een link naar een trailer van de film "Be Cool" verwerkt. Daarnaast is GeenStijl sinds kort uitgebreid met een nieuwssectie, nieuws.geenstijl.nl. Deze nieuwssectie bevat korte nieuwsberichten die ook door de redactie zelf in dezelfde stijl worden geschreven. Deze nieuwsberichten hebben veel overeenkomsten met het zogenaamde "snelnieuws"¹³⁹ van De Telegraaf. Op Tweede Paasdag viel het mij op dat GeenStijl in deze nieuwssectie een bericht had geplaatst over de paasraces die op het circuit van Zandvoort werden gehouden. In dit bericht werd gelinkt naar een pagina van de Autotelegraaf, waar streaming beelden van de race konden worden bekeken, die weer werden verzorgd door Garnier Streaming Media. Beide bedrijven zijn adverteerders op GeenStijl, en op deze manier werd er dus verkapt geadverteerd. De vraag is hoe ver een weblog, als het op commerciële basis verder gaat, hiermee kan gaan, zonder het publiek kwijt te raken. De bezoekers zullen het niet accepteren als de berichten op het weblog doorspekt zijn met reclameuitingen, en bedoeld zijn om bezoekers naar de pagina van de adverteerder te leiden.

Daarnaast beperkt een commerciële aanpak een weblog ook in haar vrijheid te plaatsen wat ze willen. Redactielid "Reet", van Retecool.com beschrijft dit in een interview in Nieuwe Revu: *"Als je zelf een bedrijf bent, weet een advocaat wel waar hij moet zijn. Nu ben je nog een jongetje met een computer dat kan zeggen: oh sorry, ik wist niet dat dat niet mocht, ik haal het meteen weg."*¹⁴⁰ Onder invloed van adverteerders zal het ook niet meer mogelijk zijn alle onderwerpen te behandelen, omdat een adverteerder andere belangen heeft dan een weblog. De overgang van hobbyisme naar commercieel bedrijf zal absoluut beperkend werken voor de weblogs, omdat zij simpelweg niet meer alles kunnen plaatsen wat zij willen. Juist deze eigenschap, de vrijheid en onafhankelijkheid lag ten grondslag aan het succes van de weblogs.

¹³⁹ [telegraaf.nl\[snelnieuws\]](http://www.telegraaf.nl/snelnieuws/). <http://www.telegraaf.nl/snelnieuws/>

¹⁴⁰ Verdonschot, Leon. 'Humor, kritiek, afzeiken, ei kwijt: Over het grote succes van Weblogs'. Nieuwe Revu 21. 17 mei 2004.

5. Weblogs over de moord op Theo van Gogh

In dit hoofdstuk zal ik een beschrijving geven van de gebeurtenissen op de grote weblogs op 2 november 2004 en de dagen daarna. Deze dagen stonden geheel in het teken van de brute moord op Theo van Gogh.

5.1 De moord op Theo van Gogh

Theo van Gogh was een bekende cineast en columnist en stond erom bekend zijn mening niet onder stoelen of banken te steken. Vrijheid van meningsuiting was voor Van Gogh een belangrijk recht, en dat recht gebruikte hij, onder andere om zijn mening over de Islam en de Islamitische gemeenschap in Nederland te ventileren. Dit deed hij op verschillende manieren: via zijn films (hij werkte onder andere samen met Ayaan Hirsi Ali aan de film *Submission*, over het onrecht dat Islamitische vrouwen wordt aangedaan), via zijn columns in onder andere *Metro*, en via zijn eigen website, *De Gezonde Roker*¹⁴¹, waar hij zijn felste en heftigste verhalen publiceerde. De publicaties op zijn website waren het heftigst, omdat Van Gogh hier niet beperkt werd door redacties of uitgevers. Dit heeft ertoe geleid dat hij op 2 november 2004 door een in Nederland geboren jongeman van Marokkaanse afkomst uit naam van de Islam vermoord werd.

De dader, Mohammed Bouyeri, schoot verschillende malen met een vuurwapen en stak vervolgens een mes in het hart van Van Gogh. Aan dit mes had hij een brief bevestigd waarin hij zijn daad uitlegde en verdedigde aan de hand van zijn radicaal-islamitische gedachtegoed. In zijn beleving was Theo van Gogh een gevaar voor de Islam en had hij deze, Allah en de islamieten dermate beledigd dat hij het verdiende te sterven. Van Gogh sprak graag in de waan van Pim Fortuyn over de Islam als achterlijke cultuur en noemde de Islamieten bij voorkeur "geitenneukers", een term die op de weblogs als snel werd overgenomen in de vorm van "geytenneuers". Het internet heeft een rol gespeeld in de aanleiding naar deze moord, enerzijds vanwege van Gogh's publicaties, maar anderzijds omdat de dader actief was in verschillende forums en daar zijn daad als het ware heeft aangekondigd.¹⁴²

¹⁴¹ De *Gezonde Roker* is zeven jaar lang de plaats geweest waar Theo van Gogh onder andere columns publiceerde die bij andere media niet gepubliceerd werden, omdat de redactie ze onacceptabel vond. In de archieven van de website zijn alle columns terug te vinden. <http://www.degezonderoker.nl>

¹⁴² Dr. Albert Benschop, socioloog verbonden aan de Universiteit van Amsterdam heeft een uitvoerig onderzoek naar de dader, zijn motieven en achtergronden gedaan. Voor meer informatie verwijs ik graag naar dit dossier waarin veel informatie te vinden is over de achtergrond van de dader en de manier waarop hij en islamitische terreurgroepen op internet actief zijn (geweest). Sociosite: "*Politieke moord in de lage landen – Kroniek van een aangekondigde moord*", http://www2.fmg.uva.nl/sociosite/websoc/jihad_nl.html, 14-03-05

5.2 Journalistiek of hobbyisme

Op dit moment is een debat gaande waarin de vraag centraal staat wat de journalistieke functie van weblogs is of zou kunnen worden.¹⁴³ Deze discussie is voortgekomen uit de vraag of weblogs het recht hebben bronnen geheim te houden, zoals de traditionele journalistiek dat mag doen, als dat in het belang is van de bron. De discussie heeft ertoe geleid dat internetsites en weblogs in het bijzonder, kritisch vergeleken zijn met traditionele journalistiek als kranten en televisie.

Weblogs worden doorgaans onderhouden door vrijwillige, niet-professionals. Toch krijgen weblogs steeds meer een journalistiek karakter en een journalistieke functie, mede door de aard van het medium. Wat opvalt bij de weblogs is dat nieuws items door de vele bezoekers aangevuld en getoetst worden, en doordat veel weblogs naar elkaar linken, nieuws zich ook snel verspreidt. De redactie van GeenStijl vindt zelf niet dat zij als nieuwssite gezien moeten worden: *“Op GeenStijl wisselen nieuwsfeiten, schandelijke onthullingen en journalistiek onderzoek elkaar af met luchtige onderwerpen en prettig gestoorde onzin. De redactie informeert dagelijks ruim 60.000 bezoekers over de andere kant van het nieuws. De site behoort tot de top 10 van best bezochte actualiteitsites van Nederland.”*¹⁴⁴

De kracht zit in het grote aantal bezoekers en de reacties en tips die zij plaatsen. Op deze manier worden nieuwsberichten voor het voetlicht gebracht en vindt er een publiek debat plaats wat bij andere media niet plaatsvindt. Weblogs vervullen wel degelijk een rol als nieuwssite, en zijn ze daar ook goed geschikt voor. Maar de meeste weblogs streven er niet naar dit te doen, en zijn daarom niet erg serieus op journalistiek gebied bezig. Het doel is niet om verantwoord nieuws te brengen. Daarom worden bronnen en tips vaak niet grondig onderzocht, maar als het onderwerp interessant is, gewoon geplaatst. Dit brengt met wel met zich mee dat weblogs snel en actueel kunnen publiceren, en omdat zij niet de intentie hebben journalistiek bezig te zijn, kunnen ze, als dat nodig is later berichten aanvullen of verwijderen, zonder veel gezichtsverlies. Ik zal dit illustreren door een beschrijving te geven van de manier waarop de grote

¹⁴³ Op verschillende plaatsen wordt deze discussie gevoerd: Netkwesties: 'Anonieme bronnen, ze zeggen dat' <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel1.html>, GeenStijl: 'Weblogs: journalisten of hobbyisten?' <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/003662.html>, Netkwesties: 'Onder Hobbyisten'. <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel2.html>

¹⁴⁴ GeenStijl: 'Wat is GeenStijl'. <http://www.geenstijl.nl/contact.html>

weblogs verslag hebben gedaan van de moord op Theo van Gogh. In dit geval zal ik mij beperken tot de weblogs Retecool.com, Volkomenkut.com en GeenStijl.nl. Verder was ik ten tijde van de moord op Theo van Gogh zelf bezig met het eerder genoemde participierend webloggen op dolf.web-log.nl en ook hiervan zal ik verslag doen.

5.3 De weblogs op 2 november

Het nieuws dat er op de vroege ochtend van 2 november 2004 een schietpartij had plaatsgevonden op de Linnaeusstraat in Amsterdam bereikte mij via een weblog. In het kader van dit onderzoek lees ik iedere ochtend wat er in de avond en nacht op de weblogs is geschreven. Zodoende las ik in de reacties van een eerder geplaatst bericht op Juggle¹⁴⁵ een reactie van een bezoeker die op weg naar zijn werk getuige was geweest van een schietpartij, en dat hij het vermoeden had dat het slachtoffer Theo van Gogh was. Inmiddels verschenen op nieuwssites inderdaad berichten over een schietpartij in het Oosterpark in Amsterdam, waarbij een politieagent gewond zou zijn geraakt. Dat Theo van Gogh hier ook slachtoffer van was, was op dat moment nog niet bekend. Het is niet exact na te gaan waar het bericht als eerste stond, maar Volkomenkut lijkt de eerste te zijn geweest met dit bericht (de tijdsnotatie op Volkomenkut klopt niet precies):

*"Zoals jullie al weten is in Amsterdam een schietpartij geweest, waarbij een agent [gewond geraakt is](#). Inmiddels is dat al in de landelijke media te lezen. Volgens nog onbevestigde berichten schijnt Theo van Gogh ermee te maken te hebben? Later meer. Ook verschijnt het bericht over Theo dat hij waarschijnlijk doodgestoken is op [nu.nl](#)."*¹⁴⁶

De geruchten kwamen snel op gang in de reacties op het weblog. In eerste instantie maakte men nog grappen, blijkbaar was de ernst van de situatie nog niet doorgedrongen:

*Theo van Gogh neergestoken (zwaar gewond hoor ik net) in Amsterdam???? net op de radio Hahahahaha, van Gogh die schiet toch enkel filmpjes.
Theo van Gogh dood gestoken?? geschoten ??
Hé jammer, nou zakken mijn aandelen Marlboro."*

¹⁴⁵ Juggle.nl: Op het weblog Juggle zijn helaas geen archieven online te raadplegen, en hierom kan ik geen verwijzing naar het bericht plaatsen. <http://www.juggle.nl>

¹⁴⁶ Volkomenkut: 'Schietpartij'. <http://vkmag.com/index.php/weblog/comments/1378/>. 2 november 2004/ N.B.: Volkomenkut heeft onlangs zijn url veranderd in vkmag.com, om op die manier ook toegankelijk te zijn vanaf bedrijfsnetwerken waarop bepaalde webdomeinen verboden zijn. De naam Vkmag kan op twee manieren worden uitgelegd: Volkomenkut magazine of Volkomenkut mag. Ik zal de naam Volkomenkut blijven gebruiken.

Al snel verscheen het bericht ook op de andere weblogs, de moord was 's ochtends om kwart voor negen gepleegd, en rond half tien stond het eerste bericht op de weblogs. Op Retecool verschijnt het volgende:

"Holy crap! [Theo van Gogh neergestoken](#)? "Theo van Gogh is dinsdagmorgen omstreeks 9 uur doodgestoken op de Linnaeusstraat Oost in Amsterdam. Dat meldt de Amsterdamse stadszender AT5 op basis van meerdere bronnen uit de buurt. De dader zou nog voortvluchtig zijn. De politie wilde de identiteit van het slachtoffer nog niet bekend maken."¹⁴⁷

De eerste reacties:

*"Hoor net dat het om Theo van Gogh gaat.
Huh? Heeft Theo geschoten of is dat de "andere persoon"?
Beroeps risico heet dat. Een piloot zeikt ook niet als ie neerstort.beetje genuanceerd maar toch.
Inderdaad, hoor net op de radio dat Theo van Gogh in Amsterdam doodgeschoten zou zijn...WTF?
Godver, heb ik de fuckig scoop, kan ik ineens niet meer inloggen bij Retecool. Hier worden vuile spelletjes gespeeld!!! ;)
Maar serieus, dit is vaag hee."*

Op GeenStijl verschijnt het volgende:

*"Theo Van Gogh neergestoken
AT5 meldt dat Theo Van Gogh vanochtend is neergestoken in Amsterdam-Oost. Hij is dood. Helaas is de website nu overbelast. Zie ook [nu.nl](#). Op dit moment ligt er een lichaam overdekt met een deken, volgens omstanders zou het gaan om Van Gogh. [RTL5](#) heeft een verslaggever ter plekke die zegt dat er na de steekpartij een klopjacht is gehouden door de pliesie, waarbij een verdachte in zijn been is geschoten."¹⁴⁸*

Reacties:

*"Wat een tragedie ...
tjesus...ben er stil van...
Dan toch de geitenneuwers die wraak wilden nemen voor zijn columns in Metro?
is dit waar?
kippenvel !! hoe kan dit verdomme nou weer gebeuren...
Nederland is naar de klote...
Dat gaat weer een rel worden vrees ik :(
Hoor op de radio dat hij is neergeSCHOTEN en dat er een politie-agent gewond is geraakt"*

Op deze manier verspreidde het radiobericht van de lokale Amsterdamse zender AT5 zich dus razendsnel via het internet heel Nederland door. Op de weblogs verschenen in eerste instantie vooral veel reacties van ongeloof en verbazing. Na enige tijd werd via verschillende media bevestigd dat het inderdaad Theo van Gogh was die het slachtoffer was geworden van een aanslag. Zoals ik al eerder schreef, is het gebruikelijk dat de weblogs hun berichten aanvullen in de vorm van "updates" als er nieuwe informatie beschikbaar komt. Vlak na de moord op Theo van Gogh gebeurde dit dan ook veelvuldig. Via de reacties kwamen tips binnen van bezoekers die ook op zoek waren naar het laatste nieuws, en op deze

¹⁴⁷ Retecool: 'Theo van Gogh dood. Chaos volgt'. http://retecool.com/more.php?id=A4266_0_1_0_M, 2 november 2004.

¹⁴⁸ GeenStijl: 'Theo van Gogh neergestoken'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002827.html>, 2 november 2004.

manier werden er steeds meer berichten verzameld, en verschenen zelfs de eerste foto's. Een selectie van de eerste reacties op de weblogs:

Op Volkomenkut:

*-Staat nu ook op teletekst van NOS, theo zou zijn neergestoken.
Allah Akhbar!
Fijn land.
-produktiemaatschappij van van Gogh heeft het tegenover de avro en andere media bevestigd, het is theo en hij dood
-Ik ben erg nieuwsgierig naar de dader.. bij Pim Fortuin had ik ook een vooroordeel dat niet bleek te kloppen.... spannende uren, wat voor reactie's gaat dit veroorzaken....
-Filmmaker Theo van Gogh (47) is in Amsterdam doodgeschoten. Dat meldt zijn productiemaatschappij. AT5 meldde eerder dat hij zou zijn neergestoken op de Linneausstraat in Amsterdam. Hij zou zijn gevonden met een brief op zijn buik. Bij de schietpartijen die plaatsvonden in het Oosterpark en op de Mauritskade raakte ook een motoragent gewond. Er zouden rond 8.45 uur vijf schoten zijn gevallen. De dader zou zijn gearresteerd. Er zijn ook berichten dat een persoon werd neergeschoten toen hij het Stadsdeelkantoor Oost verliet.
De politie heeft de directe omgeving, waaronder het naastgelegen Oosterpark, afgesloten.
nos.nl
-solly http://www.vanreek.nl/politie_mauritskade.jpg"*

Op Retecool:

*-Het bericht op [Teletekst](#) lijkt toch wel sterk een bevestiging.
-De politie wil nog niet zeggen wie het dodelijke slachtoffer is. Alleen getuige verklaren theo van gogh herkent te hebben als de man de neergeschoten werd.
-Ook het management van theo bevestigt inmiddels dat theo neer is geschoten. (RTL Nieuws)
-Het wachten is op de eerste ongenueanceerde "De kogel kwam van ..." -meningen. Wie gaan we vandaag eens de schuld geven?
-Inmiddels bevestigt op de site van het AD
-hirshi ali heeft extra politiebeveiliging volgens rtlz
-<http://home.planet.nl/~dewit276/pics/vangoghmoord3.jpg>
<http://home.planet.nl/~dewit276/pics/vangoghmoord2.jpg>
<http://home.planet.nl/~dewit276/pics/vangoghmoord1.jpg>
<http://home.planet.nl/~dewit276/pics/vangoghmoord4.jpg>*

Op GeenStijl:

*-ik begrijp alleen even niet waarom er hier geschoten is en bij nu.nl gestoken
-radionieuws meldt net dat ze de vermoedelijke dader hebben
OMG. Laat dit niet waar zijn. Hij schijnt met een brief op zijn borst achter gelaten te zijn.
-'t Is nu officieel. Theo van Gogh is vanochtend doodgeschoten.
Eén voordeel: we hoeven in ieder geval niet de hele avond naar die kutverkiezingen in Amerika te kijken.
Maar dat is dan ook wel het enige voordeel; voor de rest is het natuurlijk weer gewoon zwaar kut.*

Op deze manier kwamen in het eerste uur na de dood van Theo van Gogh alle nieuwsberichten snel samen. De redacties van de weblogs plaatsten in de updates de relevante links en nieuwtjes, zodat snel een totaalbeeld ontstond. Ook waren snel de eerste foto's van de aanslag te zien op de weblogs. De

hyperlinks uit de reacties verwijzen naar de foto's, helaas werken de links nu niet meer.

Dat de eerste foto zo snel verscheen, is te danken aan de moderne techniek van mobiele telefoons. Een getuige van de aanslag op Theo van Gogh maakte met zijn gsm de eerste foto van Theo van Gogh die op het fietspad van de Linneausstraat ligt met het mes in de borst. De fotograaf verklaart dat hij voor het verkeerslicht stond te wachten toen hij de schoten hoorde, en vervolgens nam hij de foto om zijn vrienden te kunnen overtuigen van zijn verhaal, hij was in de veronderstelling dat zij hem anders niet zouden geloven.¹⁴⁹

De foto toont het vreselijke beeld van het ontzielde lichaam van Theo van Gogh en de volgende dag spreken velen er schande van dat dagblad De Telegraaf (en andere kranten) de foto op de voorpagina plaatste. De links naar dezelfde foto hebben de dag daarvoor dan dus al op verschillende weblogs gestaan. Vervolgens verschijnen er steeds meer foto's, vooral van de plek van de aanslag en de werkzaamheden van de hulpdiensten. Een foto van het lichaam van Theo van Gogh dat onder een laken op straat ligt, staat nog steeds online.¹⁵⁰

Nadat door verschillende media de dood van Theo van Gogh bevestigd was, was het voor de weblogs zaak een totaalbeeld te schetsen. GeenStijl hield het vrij beperkt met slechts zes updates, Volkomenkut kwam op een totaal van zeventien en Retecool kwam gedurende de dag tot wel twintig updates van het eerste bericht. Voor het totaalbeeld voorzag GeenStijl in een lijst met links naar relevante sites over Theo van Gogh:

UPDATE: RLT-Z verslaggever Rick Konijnenbelt zegt dat er volgens omstanders pamfletten rondom zijn lichaam zijn gevonden.

UPDATE 2: Hirschi Ali is volgens RTL Nieuws ondergebracht op een onderduik adres.

UPDATE 3: De daders zouden een man en een vrouw zijn. De steekpartij vond plaats voor het Stadsdeelraad-kantoor van Amsterdam-Oost, vlak bij het Tropen Museum. Zie [hier](#) en [hier](#) beeld van de situatie ter plekke.

UPDATE 4: Van Gogh werd buiten het stadsdeelraadkantoor aangesproken. Hij reed op de fiets en probeerde te vluchten. De dader rende Van Gogh achterna en begon op hem te schieten. De man die volgens omstanders een 'wat oudere man met een petje was', vuurde zeven maal op Van Gogh. Na de schietpartij legde de dader een pamflet op zijn borst en stak het pamflet vast met een mes door zijn hart.

In totaal is er twee maal achter elkaar geschoten, de tweede keer raakte een omstander gewond, die wist te ontkomen naar het nabijgelegen politiebureau.

UPDATE 5: Volgens bronnen rondom de Politie Amsterdam is de dader een Marokkaan. De politie bevestigt dit echter niet officieel.

UPDATE 6: Een ooggetuige zegt op het [NOS journaal](#) dat de dader een zwarte jalaba (soepjurk) droeg en een zwarte baard had. Het Parool meldt dat de keel van Van Gogh met een slagersmes is doorgesneden. Afgeslacht als een beest dus. Op verschillende Islamitische fora wordt Van Gogh al jaren steevast omschreven als een 'varken'.

¹⁴⁹ FOK!frontpage: "Foto overleden Theo Van Gogh", <http://frontpage.fok.nl/nieuws/47919>, 2 november 2004

¹⁵⁰ GeenStijl: theolaken.jpg, <http://www.geenstijl.nl/paginas/theolaken.jpg>

Hieronder relevante links:

[Eerste](#) radiobericht over de moord.

[Retecool](#) met constante updates.

[Van Gogh bij IMDB](#).

[Homepage](#) van Van Gogh.

[Special](#) op omroep.nl met veel beeld en geluid.

Telegraaf: [Nederland](#) geschokt.

[Condoleanceregister](#).

De korte film [Submission](#).

Negatieve [Trouw](#) over Submission.

[Mirror](#) van reacties op moord van Marokko.nl en Elqalem.nl.

De krant [Metro](#) waar Van Gogh columns schreef. [hier](#) de PDF-downloads.

Overzicht van [Internationale](#) berichtgeving over de moord.¹⁵¹

Wat opvalt hierbij is dat GeenStijl verwijst naar Retecool voor een overzicht van constante updates. Meestal is er een soort concurrentiestrijd tussen weblogs als het gaat om wie als eerste een bericht naar buiten brengt. Retecool doet zoals eerder genoemd dan ook verreweg het meest uitgebreid verslag met 20 updates. Retecool verwijst op zijn beurt weer naar het laatste nieuws op GeenStijl:

Update: Retecool vliegt er af en toe uit, maar we zijn niet [alleen](#). Update: Op [Marokko.nl](#) vinden we heel andere berichten. Update: [Foto](#), [foto](#), [foto](#), [foto](#). Update: Straks een verklaring van Balkenende (sic). Ondertussen gaan er geruchten dat Hirschi Ali naar een onderduikadres is verhuisd. Update: "Van Gogh werd buiten het stadsdeelraadkantoor aangesproken. Hij reed op de fiets en probeerde te vluchten. De dader rende Van Gogh achterna en begon op hem te schieten. De man die volgens omstanders een 'wat oudere man met een petje was', vuurde zeven maal op Van Gogh. Na de schietpartij legde de dader een pamflet op zijn borst en stak het pamflet vast met een mes door zijn hart. In totaal is er twee maal achter elkaar geschoten, de tweede keer raakte een omstander gewond, die wist te ontkomen naar het nabijgelegen politiebureau." (via [GS](#)) Update: Is dit dan [Theo](#)? [Hier](#) meer foto's. Er is duidelijk een [punt in het laken](#) te zien, waar het mes uit zijn hart steekt. Update: Balkenende heeft inmiddels gereageerd, en [hier](#) en [hier](#) alvast wat buitenlandse berichtgeving. Update: Om de RC-server even wat rust te geven is het tijdelijk alleen mogelijk te reageren als je geregistreerd bent. Update: En [hier](#) is de reactie van ome Balk. Update: Op [GS](#) staat "Een ooggetuige zegt op het NOS journaal dat de dader een zwarte jalaba (soepjurk) droeg en een zwarte baard had. Het Parool meldt dat de keel van Van Gogh met een slagersmes is doorgesneden. Afgeslacht als een beest dus. Op verschillende Islamitische fora wordt Van Gogh al jaren steevast omschreven als een 'varken'." Daar moet ik wel even bij zeggen dat van Gogh op hetzelfde niveau discussieerde... Update: Burgemeester Job Cohen van Amsterdam heeft dinsdagochtend met "afschuw, woede en verbijstering" gereageerd op de moord op cineast en schrijver Theo van Gogh. In een korte verklaring liet de burgemeester weten dat hij de "laffe moord" ziet als een "enorme inbreuk op de vrijheid van meningsuiting". Cohen zegt ervan uit te gaan dat Van Gogh om zijn ideeën en uitspraken om het leven is gebracht. Volgens de burgemeester wilde Van Gogh juist in Amsterdam wonen "omdat hij hier kon zeggen wat hij wilde". Later op de dag komt de Amsterdamse burgemeester met een aanvullende verklaring. Update: Laten we in vredesnaam hopen dat men genoeg verstand heeft om de pleuris niet uit te laten breken! Update: Live is nu een uitermate stuntelende politiepummel die in warrige ambtelijke bewoordingen de boel wel erg wazig uitlegt. Wel een oproep voor getuigen: 020-5594200. Heb je wat gezien, gehoord? Bellen. Update: Vanavond om half acht mogen we op de Dam 'luid en duidelijk' onze mening kenbaar maken. Geen stilte, maar 'veel kabaal'! Update: [Geenstijl](#) heeft een samenvatting van de persconferentie van 'de driehoek'. Update: Tijd voor wat fijne samenzweringstheorieën. [911](#) dagen na

¹⁵¹ GeenStijl: 'Theo van Gogh neergestoken'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002827.html>

11/9/2001 (911): Madrid. [911](#) dagen na 6/5/2002: Theo. Update: 'inburgerking' Rob Muntz had vorige week vrijdag nog een (vrij bizar) [gesprek](#) met Van Gogh over of hij niet bang was om vermoord te worden. "Maar je denkt niet dat er ooit een idioot opstaat die eh..." "Nou, kan ik me niet voorstellen....." Update: [Theo's laatste column](#), waarin ie van leer trekt tegen burgemeester Cohen, even doorskippen tot pagina 10. Update: Vrijheid van meningsuiting staat centraal: "Iedereen wordt opgeroepen om vanavond, dinsdag 2 november, om 19.30 uur op de Dam bijeen te komen. Mensen kunnen hier hun afschuw uiten over de moord op Theo van Gogh. De bijeenkomst staat in het teken van vrijheid van meningsuiting. In dit kader wordt iedereen gevraagd om veel kabaal te maken en instrumenten, zoals ratels, fluiten, deksels en dergelijke mee te nemen."¹⁵²

Nadat duidelijk was geworden dat de dader van Marokkaanse afkomst was, en vanuit zijn radicaal-islamitische achtergrond tot zijn daad was gekomen, verplaatste de discussie in de reacties zich naar dit onderwerp. Zoals al in één van de updates op Retecool te lezen was, verscheen al snel het bericht dat het exact 911 dagen na de moord op Pim Fortuyn (06-05-02) was, en daarin zag men weer een verband met de terroristische aanslag op het World Trade Center in New York, van 11 september, beter bekend als 9-11 en in Madrid, 911 dagen daarna. Hierbij moet wel vermeld worden dat Theo van Gogh ten tijde van de moord bezig was met de afronding van een film over Pim Fortuyn. Ook zagen mensen een verband met alarmnummer 112 in de datum 2 november. Deze theorieën verdwenen echter al snel, waarna de aandacht zich richtte op de dader. Al snel was men het erover eens dat de achtergrond van deze daad in Theo van Goghs aversie tegen de Islam te vinden was.

Reacties op GeenStijl:

*-Iemand nog bewerken met een mes nadat je hem neergeschoten hebt... dat moet een geitenneuger zijn..
zeker weer een wraakactie omdat hij de feiten van de islam heeft weergegeven in zijn minifilm :(*

-jesus crhsitus dood al die vuile gorre achterbakse kuthonde, wat een kut land is dit.

-Nou mooi, ik hoop dat het geen moslim was, want dan krijgen we echt een rel. Alle kaalkopjes komen dan uit hun vochtige hoeken en kieren om toch maar vooral ali de lokale shoarmaboer de schuld te geven :/

-Dan is ie in ieder geval niet gestorven vanwege het roken!

-En dat is nu juist het trieste van het hele verhaal. kZou alleen ff voorzichtig zijn met het wijzen van het vingertje naar een bepaalde bevolkingsgroep in ons land. Ga maar na: V. v/d G.

Moet je ook maat niet zeggen dat Mohammed een kinderverkrachter is.

Draai er niet omheen, dat was die kerel ook. Wordt tijd dat de islam verboden gaat worden, als dit een islamiet was (grote kans lijkt mij), is de christenen ook jaren lang gelukt met "heksen"

-Ik hoop het niet, maar ik denk dat iedereen wel weet in welke hoek we de dader moeten zoeken. Die kut fundis kunnen ook niks hebben. Dat ze allemaal hetzelfde mag overkomen. Godver... godver... domme! Meer kan ik er nog niet over zeggen. Het word echt een tyfus-land hier.

-Er schijnt een brief met Arabische tekst op hem zijn gelegd. De dader schijnt ook een Arabier te zijn.

¹⁵² The Amazing Retecool: 'Theo van Gogh dood. Chaos volgt.'. http://retecool.com/more.php?id=A4266_0_1_0_M, 2 november 2004

-Islamitisch uiterlijk, zegt NOS Journaal.

Op Retecool waren de reacties wat gematigder:

-k heb (behalve met van gogh en de mensen om hem heen) te doen met de moslims in nederland. want die kunnen het wel vergeten, nu de stem van wakker nederland ongetwijfeld gaat brallen en brullen.

-Dit is ongelovelijk triest. Dit gaat de multiculturele samenleving geen goed doen. Weer een slachtoffer van de aftakelende vrijheid van meningsuiting... Triest.

-He eikels een beetje respekt graag. En you could be next. Opzouten met die wilde barbaren van die ziekelijke islam. Allemaal het land uit!!!!!!!!!!!!!!

*-De TERING met de islam
Theo bedankt"*

Bij Volkomenkut waren de reacties daarentegen weer zeer uitgesproken:

-Vuile facisten! , bizar bericht op het NOS jorunaal die moslim zouden een briefje op THEO hebben geplakt met islams gezeik!

-Ik zag net het journaal waarin het e.e.a. bevestigd wordt.

Als de geruchten waar zijn mbt een Islamitische dader dan raak ik erg bezorgd over de komende gevolgen.

-Verschrikkelijk nieuws dit.

In reactie op een reactie van "Mohammed", die verwijderd is, maar waarvan de strekking was dat wie met vuur speelt niet bang moet zijn zijn handen te branden. Met andere woorden zou Theo van Gogh het volgens deze Mohammed aan zichzelf te danken hebben, omdat in zijn land iets dergelijks heel gebruikelijk is.

-@ Mohammed

Begrip voor hebben dat het in jouw land normaal is? Pleur ff lekker op daarheen dan. Je hebt je aan te passen aan de NL gang van zaken. Bedankt dat ook jij er weer voor zorgt dat mij gedachtes over 'jullie' er niet echt op vooruit gaan.

-@ mohammed..

Jonge in welk lang leef je nou? als je zo graag praat en handelt in de naam van je land (je voelt aan waar dit heen gaat), GA DAN DAAR WONEN!!! klootzak...

-@ Mohammed

ga nu niet lopen rellen en je uit geven voor iets wat je niet bent.

Sukkel

-NEE ik hoop NIET dat het een NEDERLANDER is geweest zoals vele hierzo. Laat het nu maar eens flink misgaan in dit landje, niet dat struisvogel politiek van kop in het zand, linkse rakker , vergeten NEE OPSTAND tegen dat toch zeer bziare geloof in ons land...

-Inderdaad Mohammed.. dat is heel normaal in jou land!!

Je zegt het goed "in jou land"

Hier dus niet en daar moeten jullie begrip voor hebben en anders opzouten!!"

Albert Benschop heeft in zijn eerder genoemde onderzoek naar deze gebeurtenissen verslag gedaan van de reacties die gedaan werden op Marokkaanse en Islamitische websites¹⁵³ in Nederland. Hierbij verwijst hij naar uitspraken en verschillende bedreigingen die eerder op deze forums hebben gestaan, maar ook naar uitlatingen naar aanleiding van de moord op Van Gogh.¹⁵⁴

¹⁵³ onder andere Maghreb.nl, Elqalem.nl, Mocros.nl, Marokko.nl

¹⁵⁴ 'Marokkaanse sites in de knel'. http://www2.fmg.uva.nl/sociosite/websoc/jihad_nl.html#marokkanen

Ook de bezoekers van de weblogs bezochten deze websites op 2 november, om reacties van Marokkanen en Islamieten te lezen. Hoewel hier reacties van verschillende aard stonden, veel Marokkanen wijzen de daad af, waren er ook enkele reacties waarin de daad van Mohammed Bouyeri geprezen werd. Omdat de redactie van Marokko.nl zich geen raad wist met de uitlatingen, haalden zij al snel de hele website uit de lucht.

In de dagen na de moord op Theo van Gogh bleven de weblogs veel aandacht besteden aan de moord en de dader. Al snel werd bekend dat de dader Mohammed B. was. Hierop werd er door verschillende weblogs een zoektocht gestart naar informatie over een Mohammed B. die aan het profiel van de dader voldeed. Al snel was er een Mohammed B. gevonden, deze bleek echter niets met de zaak te maken te hebben. Daarna werd er uitvoerig verslag gedaan van de brief die de dader achterliet op het lichaam van van Gogh. Deze brief werd twee dagen na de moord op de weblogs gepubliceerd, nog voordat delen ervan in kranten waren verschenen. Daarna kwam de vraag, vooral van televisiezoekers, of naar aanleiding van de moord de film Submission moest worden uitgezonden. De weblogs reageerden hier snel op door links te plaatsen naar peer-to-peer download systemen waar de film gevonden kon worden. Uiteindelijk bleven de traditionele media, zoals gebruikelijk spreken van Mohammed B., toen er een discussie ontstond over de vraag of justitie een foto van de dader, zonder balk over de ogen, mocht vertonen in het programma Opsporing Verzocht. Op GeenStijl verscheen daarop vrijwel gelijk een foto van Mohammed Bouyeri, voorzien dus van zijn volledige naam. Verder wist GeenStijl het internetprofiel van de dader te achterhalen, en hieruit bleek dat hij actief was geweest op een radicaal Islamitisch forum, waarover GeenStijl al eerder had bericht.¹⁵⁵

Zo ging de zoektocht nog even door, totdat er eigenlijk niets nieuws meer te vertellen was, en de maatschappelijke onrust over deze daad weer wat tot rust gekomen was. Bijzonder spraakmakende ontdekkingen zijn uit deze zoektocht niet naar voren gekomen. Het verschil met andere media was vooral dat ze de berichten eerder publiceerden, en dat ze juist wel dingen publiceerden die andere media niet publiceerden, zoals de film Submission, de foto van Mohammed, en zijn achternaam.

¹⁵⁵ GeenStijl: 'Profiel van een extremist'. <http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002866.html>, 11 november 2004.

5.4 Dolf en web-log.nl op 2 november

Zoals ik al eerder beschreef was ik op 2 november bezig met het onderhouden van een web-log in het kader van een participierend onderzoek naar bloggen. Op de verschillende web-logs die verbonden zijn aan de Web-log portal werd ook uitvoerig over de moord op Theo van Gogh geschreven. Er werd zelfs in allerijl een web-log geheel aan Theo van Gogh gewijd, theovangogh.web-log.nl. Helaas is hier nu niets meer van terug te vinden. De beheerders van de portal hebben op 2 november een overzicht gemaakt van alle web-logs waarop iets over de moord geschreven werd. Hieruit blijkt dat bij het opmaken van dat overzicht ruim 2000 bloggers hierover schreven.¹⁵⁶ Op dit overzicht komt Dolf ook voor, omdat ik al vroeg op de hoogte was van de aanslag besloot ik destijds direct een bericht te plaatsen¹⁵⁷:

Van Gogh dood

Godverdomme! Pardon, maar dat is nu even mijn reactie op dit bericht:

'Theo van Gogh omgebracht'

Filmmaker Theo van Gogh (47) is in Amsterdam doodgeschoten. Dat meldt zijn productiemaatschappij. AT5 meldde eerder dat hij zou zijn neergestoken op de Linneausstraat in Amsterdam. Hij zou zijn gevonden met een brief op zijn buik.

Bij de schietpartijen die plaatsvonden in het Oosterpark en op de Mauritskade raakte ook een motoragent gewond. Er zouden rond 8.45 uur vijf schoten zijn gevallen.

De dader zou zijn gearresteerd. Er zijn ook berichten dat een persoon werd neergeschoten toen hij het Stadsdeelkantoor Oost verliet.

De politie heeft de directe omgeving, waaronder het naastgelegen Oosterpark, afgesloten.

Zou dit echt waar zijn? Het heeft er wel alle schijn van. Waarom? Vraag ik me af. Ik hoop dat hij toevallig slachtoffer was, verkeerde tijd verkeerde plaats zeg maar. Ben er alleen heel bang voor dat dat niet het geval is, en dat er weer één of andere idioot het niet ééns was met van Gogh, en het heft in eigen hand heeft genomen. Waar ik nog banger voor ben is dat er een verband is met 0605, de film die van Gogh over Fortuyn heeft gemaakt, en die binnenkort uitkomt.

Ik ben nu verder even stil.....hoor net op de radio dat het zojuist officieel bevestigd is.

Update: Ja het is dus echt waar....ik begrijp hier echt helemaal niks van. Waar moet het heen met dit land, als dit soort dingen blijkbaar "gebruikelijk" worden?

Op 3FM draaide Gerard Ekdrom "Zinloos" van Lange Frans en Baas B.

....en het werd weer een beetje stiller in het land

.... dolf :: 10:16 :: [er zijn 3 meningen](#)

Reacties:

-schepjes mama :: 02 november 2004 11:19 :: [website](#)

ik hoorde het net...snap er niets van. Gevaarlijk in NL

-Palmira :: 02 november 2004 11:54 :: [website](#)

Echt niet normaal.....

Gisteren maak ik nog een poll over zinloos geweld en vandaag is het gelijk weer raak.

Ik vraag me af waar dit allemaal naar toe moet.....

Palmira

¹⁵⁶ Web-log.nl: 'Overzicht van web-logs die vandaag iets geschreven hebben over de moord op Theo van Gogh'. <http://www.web-log.nl/portal/theovangogh.log>, 15-03-2005

¹⁵⁷ Voor een screenshot van het oorspronkelijke bericht verwijst ik naar de cd-rom

*-Suburbanlife :: 03 november 2004 02:32
Ik wist niet wie hij was maar na andere weblogs te lezen is heel Nederland in 'shock'.
Eerst Pim Fortuyn en nu Theo V Gogh. Waar gaat Nederland naar toe? ¹⁵⁸*

Op het moment dat ik dit bericht plaatste was ik in de veronderstelling dat er veel reacties op zouden komen, omdat het nieuws op dat moment pas net bekend was geworden. Zoals ik in het hoofdstuk over Dolf beschreef worden alle updates op web-logs op een portalsite geplaatst, inclusief de titel van het geplaatste bericht, en ik had verwacht dat dat veel bezoekers naar mijn web-log zou trekken. Dit was echter niet het geval. Waarschijnlijk waren veel web-loggers, die normaal de portal goed in de gaten houden, ook op zoek naar extra nieuws op andere nieuwssites. Mijn bedoeling was om van gedachten te wisselen met andere web-loggers, en daarom plaatste ik anderhalf uur later nog een bericht:

Van Gogh deel 2

Ik zit nu alle mogelijke media te volgen, en ben weer wat rustiger dan in mijn vorige bericht. Ik zit er over na te denken, en bedacht me net dat toen ik van de moord op Fortuyn hoorde bij mezelf dacht: gekker kan het niet meer worden. Maar wel dus. Toen was ik heel blij dat er geen islamieten betrokken waren bij die moord, omdat ik bang was voor de reacties. De geruchten gaan nu dat de dader van de moord op van Gogh een Marokkaan is, en dat er wel degelijk radicaal islamitisch gedachtegoed aan de daad ten grondslag ligt. Op verschillende forums en weblogs zit ik de reacties te lezen, en waar ik bang voor was gebeurt: alle islamieten krijgen de schuld. Misschien dat dat "in the heat of the moment" gebeurt, maar ik denk eigenlijk dat er nu een hoop onderliggende, niet uitgesproken gedachten naar boven komen. Ik heb al langer het idee dat er in Nederland een soort schijntolerantie ten opzichte van buitenlanders is, en ik ben bang dat die tolerantie nu voor veel mensen ophoudt als er echt een islamitische achtergrond voor de moord is. Ik maak me best wel zorgen over de consequenties van deze daad. Wat denken jullie, wat voor gevolgen heeft dit voor de manier van samenleven in dit land? Ik ben erg benieuwd naar jullie reacties. ¹⁵⁹

In dit bericht stelde ik duidelijk een vraag, en zei ik erbij dat ik erg benieuwd was naar reacties, in de hoop dat dat ook zou gebeuren. Dit gebeurde ook wel, en er ontstond ook een soort gesprek, maar dit was maar met twee van de "vaste" dolf.web-log.nl bezoekers, en daardoor niet een uitgebreide discussie:

*-tjeetje :: 02 november 2004 11:58
Wanneer komt nederland in opstand!!!
-Waytoopersonal :: 02 november 2004 11:58 :: [website](#)
Ik deel je bezorgdheid. We gaan weer in de zelfde achtbaan, waar allerlei onschuldigen zullen worden meegesleept. Het is een film, een hele slechte.
-Erica :: 02 november 2004 12:03 :: [website](#)
Ooggetuigen hebben gezien dat de dader gekleed was in een jalah, een arabisch gewaad. Tja. Gelukkig hebben ze hem aangehouden!
Tuurlijk wordt gelijk de lijn getrokken naar moslims, we weten toch dat hij een zeer islam-kritische film heeft gemaakt met Ayaan. Ik verbaasde me al dat dat goed ging, en dat deze film blijkbaar getolereerd werd. Niet dus.*

¹⁵⁸ Dolf.web-log.nl: 'Van Gogh dood', <http://dolf.web-log.nl/log/1255928> zie screenshot

¹⁵⁹ Dolf.web-log.nl: 'Van Gogh deel 2', <http://dolf.web-log.nl/log/1256554> zie screenshot

Deze walgelijke gebeurtenis bevestigt alleen maar wat hij heeft willen laten zien in de korte film 'Submission'. Absoulte intolerantie, ongekende agressiviteit en machtsvertoon van extreme moslims.

Ik was net als bij Fortuyn geen fan van hem, maar dit kan niet! Nooit. In wat voor land leven we. Wat stellen we nog voor als we onze mening niet meer kunnen uiten. Vrijheid van meningsuiting is zo'n groot goed! Gaan we wat er na eeuwenlang bereikt is, vernietigen?

Ik walg, en ben sprakeloos.

-dolf :: 02 november 2004 12:31 :: [website](#)

@Erica: maar wat je zegt: "Ik verbaasde me al dat dat goed ging..." dat geeft aan dat we toch al vrij ver zijn. Naast het feit dat ik ook geen fan was van hem, bedacht ik me net dat hij toch ook een vrij ongevaarlijk persoon is. Volgens mij had hij maar "weinig" publiek, en daarom dus ook geen belangrijke stem.

-Waytoopersonal :: 02 november 2004 12:36 :: [website](#)

ik ben bang dat weinig publiek niet helemaal juist is. Ik ben bang dat hij allerlei angst gevoelens bij mensen aansprak en die nu weer naar buiten zullen komen.

-Erica :: 02 november 2004 13:01 :: [website](#)

Klopt idd, helaas ben ik wel realistisch en verwonderde ik me (terecht dus) al (positief - onterecht dus) dat het goed ging.

Ongevaarlijk was hij naar mijn mening sowieso, ik bedoel: die vrijheid heb je en daar mag je mee doen walt je wilt. Vergelijk het met Pim Fortuyn, man met grote aanhang, ik was ook geen fan van hem, maar net als dit: ik had een regering onder zijn leiding gemakkelijker geaccepteerd dan de walgelijke daad als een moord. Democratie en vrijheid van meningsuiting heb ik heel heel hoog staan, en respecteer ik. ook als dat betekent dat er mensen zijn die ideeën verspreiden -en evt. aan de macht komen- waar ik het niet mee eens ben. Alhoewel.. extreem en overdreven nationalistisch rechts mag van mij de kop ingedrukt worden.

En ik geloof ook dat van Gogh best een groot publiek had, ik ben het er niet mee eens dat hij eventuele angstgevoelens aansprak. Misschien wel bij een bepaalde groep mensen met vooroordelen, maar ik vind dat hij met zijn film ook duidelijk de discussie over de keerzijdes van de islam in beeld heeft gebracht, dat vind ik een goede zaak. Hij laat nl. wel een realiteit zien, en daar is denk ik niks mis mee. Ik ben er voor om op te komen voor vrouwen die onderdrukt worden, net zogoed voor islamitische vrouwen als voor autochtone Nederlandse vrouwen. Dat hij gekozen heeft voor islamitische vrouwen, zegt wel wat. Maar ik denk dat zijn film juist goed past in deze tijd van multiculturele samenlevingen. hij brengt er nl. wel een discussie mee op gang en dat vind ik goed. bovendien zijn we hier in NL en wonen er hier veel moslims, waarom niet dat in beeld brengen? Tuurlijk bezien veel Nederlanders de islam vanuit een westers perspectief, mogen ze, ze wonen hier toch? vreemdelingen komen hier toch een soort van 'op bezoek'? Dat mag je toch allemaal bespreekbaar maken, hier. Wel beangstigend vind ik het als mensen die er misschien zelf wat minder over nadenken, een haat krijgen tegen alle moslims en deze allemaal over 1 kam scheren. Want het gaat hier volgens mij wel om heel kleine groep extreme moslims die een slechte indruk geeft voor een grote groep tolerante moslims.

Tja, dat de film zo moet eindigen, walgelijk.

-dolf :: 02 november 2004 13:24 :: [website](#)

@waytoopersonal: dat ging juist voor Fortuyn op, volgens mij. van Gogh probeerde alleen de discussie te voeren. Wat ik bedoel is dat ik voor een politieke moord eerder "begrip" kan opbrengen (als je in deze over begrip kunt spreken) dan voor deze moord. een politicus heeft idd zoals Erica ook al zegt, draagvlak en een achterban, bij Van Gogh was dat veel minder zo naar mijn mening.

Verder fietste ik net even door de stad, en het viel me op dat de verbijstering zo goed te merken was. Overal stonden groepjes mensen te praten en hoorde je zijn naam vallen. Verder vind ik dat "de driehoek" maar weinig informatie heeft of geeft

-Waytoopersonal :: 02 november 2004 13:37 :: [website](#)

Geen idee. Van mij mag iedereen alles zeggen. En ik mag ook alles terugzeggen. Ik was het totaal niet met hem eens. Dat is goed.

-dolf :: 02 november 2004 13:41 :: [website](#)

@wtp: je mag van mij alles zeggen, maar ik begrijp niet helemaal waar je met je vorige reactie op doelde??

-Erica :: 02 november 2004 13:50 :: [website](#)

Ik maak zelf overigens geen onderscheid tussen deze moord en de zogenaamde 'politieke' moord. Want bij beide was er sprake van een dader met intolerantie versus de ideeën van hun slachtoffer. Wat mij betreft zijn dat beide een aanslag op de vrijheid van meningsuiting en op de zo waardevolle democratie. Ik vind het beide even erg en zorgwekkend

-dolf :: 02 november 2004 14:09 :: [website](#)

@erica: dat ben ik absoluut met je eens.

-Waytoopersonal :: 02 november 2004 14:21 :: [website](#)

Ik bedoel het volgende. Jij zegt dat Fortuyn een achterban vertegenwoordigde. En dus een verantwoordelijkheid had. Ik zal iedereen aanspreken op discriminatie. Van mijn moeder tot Theo van Gogh.

-dolf :: 02 november 2004 14:31 :: [website](#)

Ik geloof dat we elkaar verkeerd begrijpen. Wat ik bedoel is dat Fortuyn als politicus een grotere bedreiging zou kunnen zijn voor een bepaalde groep mensen dan iemand als van Gogh, die zijn mening via beeld en schrift verkondigde, maar politiek niet actief was, en daarom is deze moord naar mijn mening nog veel onbegrijpelijker. Ik was het ook niet met van Gogh eens, en ook niet met Fortuyn, maar waar het me om gaat is dat de gedachte achter de moorden op beide heren voortkomen uit het feit dat mensen/de daders het niet ééns zijn met hen. Daarbij wil ik zeggen dat ik dat in het geval van de moord op Fortuyn me eerder kan voorstellen dan in het geval van van Gogh.

Verder sluit ik me bij Fokke en Sukke aan...

-Waytoopersonal :: 02 november 2004 14:37 :: [website](#)

ik ook

-dolf :: 02 november 2004 14:44 :: [website](#)

ok

De discussie waarop ik gehoopt had, en die niet op gang kwam, kwam bij een mede web-logger wel los. Het web-log van een jong Marokkaans meisje met de simpele titel Marokkaanse.web-log.nl werd op 2 november opeens een populair web-log. Leuk om te zien is dat uit haar statistieken blijkt dat zij in de maanden voor november 2004 gemiddeld ongeveer 1000 bezoekers per maand had, en dat dit aantal in november ineens steeg naar 11.000. Dit had zij te danken aan haar reactie op de moord op Theo van Gogh. Zij plaatste in de loop van de middag het volgende bericht:

Theo van Gogh

Mijn medeleven gaat uit naar de vrienden en nabestaanden van Theo van Gogh!

De dader is een Marokkaan. Mijn landgenoot. Heb ik een andere mening over de moord, nu het gaat om een landgenoot? Ja. Ik heb inderdaad een andere mening.

Toen nog niet duidelijk was dat het ging om een Marokkaan, schaamde ik me voor de wereld. Ik schaamde me voor mijn medemensen. Hoe kan dit gebeuren? Nu schaam ik me voor het feit dat het gaat om een Marokkaan. Ik schaam me voor het feit dat zo'n iemand denkt dat hij uit mijn naam kan handelen.

Want ik weet nu al zeker dat hij gaat zeggen dat hij het heeft gedaan in naam van de Marokkaanse en islamitische gemeenschap. Niets is minder waar. Zowel moslims als Marokkanen keuren een moord niet goed. Degene die dat wel doen, zijn ziek in hun hoofd. Misbruiken de Islam. Islam betekent vrij vertaald: VREDE!

Gelukkig wordt de dader door mijn Marokkaanse vrienden- en familiekring en door velen anderen ook uitgespuugd!

In tegenstelling tot wat je vast had gedacht, staat niemand achter je.

Je staat er alleen voor lafaard!

Geplaatst door Marokkaanse :: 13:41 :: [Er zijn 244 reacties](#) :: [Reageer](#)¹⁶⁰

¹⁶⁰ Marokkaanse.web-log.nl, 'Theo van Gogh', <http://marokkaanse.web-log.nl/log/1257302>, 2 november 2004, of zie screenshot op cd-rom

Misschien is het grote aantal bezoekers en reacties mede te danken aan het feit dat Volkomenkut een link naar het web-log van deze Marokkaanse plaatste:

Update 12: Ook landgenoten van de dader reageren met afschuw zoals je [hier kan lezen](#). Het blijft overduidelijk dat dit niets met enige vorm van geloof te maken heeft. (Via de comments alhier)¹⁶¹

Haar bericht was goed voor 244 reacties, een aantal dat in vergelijking met haar andere berichten opmerkelijk is. Normaal gesproken varieert het aantal tussen de tien en dertig reacties, tenzij zij berichten plaatst die gerelateerd zijn aan de Islam of de inburgering van Marokkanen in Nederland. Op haar web-log kwam de discussie wel goed los. De reacties bestonden deels uit respectbetuigingen voor haar bericht, maar deels ook uit felle kritiek op de Islam en Marokkanen. Ik vond het jammer dat zij zelf niet echt actief deelnam aan deze discussie, uit haar bericht blijkt dat zij de naam van de Marokkanen en Islam probeert te beschermen, maar vervolgens greep ze de kans om vragen en beschuldigingen die op haar web-log werden geplaatst te beantwoorden, niet aan.

Wat deze discussie anders maakt dan veel discussies op andere weblogs en forums is dat hier zowel autochtonen als allochtonen aan deelnamen. De allochtonen zijn volgens mij veelal vrienden of familie van de beheerster, de autochtonen kwamen grotendeels voor de gelegenheid. Op de grote weblogs die ik hiervoor besprak, is de groep bezoekers vooral opgebouwd uit jonge autochtonen, en op de forums van bijvoorbeeld Marokko.nl waren logischerwijs vooral Marokkanen te vinden. Deze discussie onderscheidde zich in deze zin van de andere discussies.

De reacties varieerden van oprechte interesse in haar achtergrond en gedachten tot het anoniem uitten van bedreigingen en scheldpartijen aan het adres van de Marokkaanse gemeenschap. Ikzelf heb, onder de naam Dolf, ook geprobeerd de discussie te voeden. Een selectie uit de reacties:

*-dolf :: 02 november 2004 15:05 :: [website](#)
@marokkaanse: kun je iets zeggen vanuit je achtergrond, over de manier waarop deze dader dit mbv de islam denkt te kunnen legitimeren?
-GeenNazi :: 02 november 2004 15:05
Ik weet het: niet iedereen is het zelfde. Maar het komt altijd wel heel sterk over dat Marokkanen er alles aan doen om hun stereotype in leven te houden. Ik doe mijn best om niet aan haat toe te geven, maar wanneer mijn vrouw voor de zoveelste keer door 10 jarig marokkaantjes voor hoer wordt uitgemaakt omdat ze een rokje draagt, dan wordt het wel heel moeilijk. Ik haat nog steeds niet en blijf hopen dat buiten het zo enorm falende integratiebeleid, marokkanen en anderen vanzelf integreren in de maatschappij en zich*

¹⁶¹ Volkomenkut, 'Schietpartij', <http://vkmag.com/index.php?/weblog/comments/1378/>, 2 november 2004

gedragen naar Nederlandse normen en waarden. Bedenk dat ik met dezelfde adem ook het 'Londsdale' circuit verafschuw. Het zijn de onwetenden die de angst met plezier zaaien en later op de barricades staan te schreeuwen dat de geogoste haat onterecht is. Ook ik ben bang voor een neergaande spiraal, waarbij een oorlog in Irak & terroristische aanslagen alleen maar averrechts werken. Niemand maakt zijn punt, alleen maar slachtoffers!

-SunShine :: 02 november 2004 15:08

Altijd maar WIJZEN! En als je wijst, wijzen er drie vingers naar jezelf. Iedereen is maar bezig met gelijk willen hebben. Niet zo liefdevol naar mijn mening. En die mening is persoonlijk. Je kunt toch wel een mening hebben zonder een ander mens te veroordelen? Moeilijk blijktbaar..... Probeer het in een ruimer verband te zien: 1 Schepper; 1 mensheid; 1 aardbol. Grenzen zijn door mensen bedacht. Op deze aarde is voor iedereen een plaats, mits WIJ elkaar deze zouden GUNNEN. Wat ontbreekt is LIEFDE, want LIEFDE overwint ALLES.

-Mirko :: 02 november 2004 15:14

Niet elke moslim is een terrorist, maar elke terrorist is wel een moslim!

-Marokkaanse :: 02 november 2004 15:18

Mijn vader was en geen crimineel en geen berber!

-Ronald :: 02 november 2004 15:19

er is maar 1 oplossing: zero tolerance !!

Ben je lastig, veroorzaak je oproer, bedreigend intimiderend gedrag > oppakken, aflossen (zoals ze dat gewend zijn in het Rifgebergte) en 5 jaar werkkamp. Niet aan mee willen werken > direct terugsturen naar Rifgebergte.

Loop je met wapens rond te zwaaien > eerst neerschieten dan pas praten.

-Linke soep :: 02 november 2004 15:19 :: [website](#)

Goed gesproken Marokkaanse, TOP!

-Liesbeth :: 02 november 2004 15:20 :: [website](#)

en tussen de hollanders lopen ook genoeg gekken rond die maar knallen als het hun uit komt .dus niet alleen onder de allochtone gemeenschap .maar als er 100 hollanders op een rij staan en er 10 moordenaars tussen zitten zijn ze allemaal goed behalve die 10 .maar doe je dat met buitenlanders dan zijn ze allemaal slecht ook die 90 die nog geen vlieg kwaad doen .waar is onze democratie .weg helemaal weg we worden met de dag harder .en verkeerd woord en je krijgt iets tussen je ribben en dat kunnen ook nederlandse junks zijn die het niet pikken .dus hou op over buitenlanders .laten er we eerst naar ons zelf kijken

verbeter de wereld en begin bij je zelf

en zo denk ik er over

-Irma :: 02 november 2004 15:24

HELEMAAL GOED LIESBETH!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

-Ali Nee :: 02 november 2004 15:25

Chinezen, indonesiers, surinamers, joegoslaven en zo kan ik nog wel even door gaan. nooit problemen mee gehad. Maar altijd weer die marokkanen. Hoe zou dat toch komen? ¹⁶²

De gebeurtenissen op de weblogs op 2 november tonen aan dat weblogs wel degelijk veel mogelijkheden hebben bij dergelijke nieuwsgebeurtenissen. De nieuwe middelen, in combinatie met de oudere, maken het mogelijk berichten snel aan een groot publiek te presenteren. Op 2 november bleek dit uit het feit dat het bericht met het meest concrete nieuws, dat van AT5, op alle weblogs werd geplaatst.

Dit bleek ook bij de inval in een woning in het Haagse Laakkwartier, ruim een week later. Onder de Nederlandse bevolking zat de schrik er op dat moment vlak na de moord op Theo van Gogh nog goed in, en ook leefde de gedachte dat justitie nu actie moest ondernemen om dergelijke radicale gedachten in

¹⁶² Volkomenkut, 'Schietpartij', <http://vkmag.com/index.php?/weblog/comments/1378/>, 2 november 2004

Nederland te voorkomen. Toen bleek dat de inval ook gericht was tegen een radicaal Islamitische groepering, kwamen de verschillende nieuwszenders op televisie met extra uitzendingen waarin ze verslag deden van de gebeurtenissen. Deze uitzendingen waren moeilijk te vullen omdat er eigenlijk niet veel nieuws te vertellen was. Toch konden de nieuwszenders niet het risico lopen de uitzending te onderbreken, omdat er wel elk moment iets kon gaan gebeuren. De weblogs losten dit op door een link naar een live-stream van de politieradio te plaatsen, zodat geïnteresseerden zelf konden luisteren of er wat gebeurde. Tevens bleek dat de groep bezoekers wel degelijk een bijdrage aan het nieuws kon leveren. Waar het NOS-nieuws een verslaggever honderden meters verderop op een dak had staan, hadden de weblogs via MSN contact met een blogger die in de straat zelf aanwezig was en vanuit zijn huis updates en foto's plaatste.¹⁶³ Op deze manier kwam informatie beschikbaar die de traditionele kanalen niet hadden, en slaagden de weblogs erin de situatie beter te verslaan dan de televisiezenders.

Bij de berichten over de moord op Theo van Gogh heeft de mogelijkheid tot reageren een belangrijke functie gehad. In eerste instantie al, toen via de reacties de schietpartij bekend werd gemaakt, maar later vooral ook als uitlaatklep voor de emoties van de bezoekers. In dit opzicht kunnen weblogs misschien in de toekomst een belangrijkere rol spelen, als de bezoekers wat meer opbouwend zouden reageren. Er zou dan een debatplaats kunnen ontstaan waar gebeurtenissen als deze mogelijk geanalyseerd en gerelativeerd kunnen worden. Misschien dat hier ook een mogelijkheid ligt voor bijvoorbeeld kranten en dagbladen, als een vergelijking met de "open brief aan de krant".

¹⁶³ Moslam.nl: 'Inval Laakkwartier'. <http://www.moslam.nl/pivot/entry.php?id=814>, 10 november 2004

Conclusie

In dit onderzoek heb ik geprobeerd een beeld te schetsen van wat er op dit moment gebeurt in de Nederlandse weblogwereld. Dit beeld is zeker niet helemaal compleet, vanwege de omvang die het fenomeen nu al heeft, is dit ondoenlijk. De resultaten van dit onderzoek moeten gezien worden als een beschrijving van de praktijk van het bloggen, zoals dat op dit moment plaatsvindt. De nadruk ligt hierbij op de twee grootste stromingen in Nederland, de lifelogs en de shocklogs. De lifelogs vormen de grote massa onbekende bloggers, die een klein publiek aan zich weten te binden. Bij de shocklogs is dit net andersom, een kleine redactie heeft een juist een heel groot publiek.

Ik heb geprobeerd inzicht te krijgen in de groep lifeloggers, die actief is op de Web-log.nl portal, door te participeren in hun groep, en op die manier inzicht te krijgen in de status van het lifeloggen, de opbouw van de groep, en de redenen voor het bloggen. Na actief deel te hebben genomen door middel van het onderhouden van een eigen weblog, raakte ik in contact met een vrij diverse groep mensen, met wie ik anders geen contact zou hebben gezocht. Hierbij heb ik ervaren hoe eenvoudig het is om zelf een weblog te starten, en hoe moeilijk het is om dit interessant te maken en te houden, voor anderen. Al snel kwam ik er achter dat de onderwerpen die ik op mijn weblog plaatste eigenlijk niet heel belangrijk waren, maar dat ze vooral toegankelijk en herkenbaar moesten zijn, om reacties uit te lokken.

De groep lifeloggers waarin ik mij heb begeven, gebruikt het web-log vooral voor het beschrijven van dagelijkse beslommeringen, enerzijds om een verhaal kwijt te kunnen, anderzijds als hobby, en bezigheid. In dit opzicht vertoont het weblog overeenkomsten met een dagboek, met het verschil dat een dagboek, in traditionele zin, doorgaans niet bedoeld was voor een publiek. José van Dijck omschrijft dit als volgt: "*Bloggers are retooling the practice of diary writing, meanwhile creating a new type of cultural knowledge and social interaction via their tools*"¹⁶⁴.

Het publiek zorgt hierbij voor de interactie. Dit publiek speelt bij lifelogs een belangrijke rol, het uitblijven van bezoekers, en daarmee ook reacties is voor veel bloggers de reden het weblog te verlaten, waarna het op termijn helemaal verdwijnt. Bezoekers spelen een belangrijke rol, ook als het er maar

¹⁶⁴ Dijck, José van. 'Composing the Self: Of Diaries and Lifelogs'. Fibreculture. November 2004. http://journal.fibreculture.org/issue3/issue3_vandijck.html

weinig zijn, speciaal voor de bloggers die het weblog op een soort therapeutische manier gebruiken. Dit is een andere overeenkomst met het traditionele dagboek, de functie die José van Dijck "self-help" heeft genoemd. Door het beschrijven van gevoelens en problemen, verwerkt iemand voor zichzelf deze problemen. Onder de groep lifeloggers uit zich dit vaak in het verslaan van pogingen om gewicht te verliezen, of te stoppen met roken. Hierbij zijn bemoedigingen van een publiek van groot belang, om de strijd vol te houden. Deze bemoedigingen en het contact met anderen zorgen voor een gevoel van lotsverbondenheid wat ertoe leidt dat er een gemeenschap ontstaat.

Daarnaast vormen de reacties op de weblogs een soort conversaties. Deze conversaties ontstaan doordat de blogger reageert op de reacties van bezoekers, die op hun beurt daar weer op reageren. Hierdoor keren bezoekers terug naar een weblog, of blijven ze op verschillende weblogs om te zien of er gereageerd wordt. De gesprekken die ontstaan hebben nog het meeste weg van korte chatsessies, die ingeleid worden door het oorspronkelijke bericht. Het is in dit verband misschien ook niet verwonderlijk dat Microsoft een weblogservice aan de populaire chatdienst MSN heeft gekoppeld. De communicatie binnen een virtuele gemeenschap verplaatst zich als het ware naar een ander platform. De weblogs hebben hierbij meer een functie als profiel van een gebruiker, en als aanzet voor gespreksonderwerpen. Voor het vormen van een gemeenschap speelt de lijst met links een belangrijke rol, of in het geval van dit onderzoek het lidmaatschap van een linklijst. In dit geval was de gedeelde interesse het genereren van bezoekers op het weblog. Daarnaast was er een gedeelde interesse in allerlei onderwerpen. Bezoekers van weblogs hebben een bepaald verwachtingspatroon waaraan een weblog moet voldoen om ze te bevredigen. De vorm en stijl van een weblog zijn hierbij heel belangrijk. Op basis van deze verwachtingen, en de mate waarin een weblog daaraan voldoet, keren bezoekers terug naar een weblog.

Ik verwacht dat de groei van het aantal typische, vrij eenvoudig op te zetten lifelogs nog wel even zal doorgaan. De opmerking van één van redactieleden van GeenStijl, die de grote groep lifelogs als een kweekvijver ziet voor talent, is treffend. Het genre weblog biedt in principe een podium aan iedereen. Er zal een kleine groep zijn die de mogelijkheden hiervan weet te benutten door zich te onderscheiden door een uniek karakter aan het weblog te geven. Misschien doordat ze een heel interessant leven hebben, of door

bijzonder schrijftalent of een andere kwaliteit. Dit is iets wat in de toekomst zal moeten blijken. Het weblog is een volgende stap in het internetgebruik. Waar de eerdere homepages bij de opkomst van het internet een belangrijke rol hebben gespeeld voor een aantal vormgevers, liggen hier misschien mogelijkheden voor schrijvers of dichters.

In de beschrijving van shocklogs komen een aantal elementen naar voren die kenmerkend zijn voor computer gemedieerde communicatie. Net als bij de lifelogs is er bij de shocklogs sprake van een virtuele gemeenschap. Deze gemeenschap wordt gevormd door een gedeelde interesse in het medium, in de manier van converseren, en door de onderwerpen die gepresenteerd worden op het weblog. De grote shocklogs hebben zich weten te vormen door een identiteit te creëren waarmee de bezoekers zich verbonden voelen. Ook dit ontstaat door een vorm en een stijl waarin de onderwerpen worden gepresenteerd. De grote weblogs kunnen rekenen op een grote groep bezoekers omdat ze er goed in slagen steeds weer aan het verwachtingspatroon te voldoen en in te spelen op de verwachtingen van bezoekers. Ook op deze weblogs vindt communicatie plaats door middel van reacties op de geplaatste berichten. Deze communicatie is vergelijkbaar met de manier waarop dat op de lifelogs plaatsvindt, zij het dat de aantallen reacties veel hoger liggen.

De berichten die de redacties plaatsen spelen vaak in op sentimenten die onder de bezoekers leven, en roepen daarmee op, een reactie op het geplaatste bericht te geven. In dit onderzoek komt het inspelen op actuele gevoelens duidelijk naar voren in de voorbeelden. Bij het voorbeeld "GeenStijl stopt ermee" werden de angst voor zinloos geweld, en de vrijheid van meningsuiting gebruikt. Ook bij de berichten over de moord op Theo van Gogh werd hierop ingespeeld. Dit stimuleert het geven van een reactie, omdat het iedereen wel aanspreekt. Er is sprake van een soort common-sense onder de bezoekers over de manier waarop deze reacties gegeven worden.

De reacties worden in korte zinnen, vaak voorzien van een pittige mening in de vorm van krachttermen, geuit. De drempelverlagende werking van de communicatie in een virtuele groep versterkt de uitlatingen van de bezoekers. Doordat zij zich vaak anoniem uiten, en verscholen voelen achter de groep, kunnen de uitlatingen hoog oplopen. Ook moedigen de bezoekers elkaar hierin aan steeds een stapje verder te gaan. Door de aard van de communicatie worden bezoekers hierbij ook niet afgeremd. Een duidelijk voorbeeld hiervan is

terug te zien in het Stivoro bericht, zoals dat op GeenStijl werd gepresenteerd. Doordat dit bericht vanuit de redactie steeds weer opnieuw werd gevoed en aangevuld, liepen de reacties steeds hoger op. Dit leidde ertoe dat er bedreigingen werden geuit die binnen de context van het weblog als leuk werden ervaren, maar buiten die context ertoe leidde dat er aangifte werd gedaan. Dit werd ook veroorzaakt doordat er een functieverandering van het taalgebruik plaatsvindt in de reacties. Doordat de uitingen nu op een openbaar platform gepubliceerd worden, krijgen ze een andere betekenis dan bijvoorbeeld in de privé sfeer van het huis of de kroeg. Dit is een nieuw element dat bij oudere media nooit aan de orde is geweest.

Onder andere naar aanleiding van deze gebeurtenissen hebben de verschillende weblogs maatregelen in de vorm van verplichte registratie of vermelding van een ip-nummer getroffen. In ernstige situaties maakt dit het voor justitie mogelijk een bezoeker van een weblog op te sporen. Ik verwacht niet dat dit ooit nodig zal zijn, de reacties vinden plaats binnen een context waarin dit gebruikelijk is, en zullen niet snel ten uitvoer worden gebracht. Het is echter wel een goede zaak dat de weblogs de bezoekers wijzen op het feit dat niet alles toelaatbaar is, en dat de anonimiteit op internet niet onbeperkt is. Hiermee doen zij een beroep op de verantwoordelijkheid van de bezoeker.

Deze maatregelen lijken misschien overdreven, maar de groei van het aantal bezoekers lijkt nog steeds toe te nemen. De populariteit van deze soort weblogs is groot, en zal misschien alleen nog maar groter worden, als meer mensen in aanraking komen met deze soort vermaak op internet. Om deze reden is het een goede zaak enige vorm van regelgeving op de weblogs toe te passen.

Dat de populariteit groot is, blijkt uit het voornemen van GeenStijl om op commerciële basis verder te gaan. Hoe dit vorm krijgt, is op dit moment nog onduidelijk, maar de makers hebben aangegeven ernaar te streven uiteindelijk te kunnen leven van het weblog. Deze ontwikkeling is verrassend te noemen. De bezoekers van de weblogs staan over het algemeen negatief tegenover reclame in de vorm van banners of popups. De groep bezoekers is vooral een kritische groep, die naar mijn mening niet zal accepteren dat berichten doorspekt worden met reclame-uitingen. Daarbij rijst de vraag of de financiële ondersteuning van een weblog de mogelijkheden niet erg beperkt. De redacties krijgen hierbij te maken met adverteerders die ze tevreden moeten houden, en dit zal ze onherroepelijk beperken in de onderwerpkeuze. Daar komt bij dat ze veranderen

van een groep hobbyisten in een bedrijf, en ook dit zal ze beperken in de vrijheid te publiceren wat ze willen. Naast deze beperkingen zullen ze de groep bezoekers moeten zien te behouden. Deze groep heeft immers genoeg keuze uit ander aanbod, en zal zich, als het niet meer bevalt, gemakkelijk verplaatsen naar een ander weblog.

De interesse van de adverteerders zal vooral gebaseerd zijn op de omvang en de opbouw van de groep bezoekers. Een weblog als GeenStijl zal er dus in eerste instantie in moeten slagen de groep bezoekers te behouden en nog belangrijker, verder uit te breiden. Daarnaast zullen ze informatie over de groep bezoekers beschikbaar moeten maken voor adverteerders, en dit is iets wat de groep bezoekers niet zal accepteren.

Een ander actueel debat over weblogs gaat over de vraag in hoeverre een weblog als journalistiek medium beschouwd kan worden. Bij de opkomst van het weblog waren de verwachtingen hoog gespannen, omdat het weblog een directe, en snelle publicatie mogelijk maakt. Onder invloed van de toegenomen technologische ontwikkeling is het gemakkelijk om zelf verslaggever te worden in beeld, geluid en tekst. De verwachting was dat als vele amateur-journalisten gebruik zouden maken van de mogelijkheden die het weblog biedt, de nieuwsvoorziening ingrijpend zou veranderen.

J.D. Lasica omschreef zijn verwachting in 2001 als volgt: *“Weblogging will drive a powerful new form of amateur journalism as millions of Net users — young people especially — take on the role of columnist, reporter, analyst and publisher while fashioning their own personal broadcasting networks. It won't happen overnight, and we're now seeing only version 1.0, but just wait a few years when broadband and multimedia arrive in a big way”*¹⁶⁵. Deze ontwikkeling heeft tot op heden deels plaatsgevonden, zoals op de dag van de moord op Theo van Gogh bleek. De ontwikkeling van multimedia maakte het mogelijk dat de eerste beschikbare foto's afkomstig waren van een mobiele telefoon, en deze foto's verspreidden zich razendsnel via de verschillende weblogs.

Ook in de week daarna, waarin justitie een inval deed in een woning in het Haagse Laakkwartier werd via een weblog verslag gedaan door een ooggetuige die zich in een pand in de straat bevond. In eerste instantie slechts beschrijvend, later met foto's en uiteindelijk ook met bewegend beeld, bood deze blogger een

¹⁶⁵ Lasica, J.D. 'Blogging as a form of Journalism'. Online Journalism Review. Mei 2001. <http://www.ojr.org/ojr/workplace/1017958873.php>

verslag wat de traditionele media niet konden brengen. Deze middelen, in combinatie met het gemak waarmee gepubliceerd kan worden, bieden in de toekomst veel mogelijkheden voor amateur-journalisten. Daar komt bij dat de bezoekers direct kunnen reageren, en opinies daardoor gevormd en bijgesteld kunnen worden.

Deze reactiemogelijkheid van weblogs kan een controlerende functie hebben voor amateur-journalisten die verslag doen via een weblog. Op deze manier kan een amateur, net als bij de lifelogs, zich onderscheiden door kwaliteit te bieden. Wellicht dat amateur weblogs op deze manier zelfs als bron voor traditionele media kunnen fungeren. Het bezwaar hiertegen is wel dat de amateur-journalist niet kan beschikken over de middelen die een professionele journalist wel heeft.

De mogelijkheid tot gedegen onderzoek is beperkt, een blogger beschikt niet over een perskaart, zolang hij niet als journalist erkend wordt. Journalisten kunnen zich beroepen op rechten waarop bloggers zich niet kunnen beroepen, zoals uit het voorbeeld van het verschoningrecht blijkt.

De vraag die dan rijst, is hoe je kunt bepalen of een blogger met journalistiek bezig is, en of wat hij doet inderdaad journalistiek verantwoord is, en door wie dat bepaald moet worden. Het zou betekenen dat een deel van de publieke opinie bepaald gaat worden door een groepen die daar geen verantwoording voor afleggen. Bij traditionele media als kranten zijn er controlerende mechanismen en is er rechtspraak en jurisprudentie. Deze zijn er voor de nieuwe media (nog) niet. Dit maakt het moeilijk om te bepalen wie er op een verantwoorde wijze aan het werk is.

Deze vragen worden overbodig als een weblog, in het geval van GeenStijl, zou worden overgenomen door hun belangrijkste adverteerder, De Telegraaf. Een overname door een traditioneel mediabedrijf zou automatisch betekenen dat een weblog journalistiek bedrijft. In het geval van GeenStijl is een overname door De Telegraaf helemaal niet ondenkbaar, de huidige advertenties zijn grotendeels afkomstig van onderdelen van De Telegraaf, en het weblog is sinds kort uitgebreid met een nieuwssectie die veel overeenkomsten vertoont met het zogenaamde "snelnieuws" van de Telegraaf website. Een overname door een mediabedrijf is in principe vrij eenvoudig te realiseren, omdat de redactie van een weblog vaak maar uit één of enkele personen bestaat. Dit is ook gebleken bij de overname van de Web-log.nl weblogdienst, dat op initiatief van één persoon

werd opgebouwd. Toen dit eenmaal was uitgegroeid, kon Ilse Media gemakkelijk die ene persoon in dienst nemen, en is daarmee enorm uitgebreid.

De mogelijke ontwikkelingen op de weblogs roepen dus weer een aantal vragen op. Wat wordt de functie van de amateurbloggers bij de nieuwsvoorziening? Zijn deze in staat een vorm van webloggen op te bouwen die betrouwbaar genoeg is voor traditionele nieuwsbedrijven om hieruit te putten? Hoe ontwikkelt deze vorm van amateur-journalisme zich verder? Ontstaat er een situatie waarbij de traditionele media als kranten hun diensten gaan uitbreiden met nieuwsblogs, en kunnen zij hierbij putten uit de bronnen of de diensten van de bloggende amateur-journalisten, om op deze manier een nieuwe service aan de lezers te bieden? Of nemen zij hiervoor bestaande weblogs over, en ontstaat er daarmee een verschuiving van bezoekers? Op het Blognomics symposium schetst Peter Olsthoorn twee scenario's voor de toekomst: positief en negatief. In het positieve geval komen bloggers en journalisten dicht bij elkaar en gaan ze samen op zoek naar een vorm waarin ze elkaar versterken en een krachtig uitgeefmodel zoeken. In het negatieve scenario pakken de uitgevers de weblogs niet op en zullen de wegen gescheiden blijven. In dit geval zal de journalistiek grotendeels verdwijnen, maar zullen de weblogs deze functie niet goed over kunnen nemen, en er bij blijven "bungelen". Tot slot zegt Olsthoorn dat hij van mening is dat het wel veel leuker is geworden met de komst van weblogs en dat het een uitdaging is voor zowel journalisten als weblogs om een weg te vinden.¹⁶⁶ Ik denk dat er voor kranten een grote rol is weggelegd op webloggebied. Het stelt ze in staat een sneller nieuws te brengen, en het biedt lezers de mogelijkheid te reageren en te discussiëren.

Bij de vorming hiervan liggen mogelijkheden voor bloggers die ervaring met het medium hebben, en de mogelijkheden en tekortkomingen ervan kennen. Er kan een enorme hoeveelheid ongefilterde berichtgeving ontstaan als iedereen gaat bloggen. De rol van de gevestigde media is om deze berichten te filteren. Voor traditionele mediabedrijven zal het probleem zijn om inkomsten te genereren via een weblog. Toch verwacht ik dat de groep die momenteel de weblogs bezoekt, in de toekomst de aandacht zal verleggen naar serieuzere berichtgeving, en dat het medium daarvoor goed geschikt is.

¹⁶⁶ Helm, Sjoerd van der. 'Kwaliteit is het sleutelwoord, Verslag van Blognomics.nl'. april 2005. [http://www.sjoerdvanderhelm.nl/scriptie/Kwaliteit is het sleutelwoord - Verslag van Blognomics.pdf](http://www.sjoerdvanderhelm.nl/scriptie/Kwaliteit%20is%20het%20sleutelwoord%20-%20Verslag%20van%20Blognomics.pdf) of zie cd-rom

De vraag is in hoeverre de invloed van de bezoekers een rol gaat spelen bij het bepalen van de onderwerpen.

Eerder citeerde ik Andrew Sullivan die in mei 2002 zei: *"This, at least, is the idea: a publishing revolution more profound than anything since the printing press. Blogger could be to words what Napster was to music - except this time, it'll really work. Check back in a couple of years to see whether this is yet another concept that online reality has had the temerity to destroy."*¹⁶⁷

De vraag is of het deze keer echt gaat werken. Als een klein aantal grote weblogs overgenomen wordt door bestaande mediabedrijven, blijft de situatie dat het nieuws uiteindelijk nog steeds bepaald wordt door een redactie, en wordt de gedachte van onbeperkte mogelijkheden daardoor teniet gedaan. Bloggen heeft nu een stevige plaats verworven op internet. De basis is er, maar we zullen toch nog een paar jaar moeten wachten om te zien hoe het zich verder ontwikkelt.

¹⁶⁷ Sullivan, Andrew. 'The Blogging Revolution'. Mei 2002.
<http://www.wired.com/wired/archive/10.05/mustread.html?pg=2>

Bronvermelding

Artikelen (online)

- Benschop, Albert. 'Kroniek van een Aangekondigde Politieke Moord, Er is een Amsterdamer afgeslacht'. Sociosite, 2 november 2004.
http://www2.fmg.uva.nl/sociosite/websoc/jihad_nl.html
- Benschop, Albert. 'Weblog: een doe-het-zelf medium, Ordening in de informatiechaos?'. Sociosite, 18 november 2004.
<http://www2.fmg.uva.nl/sociosite/websoc/weblog.html>
- Blood, Rebecca. 'Weblog Ethics.'
http://www.rebeccablood.net/handbook/excerpts/weblog_ethics.html,
verschenen in 'The weblog handbook, Practical advice on creating and maintaining your blog', ed. Rebecca Blood, 11 november 2004
- Blood, Rebecca. 'Weblogs: A history and Perspective.'
http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html, verschenen in
'We've got Blog', ed. John Rodzvilla, 11 november 2004
- Dasselaar, Arjan. 'De ruggengraat van de blogosfeer.' 25 maart 2005.
<http://www.netkwesties.nl/editie123/column1.html>
- Dijck, José van. 'Composing the Self: Of Diaries and Lifelogs'. 23 november 2004. Fibreculture:
http://journal.fibreculture.org/issue3/issue3_vandijck.html
- Henning, Jeffrey. 'The Blogging Iceberg' Persues. 15 oktober 2004.
<http://www.perseus.com/blogsurvey/index.html>
- Jensen, Mallory. Emerging Alternatives: A Brief History of Weblogs. 15 augustus 2004. <http://www.cjr.org/issues/2003/5/blog-jensen.asp>
- Jeronimus, Jan. 'Playing the web'. 2001.
<http://www.digiport.nl/~jjeronimus/h4/h4.html>
- Jole, Francisco van. 'Digitale Steniging'. De Volkskrant. 01 november 2003. http://www.2525.com/log/archives/2004/10/weblogs_en_kijk.htm
- Kahney, Leander. 'Why did Google want Blogger'. Wired News. 22 februari 2003. <http://www.wired.com/news/technology/0,1282,57754,00.html>
- Lasica, J.D. 'Blogging as a Form of Journalism'. 3 juni 2004.
<http://www.ojr.org/ojr/workplace/1017958873.php>
- Lasica, J.D. 'Weblogs: A New Source of News. 3 juni 2004.
<http://www.ojr.org/ojr/lasica/1019165278.php>

- Meeuwssen, Frank. 'Het web over webloggen'. 26 mei 2004. About*Blank januari 2003, http://www.aboutblank.nl/8/over_webloggen.htm
- Miller, Caroline R. and Dawn Shepherd. 'Blogging as Social action: A Genre Analysis of the Weblog'. 7 december 2004. Uit verzameling: 'Into the Blogosphere'.
http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/blogging_as_social_action_a_genre_analysis_of_the_weblog.html
- Olsthoorn, Peter. 'Anonieme bronnen: ze zeggen dat...'. Netkwesties. 16 maart 2005. <http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel1.html>
- Rheingold, Howard. 'A slice of Life in My Virtual Community'.
<http://interact.uoregon.edu/MediaLit/mlr/readings/articles/aslice.html>
- Ringelestijn, Tonie van. 'Onder hobbyisten'. Netkwesties. 14 maart 2005.
<http://www.netkwesties.nl/editie122/artikel2.html>
- Sifry, David. 'State of the Blogosphere, oktober 2004'.
<http://www.sifry.com/alerts/archives/000387.html>
- Sullivan, Andrew. 'The Blogging Revolution. Weblogs are to words what Napster was to music'. Wired 10.05. Mei 2002.
<http://www.wired.com/wired/archive/10.05/mustread.html?pg=2>
- Winer, Dave. 'History of Weblogs'. 11 augustus 2004.
<http://newhome.weblogs.com/historyOfWeblogs>.
- Winer, David en Martin Nisenholtz. 'Weblogs will outrank the New York Times Web site by 2007. Mei 2002'.
<http://www.wired.com/wired/archive/10.05/longbets?pg=8>
- Wikipedia NL. 'Weblog'. 15 juli 2004. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Weblog>

Artikelen(kranten/tijdschriften)

- Aarts, Milco. 'Nieuwe Internethype werpt vruchten af: Eerste weblog-liefdesbaby'. De Telegraaf. 12 maart 2005.
- Verdonschot, Leon. 'Humor, kritiek, afzeiken, ei kwijt: Over het grote succes van Weblogs'. Nieuwe Revu 21. 17 mei 2004.

Boeken

- Baarda, Ben, e.a. 'Basisboek Kwalitatief Onderzoek'. Stenfert Kroese, Houten. 1997.

- Bruin, Joost de. 'De spanning van seksualiteit. Plezier en gevaar in jongerenbladen'. Het Spinhuis, Amsterdam. 1999
- Jole, Francisco van. 'Valse Horizon'. Meulenhoff, Amsterdam. 2001
- Lovink, Geert. 'My First Recession'. V2/Nai publishers, Rotterdam. 2003. Hoofdstuk 8: 'Defining Open Publishing, of Lists and Weblogs.
- Rodzvilla, John. Ed. 'We've got Blog: How weblogs are changing our Culture'. Perseus Publishing, Cambridge. 2002

Televisieprogramma's

- B&W: Anonimiteit van weblogs. 27 oktober 2004. 19.30 uur.
<http://omroep.vara.nl/mediaarchief.jsp?maintopic=530>
- Netwerk, 'De macht van weblogs'. 22 oktober 2004. 20.30 uur.
http://www.netwerk.tv/index.jsp?p=items&r=deze_week&a=138039

Websites

- 2525: <http://www.2525.com>
- About: Blank. Maandelijks ezine voor en door bloggers.
<http://www.aboutblank.nl/>
- About Technorati. <http://www.technorati.com/about/>
- Dolf's log: <http://dolf.web-log.nl>
- GeenStijl.nl: De stofzuiger van het internet. <http://www.geenstijl.nl>
- Jaggle: <http://www.jaggle.nl>
- Jill/txt: <http://jilltxt.net/>
- Marokkaanse: <http://marokkaanse.web-log.nl>
- Moslam: <http://www.moslam.nl>
- Netkwesties: Magazine over internet en samenleving.
<http://www.netkwesties.nl>
- NITLE Blog Census. <http://www.blogcensus.net/?page=tools>
- Perseus: Understanding your world, <http://www.perseus.com>
- Rebecca Blood: books, articles, rambles:
<http://www.rebeccablood.net/essays/>
- Technorati: What's happening on the web right now?:
<http://www.technorati.com/>
- The Amazing Retecool: <http://retecool.com>
- The Blogging Iceberg <http://www.perseus.com/blogsurvey/>

- Volkomenkut.com: Hollands Hardste. <http://www.volkomenkut.com/>
- Web-log.nl: <http://www.web-log.nl/>
- Webopedia: Online computer dictionary: <http://www.webopedia.com/>
- Wired News: <http://www.wired.com/>
- Wikipedia, Weblog, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Weblogs>

Bijlage 1: "GeenStijl 1 jaar jong!"

GeenStijl 1 jaar jong!

Er is er één jarig hoera hoera, dat kun je wel zien dat zijn wij! Jawel, GeenStijl bestaat vandaag precies 1 jaar, dit tot groot ongenoegen van de gevestigde orde. In precies 365 dagen is GeenStijl verworven tot Nederlands populairste hangplek. Veel vrienden hebben we niet gemaakt, vijanden daarentegen wel. Het is dan ook niet verwonderlijk dat heel wat mensen zitten te wachten op onze ondergang. Helaas voor hen hebben we slecht nieuws: it ain't over yet!

We schrijven 10 april 2003. GeenStijl ziet het levenslicht. Met maar liefst 45 pageviews op onze geboortedag hadden we al snel door dat GeenStijl hard op weg was de populairste weblog van Nederland te worden. Toen de nu al legendarische TeenHardCore in mei GeenStijl visueel in een nieuw jasje stak, werd duidelijk dat niets en niemand ons meer zou stoppen. Sindsdien is het hard gegaan. Onze eerste stapjes zetten we toen we de Airmilespas van Patrick Kicken kraakten, al snel volgde onze troetel-Marokkaan Meki, de jonge Fortuynisten en werd Adam Curry in zijn hemd gezet. Het leverde ons een bescheiden vaste bezoekersschare op en er werd op hoog niveau gediscussieerd.

Viva Vrijdag deed zijn intrede en werd al snel een begrip dankzij onze onverstoorbare Crizzly. Domme Debbie zette zichzelf te kijk en toen mevrouw inbond volgde Ome Joop. Rotemetoot begon zijn flamewar en vond in sm-liefhebber Jan Soldaat een ideale sparringpartner. Ach ja, het waren mooie tijden...

GeenStijl had inmiddels een vast plaatsje veroverd in de weblogwereld. Het stamcafé werd geopend, hetgeen bierbrouwer Heineken geen windeieren heeft gelegd. Ook de Chileen en professor Hoxha maakten hun opwachting. Laatstgenoemde introduceerde de GeenStijl Wereldwijde UploadTournée, inmiddels uitgegroeid tot een begrip. Kakker Willem ging de strijd aan met GeenStijl, maar verliet met de staart tussen zijn benen al snel weer het toneel.

De FNV had de twijfelachtige eer om als eerste organisatie met de pliesie te dreigen, nadat GeenStijl de telefoonnummers van de actieleiders van de treinstaking vorig jaar oktober had gepubliceerd. Surfend Nederland maakte kennis met de hockeysletjes en op 20 oktober was de 1 miljoenste pageview voor GeenStijl een feit. Roderick the Bachelor werd in zijn hemd gezet en Nico Dijkshoorn publiceerde een voorpublicatie uit het boeiende levensverhaal van Patty Brard, exclusief op GeenStijl. Het leverde een hoop ordinar gescheld op, maar de aangekondigde juridische stappen bleven natuurlijk uit.

GeenStijl begon nu echt groeistuipen te vertonen, noem het maar pubertijd. Vaste commenters als Dr. Bob verlieten het strijdtoneel en nog altijd rouwen wij in stilte. GeenStijl begon nu wel erg populair te worden, hetgeen ook door Rick van Velthuysen werd onderkend. Een oproep van ons om in te breken op radio bReEzAh werd door hem zo serieus genomen dat hij zelf maar besloot "GeenStijl de GEKSTE" de ether in te schallen. Samen met Retecool bezorgde GeenStijl KPN een forse boete en spammer Patrick de Bruin werd ontmaskerd.

We schrijven inmiddels november 2003, de maand dat het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) zich met GeenStijl begint te bemoeien. Wanneer we het MDI de deur wijzen, stappen ze huilend naar de pliesie. Op datzelfde moment ontvangt minister Donner een brief over GeenStijl wegens belediging van de Paus. Check die Merry doet zijn intrede, maar al snel blijkt dat bezoekers hem niet moeten, waarna hij met de staart tussen zijn benen het veld ruimt. Op Sinterklaasavond vierden we ondertussen pakjesavond in het stamcafé en de rubrieken fanmail en fanpics doen hun intrede.

Vlak voor Kerstmis denkt de AEL ongestraft de snelweg te mogen bezetten. Wanneer wij vervolgens de website van AEL bezetten zijn ze boos en dreigen met de pliesie. We bewijzen automobilisten een dienst door hen de gelegenheid te geven hun eigen parkeerkaartje te printen, maken kennis met pornosoldaat Patricia terwijl ondertussen de speciale stijlloze kerstkaarten grif aftrek vinden. Over aftrekken gesproken: Louske! Dankzij een slordig ex-vriendje ging deze prachtige dame de gehele wereld over. Wat een lekker wijf, jammer alleen dat ze minderjarig bleek te zijn. Hoe kan het zo groeien...

Een nieuw jaar een nieuw begin. Daar wij van GeenStijl ons niet in de maling laten nemen, besloten we de juichcijfers van de stichting Stivoro eens onder de loep te nemen. Een nationale rel volgde. Pinokkio Prins heeft werkelijk alles in het werk gesteld ons voorgoed het zwijgen op te leggen, maar GeenStijl toonde zich een bijtertje. Sterker nog, zolang Trudy Trouw de scepter zwaait over dat anti-rook-clubje, zal GeenStijl blijven bestaan!

De rook was nog niet opgetrokken of een volgende aangifte dreigde. Ditmaal van Verbal "zoute pinda's" Jam. Deze meneer eiste rectificatie anders zou hij bij district 6 van de politie Amsterdam Amstelland binnenwandelen. Waarschijnlijk is hij onderweg het spoor bijster geraakt, want hij is er nooit gearriveerd.

GeenStijl, inmiddels versterkt met Joris de Lognazi, publiceert vervolgens over de stemfraude bij het Nationaal Songfestival. De TROS ontkent in alle toonaarden, maar telecombedrijven en belangrijke spelers uit de entertainmentindustrie bevestigen ons verhaal. Wanneer we vervolgens ook nog eens gezellig met zijn allen gaan chatten met de songfestivalwinnaars en de server plat gaat, dreigt ook de omroep met de pliesie. Natuurlijk nooit meer iets gehoord.

De kaalkopjes deden hun intrede, Budel de gEkSte! Over pliesie gesproken: GeenStijl toont aan dat Parkeerbeheer zijn zaakjes niet op orde heeft. Alle gegevens, waaronder ook die van veel BN'ers, staan open en bloot op het net. Wethouder Maij dreigt met pliesie. Het wordt misschien een beetje saai, maar van oom agent hebben we nooit meer wat gehoord.

Unilever probeert ondertussen internettend Nederland aan de Axe-deodorant te krijgen, maar doet dat op een wel zo knullige manier dat GeenStijl de multinational in zijn hemd zet. Nico weet wekelijks het bloed onder de nagels van de bezoekers vandaal te halen, maar is wel hard op weg om samen met Neon een heuse CD uit te brengen.

En dan was er nog Chipsgate. De ruzie is inmiddels in de minne geschikt en het lijkt erop dat de GeenStijl Doritos er daadwerkelijk gaan komen. Blijkbaar denkt

de chipsboer daar zelf ook zo over, want Smiths heeft inmiddels de naam GeenStijl voor zoutjes en aardappelproducten vastgelegd.

Eind februari wordt GeenStijl uitgeroepen tot Site van het Jaar. Een terechte beslissing, al wachten wij nog altijd op ons prijzenpakket. Begin maart introduceert GeenStijl haar eigen FeauteauF*ck. Ondanks de kritiek van enkele collegaloggers heeft deze rubriek inmiddels aangetoond zeker bestaansrecht te hebben. Jullie creaties zijn domweg prachtig! Wanneer GeenStijl te gast is op het Boekenbal, is het direct raak. Terwijl wij indruk proberen te maken op de meisjes, slaat Beau er op los. De eerste FeauteauF*ck op GeenStijl haalt direct RTL-Boulevard.

Het moge duidelijk zijn, GeenStijl, inmiddels nog verder versterkt met Horse, De Mol en sportcolumnist SlamDunk! heeft inmiddels een vast plekje veroverd op het net. Dagelijks mogen wij ons verheugen op een trouwe schare fans, die voor het merendeel bijdragen aan een levendige en vaak ook boeiende discussie. Zonder jullie stelt GeenStijl niets voor en wij zijn jullie dan ook intens dankbaar voor het geboden vertrouwen. En voor al onze vijanden hebben we slechts één boodschap: Ongezien de tiefus! En dan nu champagne!

<http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002515.html>

Bijlage 2: Persbericht Doritos

YOU MADE THE RULES AND CHOSE FOR GeenStijl!

Maarsse, 14 juni 2004 - De nieuwe Doritos ' You Name The Flavour' maïs chips heten voortaan Doritos GeenStijl. Met een indrukwekkende meerderheid heeft GeenStijl de eerste plaats in de ranking op www.doritos.nl veroverd. Roem valt de winnaar ten deel, GeenStijl prijkt luid en duidelijk op de big black bag. Bovendien beloont Doritos de nummer 1 met een Sony WEGA Theatre entertainment set. Binnenkort zit het creatieve genie met GeenStijl Doritos relaxt op de bank te genieten in zijn eigen bioscoop.

Votes and names

Deelnemers aan de actie hebben hun creativiteit op een overweldigende wijze de vrije loop gelaten: 25.471 namen hebben zij weten te bedenken. Hoog in de ranking staan onder andere Dynamite Curry, Caribbean Hotties en Chilling Mexican Chilli, pittige en eigenzinnige namen voor een flavour waar je niet omheen kan. De bedenkers hebben vrienden, familie en klasgenoten massaal gemobiliseerd om zo veel mogelijk votes te krijgen. Bij elkaar hebben de deelnemers meer dan 250.000 votes weten te verzamelen. Iedere week kreeg de koploper in de charts van dat moment een Sony dvd-speler.

GeenStijl

GeenStijl domineert de ranking sinds week 7 van de actie. Dankzij ludieke oproepen in de nu opgeheven weblog GeenStijl wisten zij de meeste votes binnen te slepen. De Sweet Chilli Pepper Doritos smaak heeft daarmee een oerhollandse naam gekregen. De nieuwe Doritos met de meest populaire naam ligt vanaf 1 juli in de schappen.

Innovatief

Op het gebied van interactieve marketing is Doritos voorgoed een koploper. Via een innovatieve actie mochten jongeren zelf de naam van de nieuwe chips smaak bedenken. Doritos laat daarmee zien dat zij niet alleen de smaak van het zoutje serieus neemt maar ook de consument. Het aantal votes geeft aan dat consumenten massaal hun stem hebben laten horen en een factor zijn om rekening mee te houden.

Bijlage 3: GeenStijl Chips!

Nieuw: GeenStijl-chips

Zo, GeenStijl gaat de chipsmarkt veroveren. Na de zoute pinda's hoogste tijd de zoutjesmarkt eens op zijn kop te zetten. Wat wil het geval? Doritos heeft een prijsvraag uitgeschreven, waarin u bepaalt wat de naam moet worden van hun nieuwste smaak. 'Cause you make the rules!', of zo iets. En de meeste stemmen gelden. Ofwel; welke naam het meest wordt gehyped komt straks ook daadwerkelijk in de schappen van de supermarkt te liggen. Laat GeenStijl nu ook meedoen! Gewoon even [hier](#) klikken en stemmen op die stijlloze zak. Een kijken of meneer Smiths woord houdt...

UPDATE: Prutsers zijn het en wij lopen nu onze naam chipsnaam mis! De site valt soms uit.

. Fleischbaum | 20-02-04

Chipsgate: Smiths wil Texan Crunch?

Vreemde taferelen rondom onze stijlloze chipsverkiezingen. Gisteren werden we korte tijd gediskwalificeerd in de chipsnaamverkiezingswedstrijd waar we aan mee doen. Chipsbakker Smiths, - Smiths Foodgroup te Maarssen, onderdeel van Pepsi co.- stuurde ons een [mailtje](#). Maar na ampel overleg en enige telefoontjes naar de chipsfabrikant werd onze goede naam weer in ere hersteld. Vreemd genoeg werd de diskwalificatie ontkend, terwijl iedereen zag dat er een foutmelding verscheen als er op ons gestemd werd. Zand er over, we zijn terug in de race zou je zeggen. Maarrr... Natuurlijk vroegen we ons wel af waarom we waren uitgesloten. De reden lijkt simpel: GeenStijl zit Smiths wellicht een beetje te dicht op te hielen. We hebben het donkerbruine vermoeden dat Smiths de naam 'Texan Crunch' al als naam vast heeft staan. Doorgestoken kaart dus! Toevallig werd deze naam, afkomstig van de reclameheermeesters zelf, door GeenStijl van de eerste plaats verdrongen. Dus toen restte er even niets anders dan diskwalificatie, want het is natuurlijk een horrorscenario dat je straks GeenStijl Doritos op de markt moet gaan brengen, terwijl je vooraf al een heel andere naam had bepaald... Kortom, chipsgate!

UPDATE: De jongens van Hyped hebben inmiddels een [aanvraag](#) tot registratie ingediend voor de merknaam "Texan Crunch". Dat wordt dus een nieuwe naam verzinnen, want ze vragen 100.000 euri mocht Texan Crunch onverhoopt toch nog GeenStijl voorbij streven...

Texan Crunch, de naam van de nieuwe? - en vast zeer smerige - Doritos-flavor is volgens ons al van tevoren bepaald en we hebben bewijs dat er met de uitslagen geknoeid is. Maar ja, dit moest natuurlijk een beetje leuk worden verpakt en dus besloot een aantal gewiekste marketingboys een prijsvraag uit te schrijven om chips-etend Nederland uit hun luie fauteuil te krijgen. Onder het motto: 'creëer je eigen hype', worden consumenten op zowel televisie als internet opgeroepen een naam te verzinnen voor de laatste telg aan de Doritos-familie. Tja, dan is het erg vervelend dat GeenStijl er plotseling tussendoor komt fietsen en zowaar het hersenspinsel van duur betaalde marketingboys van de eerste plaats weet te verstoppen.

We kwamen er achter dat Smiths of een van de bureau's waarmee Smiths samenwerkt, de boel fleest. De 'methode Smiths' gaat als volgt in zijn werk: op de server, of elders draait een speciaal script dat 'Texan Crunch' 24 uur per dag, elke 300 seconden een nieuwe stem geeft. Oplichting dus! Een bevriende technicus schreef ons hierover een mailtje: "Wat bleek toen ik tussen 1 en 3 uur 's nachts de [statistieken](#) in de gaten hield met een PHP script dat elke minuut de

cijfers controleerde? Meneer osimon1 kreeg er exact elke 5 minuten 1 stem bij. 's Nachts welteverstaan! En overdag zet dit ritme zich onveranderd door met heel af en toe een verdwaalde gebruiker die tusendoor een echte stem uitbrengt. Het lijkt er dus op dat er een programma draait bij osimon1, dat elke 5 minuten een stem uitbrengt. Er moet noodgedwongen een tussenpauze van 5 minuten genomen worden omdat de server anders begint te miepen over een afkoelingsperiode..."

We vroegen zowel het reclamebureau als het bureau dat de 'technische realisatie' doet waarom er een wedstrijd wordt gehouden als er vooraf toch al een naam is bepaald toch wint. De accountmanager bij het reclamebureau wilde de naam 'Texan Crunch' bevestigen noch ontkennen en bij het online branding bureau Inpact werd gezegd dat ze hier geen nadere informatie over mogen geven, het gesprek verzandde in onsamenhangend gebral over 'geheimhoudingsplicht'. Net als bij het reclamebureau werd er ontkend noch bevestigd. Op de vraag of er een scriptje loopt, kregen we het antwoord "dat zou kunnen". We zijn dus een nieuwe Pinokkio Prins op het spoor, eentje met een 'GeenStijl'-smaakje dit maal! De officiële woordvoerder van Smiths weet echter van niets. Ze gaat de zaak intern onderzoeken en maandag weten we meer. Na de [Axe-neplog](#) van Unilever en de nepdocumentaire van [Volvo](#), hebben we nu dus Smiths, onderdeel van Pepsi Cola, die de internetgebruiker niet voor vol lijkt aan te zien en doe boel loopt te flessen. Wij vragen ons hardop af wat ze in [Purchase, N.Y](#) van consumentenoplichting vinden...

. [De Chileen](#) | 27-02-04

Chipsgate (2)

Onder het motto: 'creëer je eigen hype' [adverteert](#) zoutjesfabrikant Smiths zich op dit moment suf om hun nieuwste smaak Doritos in de markt te zetten. Zoals inmiddels bekend wordt iedereen uitgedaagd een naam voor die rotzooi te verzinnen. Smiths belooft dat de titel waarop het meest wordt gestemd uiteindelijk ook in de schappen van de supermarkt komt te liggen. GeenStijl heeft ook een tijdje meegedaan. En niet zonder succes, geruime tijd stonden wij zelfs op de eerste plaats. Dit tot grote onvrede van de chipsbakker, waarvoor het natuurlijk een nachtmerrie is straks daadwerkelijk hun smakeloze Doritos in GeenStijl-zakken te moeten verpakken. Maar we hebben goed nieuws. Wij stoppen met onmiddellijke ingang onze promotie voor de GeenStijl Doritos. Stop die DVD-speler maar in je reet, net als die ranzige chips. Er wordt namelijk gefraudeerd bij het leven en dat vinden wij GeenStijl!

Vannacht namen wij zelf de proef op de som. In de nacht van zondag op maandag gaat namelijk de nieuwe weekchart in. Een mooi moment de top 4 eens onder de loep te nemen. En wat blijkt: de scriptjes draaien overuren. Van beveiliging is geen sprake. Knullig, want van een bedrijf, dat eigendom is van Pepsi Cola, mag je toch verwachten dat ze een fatsoenlijke website in elkaar kunnen schroeven wanneer je zo'n grootscheepse reclamecampagne start. Niets is echter minder waar. Tussen middernacht en half 2 lieten wij [de teller](#) meelopen.

GeenStijl, dat inmiddels door een volstreekte nieuwkomer met de belachelijke naam Bolle Sjees van de nummer 1 positie is verstoten, behaalde in anderhalf uur tijd 117 stemmen, ofwel 1,1 stem per minuut. Full Flavour van gebruiker Xoop wist er 563 te vergaren, wat neerkomt op 1,6 stemmen per minuut. De inmiddels [bekende Texan Crunch](#) van osimon, waarover Smiths oh zo geheimzinnig doet, blijkt zijn scriptje inmiddels te hebben opgevoerd. Werd er

tot voor kort nog 'slechts' automatisch 1 stem per 5 minuten uitgebracht, vannacht waren dit er plotseling 8,3 per minuut, wat neerkomt op 498 stemmen in anderhalf uur! De prutsers konden echter niets doen tegen het online fraudegeweld van bovengenoemde Bolle Sjees die in 90 minuten maar liefst 1555 stemmen wist te vergaren. Ofwel 25,9 stemmen per minuut! Let wel om half twee 's nachts!

Er wordt dus gefraudeerd bij het leven, scriptjes draaien overuren. Ook onze eigen fans blijken zich er schuldig aan te maken. En dus zal Smiths zich straks beroepen op het feit dat er massaal is gerotzood en zal het bedrijf alsnog haar eigen naam er doorheen drukken. In de tussentijd hebben we allemaal mooi reclame voor hen gemaakt. No way, GeenStijl stopt er dus mee. Sterker nog, we roepen iedereen op tot een boycot van die smerige mais-driehoekjes. Overbodig om te vermelden dat we Pepsi Cola ook niet om te zuipen vinden!

Oh ja, de geheimzinnige osimon, het brein achter Texan Crunch, heeft zojuist ook de smaak Extra Caliente geregistreerd. Misschien dat Smiths door alle ophef rondom Texan Crunch eieren voor zijn geld heeft gekozen. En zeg nou zelf: Extra Caliente klinkt best lekker, in ieder geval beter dan GeenStijl...

. Fleischbaum | 01-03-04 | 16:22

Het legioen en de GeenStijl Doritos

GeenStijl was weer eens op radio en wel bij Tros Online op radio 1 alwaar we vanavond uitleg mochten komen geven over de nu al jammerlijk mislukte actie van Doritos. En oh, wat zat mevrouw de Smiths-woordvoerster weer eens uit haar nek te lullen. Als GeenStijl was doorgedaan met haar [actie](#), hadden er van de zomer GeenStijl Doritos in de schappen gelegen. Sure. En passant werden de bezoekers door presentator Francisco van Jole nog eens even in de hoek gezet. Dames en heren, jullie zijn ons legioen, dat alles wat ze tegenkomen slopen en vernielen. Gelukkig weten wij wel beter. Beschouw het dan ook maar als een soort geuzennaam.

UPDATE: Onze eerste aanmelding voor GeenStijl woordvoerder is binnen, luister [hierr!](#)

. Fleischbaum | 03-03-04 |

Daar gaan we weer, maar nu echt!

Onze actie voor GeenStijl Doritos is niet onopgemerkt gebleven. Zelfs de bij reclamemakers uiterst serieus genomen Adformatie besteedt er in z'n laatste nummer uitgebreid aandacht aan. GeenStijl, dat nog altijd fier bovenaan staat, besloot echter de handdoek in de ring te gooien, nadat uit onderzoek duidelijk was geworden dat er flink werd [gefraudeerd](#) met het stemmen. Chipsbakker Smith heeft echter ingegrepen. Zo zijn de fraudeurs gediskwalificeerd en dient er een [code](#) te worden ingevoerd alvorens een stem kan worden uitgebracht. Onze gebeden zijn dus verhoord en daar de woordvoerster van Smith afgelopen dinsdagavond met haar hand op haar hart heeft [bezworen](#) dat de winnaar, ook al is dit GeenStijl, straks in de schappen komt te liggen, hebben we besloten de uitdaging aan te gaan. Kortom het [stemmen](#) is nu gegarandeerd eerlijk.

. Fleischbaum | 08-03-04 | 11:46

GeenStijl Doritos een feit?

Het begint er nu toch echt op te lijken dat jullie vanaf juni daadwerkelijk [GeenStijl Doritos](#) in de schappen van de supermarkt zullen vinden. Onder het motto: chips wordt gevreten door de jeugd evenals GeenStijl, heeft de chipsbakker zojuist de naam GeenStijl [geregistreerd](#) voor allerhande

aardappelproducten. Gelopen koers dus, al was GeenStijl sowieso nauwelijks meer in te halen tijdens de door Smiths uitgeschreven prijsvraag: [Name your flavour](#). Mannen, we gaan in de chipsmarkt!

. Fleischbaum | 16-03-04 | 12:47

GeenStijl chips een feit!

In tegenstelling tot dat gestem voor het Europees Parlement, is uw vote voor GeenStijl-chips allerminst nutteloos en maatschappelijk irrelevant geweest. Er komen namelijk wel degelijk Stijlloze chips! Geen loze verkiezingsbeloften, maar een duidelijke doelstelling: een zak chips met de naam van een weblog in de winkels. De uitslag is zojuist officieel door de zoutjesbakker aan ons meegedeeld. Naar verwachting liggen begin juli 2004 de eerste zakken GeenStijl-chips in de winkel. Waren we eerder al het allereerste weblog van Nederland met stijlloze ansichtkaarten, nu zijn we het allereerste weblog ter wereld met een eigen chipssmaak. Natuurlijk zijn wij trots op dit heersende feit: het is toch maar Pepsi Co. dat het lef heeft om –min of meer- in zee te gaan met het meest harde en stijlloze log ooit verschenen, eens kijken hoe lang ze volhouden. Kortom, we leveren weer voldoende voer voor samenzweringsexperts en te dikke kindertjes. Let op: kijk en geniet van de zakken in de winkel, maar snoep verstandig en eet een appel. Natuurlijk alle lof voor iedereen die de moeite nam om te stemmen. De gewonnen breedbeeldtelevisie zullen we ter zijner tijd natuurlijk aan u, of een goed slecht doel weggeven. Zie eerdere berichtgeving over dit onderwerp: [GeenStijl Doritos een feit?](#); [Daar gaan we weer, maar nu echt!](#); [Emerce](#); [Radio-Online](#); [Het legioen en de GeenStijl Doritos](#)

UPDATE: Hier is het bonusmateriaal: [Zak](#) es lekker door! (rechtsklikken en saven)

. Redactie | 14-06-04

<http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/002573.html>

Bijlage 4: Dossier Lange Neus

Dossier Lange Neus

Nu subsidiespons Trudy Prins van Stivoro maar door blijft gaan met haar lastercampagne tegen GeenStijl en wederom in de media een eindeloze stroom leugens verspreidt, leek het ons handig de zaken eens even overzichtelijk op een rijtje te zetten. Leuk voor het nageslacht, maar vooral goed voor journalisten die wél willen controleren of de beweringen van Pinokkio Prins kloppen. In chronologische volgorde vindt u in Dossier Lange Neus dan ook alle twintig artikelen die hierover tot nu toe op GeenStijl verschenen. We nemen dit uitgebreide dossier uiteraard ook op in het rijtje Stijlloze Klassiekers.

. Cijfers met een luchtje...

Het mag inmiddels wel bekend zijn. Nederland is op 1 januari massaal gestopt met roken. In totaal zweerden 950.000

Nederlanders de sigaret af. Tenminste dat wil de stichting [Stivoro](#) ons wil doen geloven. Werkelijk [overal](#) hebben we het bericht terug gezien en gehoord. Is er dan helemaal niemand die vraagtekens zet bij deze cijfers? Ik bedoel, 950.000 is nogal een aantal. Zeker wanneer je in gedachten houdt dat al deze mensen zich ook nog eens via de speciaal hiervoor in het leven geroepen [website](#) moesten opgeven. [LEES VERDER...](#)

Eén miljoen unieke bezoekers in ruim twee maanden dus. Gelukkig zijn de statistieken van de website - na wat gezamenlijk zuigwerk in teerput van Stivoro - [openbaar](#) en konden we een analyse uitvoeren. De harde cijfers geven ons een beeld dwars door het rookscherf dat de club zo graag optrekt. Zo bezochten in oktober, tijdens de start van de campagne, [2.172](#) mensen de speciale stoppen met roken website, in november waren dit er [29.909](#). Toch vreemd dat Stivoro op 9 december al wist te melden dat ruim [400.000](#) Nederlanders zich hadden voorgenomen te stoppen met roken. Want pakken we de bezoekers van december er nog even bij, [75.068](#) om precies te zijn, dan komen we in totaal over die drie maanden nog niet verder dan 107.149 Nederlanders die willen stoppen met roken. We zijn dan ook benieuwd waar ze die andere 842.851 mensen vandaan hebben gehaald. Dus of Stivoro speelt de jokkenbrok, of Stivoro heeft de pageviews aangezien voor 'stoppers'. Wij hebben wel een donkerbruin vermoeden, al zijn we natuurlijk erg benieuwd naar hun uitleg...
UPDATE: De webmaster van Stivoro is terug van zijn rookpauze en heeft de statistieken (alsnog) beveiligd met een wachtwoord. Op zich natuurlijk zoals het hoort, maar het onder de pet houden van dit soort gegevens is in dit geval alleen maar verdacht. De links in bovenstaand postje verwijzen daarom inmiddels naar onze mirror: laat ze maar lekker zweten bij dat zwaar met belastingcenten gesubsidieerde Stivoro...

. Opgepast! dichte mist rondom Stivoro

Het jongleren met cijfers bij Stivoro gaat door. Gisteren stond zowel op de [website](#) als in een [persbericht](#) dat per 1 januari 2004 ruim 950.000 mensen zijn gestopt. Op de website stond het aantal van [953.753](#). (Check ook deze [xml-file](#) voor de aansturing van de teller.) Inmiddels is dit aantal - ergens in de loop van zaterdagochtend - teruggeschroefd naar [800.000](#) stoppers. Stivoro

blijft dus de cijfertjes bijstellen. Uit vragen van de media blijkt dat Stivoro het lef heeft om te beweren dat ze 'gehacked' zijn. Kortom, het vaste patroon van reageren: het 'zeg maar dat je gehacked bent-antwoord'.

Maar duizenden tot tienduizenden mensen hebben zelf kunnen controleren dat we linkten naar de openbare statistieken. Pas nadat Stivoro deze pagina sloot, plaatsten we een mirror. Hier is niets hackerigs aan, pagina's met statistieken zijn veel vaker openbaar, dat is handig. Behalve als je goochelt met cijfers en niet wilt dat dit uitkomt natuurlijk... Ook vernamen we - na vragen van de media - dat Stivoro zomaar claimt dat er zich nog 100.000 mensen via de website hebben aangemeld. Dit is vreemd, omdat de profielen van de Stivoro aanmelders openbaar zijn. En profiel nummer [9849](#) is het allerlaatste profiel. Daarnaast vragen we ons af hoe 100.000 mensen zich kunnen aanmelden als er over de gehele campagneperiode maar [107.149](#) bezoekers zijn geweest. Uiteindelijk hebben zich 9.849 mensen daadwerkelijk aangemeld.

. Stivoro: onterechte verwarring over stoppers

En jawel, daar is dan toch eindelijk de verklaring van Stivoro over de dubieuze cijfers rondom het aantal rokers dat is gestopt per 1 januari. Jammer alleen dat dit in allerijl uitgedane [persbericht](#) nog mistiger is dan we al van dit obscure subsidieclubje gewend zijn. Zo wordt gesteld dat GeenStijl zich heeft blindgestaard op de bezoekersstatistieken en dat het getal van 953.753 voornamelijk is gebaseerd op NIPO-onderzoek. Ja, sure! Ten eerste rekent het NIPO niet tot 3 cijfers achter de komma, maar veel belangrijker nog: er wordt wederom glashard gelogen.

Want het was Stivoro dat bij monde van directeur Trudy Prins, herhaalde malen heeft verklaard dat "meer dan 100.000 mensen" zich via de website hebben geregistreerd. Een verklaring [waarom](#) er dan slechts 9849 profielen zijn aangemaakt, blijft echter onbeantwoord. Jammer. Ook het verzoek van [Planet Multimedia](#) om het complete onderzoek waarop Stivoro zich zegt te baseren online te zetten, is tot op heden niet ingewilligd. Mistig. En wie door de bomen het bos nog kan zien, luistert even naar het uitermate verhelderende [interview](#) met Trudy Prins.

UPDATE 1: Uiteraard werden we zo langzamerhand benieuwd naar de effecten die de miljoenen kostende campagnes van Stivoro de afgelopen jaren hadden. Het lijkt logisch dat dergelijke zaken - als een soort verantwoording - in het jaarverslag van de club staan. Wie op de site van Stivoro naar de [pagina met jaarverslagen](#) gaat, komt echter bedrogen uit: de laatst beschikbare versie dateert van 1997.

UPDATE 2: Grappig: de partner van Trudy Prins werkt of werkte bij het Agrotechnologisch Onderzoeksinstituut ATO-DLO en deed daar onderzoek naar de mogelijkheid de vezels uit hennep te gebruiken voor de productie van papier. Kortom: wéér mag er niet gerookt worden! Uit gegevens van de Kamer van Koophandel blijkt overigens dat de wetenschapper er ook nog de eenmanszaak Socor op nahoudt, die als bedrijfsomschrijving "In- en verkoop van bloemen, planten en overige producten" heeft. Ehm... toch geen planten voor 'de productie van papier'?

. Fleischbaum | 05-01-04 | 16:41 | [✉](#) | [link](#) | [283 reacties](#)

. Stivoro

Het duurde even, maar het lijkt erop dat de publicaties en onthullingen op

GeenStijl hun effect hebben gehad: de Nederlandse media zijn als aasgieren op de subsidievreters gedoken. Voor directrice Prins lijkt er geen andere mogelijkheid meer te zijn dan nu eindelijk eens openheid van zaken te geven over het aantal Nederlanders dat gestopt is met roken, maar vooral over de manier waarop dat getal tot stand is gekomen. Omdat de comments bij postjes over Stivoro - vooral vandaag - verzanden in gescheld op Pinokkio Prins, is het vanaf nu niet meer mogelijk aldaar te reageren.

GeenStijl maakt namelijk graag ruzie, maar dan wel op basis van redelijke argumenten en bewijzen. Die zijn hier de afgelopen dagen gepubliceerd en hebben het balletje behoorlijk aan het rollen gebracht. In afwachting van het veelbesproken NIPO-onderzoek lijkt onze taak voorlopig dus volbracht. Het verbaast ons overigens dat Trudy Prins geen enkele keer contact op heeft genomen met GeenStijl, terwijl haar kennelijk toch een en ander dwars zit. Ach, laten we het maar als een teken beschouwen. Uiteraard blijven we Stivoro in de gaten houden: zodra er meer nieuws is trekken we aan de bel. Wie mevrouw Prins nog voor '[hoer](#)' uit wil schelden of wil bedreigen, zal daarvoor een andere website op moeten zoeken.

UPDATE: Enige verwarring ontstond er over de term 'voorlopig slot' boven deze post. Ter verduidelijking: het hak- en graafwerk naar de werkwijze van Stivoro - en het publiceren - gaat gewoon door: zodra er meer nieuws is trekken we aan de bel.

. Redactie | 07-01-04 | 19:13 | [✉](#) | [link](#) | [302 reacties](#)

. **Wij zuigen terug!**

Iedereen mag roepen dat ze aangifte gaan doen. De [AEL](#), [Meldpunt Peppi en Kokki](#) en nu dan Stivoro. Geheel in lijn met deze nieuwe trend delen we mee dat het de beurt is aan GeenStijl om tegenaangifte te doen. Ook wij doen mee met de overbelasting van het justitieapparaat voor persoonlijk gewin, natuurlijk om de normen en waarden in dit land hoog te houden. De aangifte doen we op basis van misleiding die als een rode draad door de jongste campagne van Stivoro liep. Er zijn echter nog wat kinken in de kabel: ondanks alle sterke verhalen hebben we helaas nog geen rode cent van de machtige rooklobby mogen ontvangen.

[LEES VERDER...](#)

Vervelend, want we hebben natuurlijk wel enkele euri-tonnen nodig om onze rechtszaak te financieren. Naar verwachting zal de zaak vier jaar gaan duren. De maatschappij, dat zijn wij!

. Ook Stivoro dreigt GeenStijl met pliesie

En jawel, daar gaan we weer. Stivoro-directeur Trudy Prins toont zich een slecht verliezer en overweegt [aangifte](#) te doen tegen GeenStijl. Volgens Prins hebben wij haar mobiele nummer gepubliceerd en haar voor hoer uitgemaakt. En opnieuw blijkt dat Prins het niet zo nauw neemt met de waarheid. Want het 06-nummer van Prins is niet door ons, maar door Stivoro zelf gepubliceerd middels een tweetal persberichten ([1](#) en [2](#)) via ANP-Perssupport. Bovendien hebben wij mevrouw Prins bovendien niet uitgemaakt voor publieke madam. Dit kan gebeurd zijn door één van onze bezoekers, wat wij betreuren, maar zeker niet door de redactie van GeenStijl.

Wij hebben dergelijke woorden namelijk niet nodig om door de [dubieuze](#) cijfers van dit anti-rookclubje heen te prikken. Maar goed, wij houden ons beschikbaar voor de pliesie. Kan Stivoro ondertussen tegenover de 'serieuze' media zoals het

[NRC](#) proberen uit te leggen hoe zij toch aan die 953.753 'stoppers' zijn gekomen...

. Fleischbaum | 07-01-04 | 01:48 | [✉](#) | [link](#) | [112 reacties](#)

. Ook rallyteam stopt ermee...

Stivoro heeft er weer een stopper bij. En wel het door de anti-rookclub gesponsorde [rallyteam](#) (linkerkolom en klikken op dagboek) dat deelnam aan Parijs-Dakar. Briljant idee toch, beetje crossen door de Afrikaanse woestijn in de hoop dat Nederland start met stoppen. Geen hond die er wat van meekrijgt, maar je hebt wel een hoop lol. Wie verzint zoiets, Pinokkio Prins? Ik bedoel; ga lekker lopen folderen in de Albert Heijn, in plaats van negers uit te roken in de Sahara. Maar ja, als je van gekkigheid toch niet weet wat je met je [subsidie](#) moet doen...

... Anyway, gisteren besloot het Team Stoppen de handoek in de ring te gooien. Dus dat is stopper nummer 953.759. Stivoro beklagt zich echter over het feit dat ze vanaf het begin al zijn [geïntimideerd](#). Gelukkig doen vader en zoon De Rooy nog wel mee. Die rijden dan ook allebei in een door de sigaretten-industrie gesponsorde truck. En van beide heren is bekend dat ze flink doortuffen, laat staan [stoppen](#)... Stivoro, maak het ons niet zo makkelijk, zo is het niet leuk meer!

. Fleischbaum | 10-01-04 | 10:38 | [✉](#) | [link](#) | [120 reacties](#)

. **Prettig weekend Trudy...**

Zo, weekend. Tijd om eens even terug te kijken op een enigszins roerige week. Ofwel de week waarin een respectabele stichting zichzelf volledig belachelijk maakte. Eerst was er dat [gedraai](#) rondom de cijfers. Toen ook de serieuze media hun vraagtekens begonnen te zetten bij de 953.753 stoppers, besloot Stivoro over te schakelen op de tactiek van de verschroeide aarde. Ofwel GeenStijl moest en zou op zwart wegens zware bedreigingen aan het adres van Pinokkio Prins. Helaas. GeenStijl bestaat nog, Stivoro daarentegen leek in [rook](#) te zijn opgegaan.

Vrijwel de gehele dag was deze foei lelijke en van subsidie aan elkaar hangende propagandasite onbereikbaar. Wat zal Trudy er de ziekte in hebben gehad. Welkom op het wereldwijde web Trudy. Weer eens wat anders dan het pluche van Den Haag. [Chantage](#) wordt hier niet geaccepteerd. Om een lang verhaal kort te maken: Pinokkio Prins is inmiddels de nar van het internet geworden. Respect voor alle inzenders van Reet's [Foto Fuck Vrijdag](#). Onze persoonlijke favorieten in willekeurige volgorde vind u [hier](#), [hier](#), [hier](#), [hier](#) en [hier](#). Uit diezelfde comments van Reet haalden we de een wel heel [speciale](#) aflevering van het Radio 1 Journaal. Overigens wordt er nog steeds gebroed op een aangifte tegen GeenStijl, omdat wij volgens Trudy zouden aanzetten tot haat. Dat is nogal een beschuldiging. Het is volkomen begrijpelijk dat ze vanavond een spreekverbod van haar advocaten cq. het bestuur kreeg opgelegd, zo vernamen we uit betrouwbare bron. Want alles wat ze tot nu toe heeft uitgekraamd, heeft vooral ónze juristen erg gesterkt. Ze hebben er zin an!

. Fleischbaum | 09-01-04 | 22:14 | [✉](#) | [link](#) | [221 reacties](#)

. Foei Trudy!

Zoals reeds eerder gezegd: we zijn het aan onze stand verplicht Stivoro en in het bijzonder haar huichelachtige directrice Pinokkio Prins scherp in de gaten te houden. Veel meer dan laster en leugens leken er tot nu toe niet uit de frisse mondjes van de Haagse subsidievreters te komen, dus er valt waarschijnlijk nog een hoop te ontdekken. Geen tijd te verliezen, surft u even mee? Men is zich er bij Stivoro duidelijk van bewust dat je niet vroeg genoeg kan beginnen met indoctrineren: des te eerder kan er immers subsidie voor die persoon gevangen worden. Om die jongeren te lokken is op de site van Stivoro een [heuse weblog](#) te vinden.

Dat is immers 'cool', 'vet' en 'da bomb', we weten er alles van. "Weblog van een eigenwijs tiep met nogal wat aan te merken op roken Op deze site vind je belevenissen, commentaar, opmerkingen en reacties van jongeren over roken." Nou, dat komt natuurlijk goed uit! Omdat men er bij Stivoro sinds kort achter is dat webloggen niet meevalt, is de site van 'Chris' alvast maar tot eind februari 2004 ingevuld. Het kennelijk helderziende meisje vertelt in schaapachtige BrEeZaH-taal wat voor onbenullige zaken haar dagelijks bezighouden. Toeval speelt natuurlijk een belangrijke rol. "Nieuwe school is wel tof, ze waren net bezig met een project over roken." Die school mag dan tof zijn, de Nederlandse les is kennelijk aan Chris voorbij gegaan: "Echt wel da bomb, al word ze nu vast super sjaggerijng." Om te lezen wat Chris morgen bijvoorbeeld allemaal beleefd heeft klikt u [hier](#), haar spannende weekend wordt [hier](#) en [hier](#) beschreven. Voor een compact kijkje in de toekomst van uw ideale schoondochter, klikt u [hier](#). U dient overigens wel Javascript in uw browser uit te schakelen, anders lijkt het net alsof Chris echt bestaat en daadwerkelijk elke dag zit te loggen. Er staat dan trouwens nog geen datum boven de logs, die wordt er om de betrouwbaarheid te vergroten later pas ingeplakt. Bent u via Startpagina op GeenStijl terecht gekomen, dan vindt u hier plaatjes van de manier waarop uw belastingcentjes uitgegeven worden: [vrijdag](#), [zaterdag](#), [zondag](#), [overzicht](#).

UPDATE: De website van Stivoro lijkt in rook te zijn opgegaan, nu Trudy Prins zelf nog...

. | 09-01-04 | 07:28 | | [link](#) | [292 reacties](#)

. Trudy, ken je ons nog?

Het was me het dagje wel voor GeenStijl. Dachten we met de AEL, neo-nazi's en spammers alles zo ongeveer wel gehad te hebben, blijkt de anti-rookmaffia uiteindelijk het meest hardnekkige gezwel te zijn. U heeft het ongetwijfeld vandaag gehoord op de radio, gezien op tv, of gelezen in de krant: Stivoro-directrice Trudy Prins is een persoonlijke jihad begonnen tegen GeenStijl. Pinokkio Prins besloot na onze pijnlijke onthulling over haar gegoochel met cijfers zich niet gewoon gewonnen te geven, maar het feestje nog wat langer te laten duren. Prins bewees ook vandaag weer het contact met de maatschappij volledig verloren te zijn.

Vanuit haar gesubsidieerde ivoren toren lijkt ze zich voornamelijk zorgen te maken over hoe ze de miljoenen euri op moet maken en wat ze kan doen om volgend jaar meer te krijgen. Het toegeven van haar verlies of het met keiharde feiten weerleggen van de beschuldigingen is kennelijk geen optie. In plaats daarvan loopt de directrice alleen maar hysterisch te krijzen dat ze bedreigd wordt, voor hoer wordt uitgescholden en haar kinderen niet meer van school kan halen. Kruip eens uit je grot Trudy, het is inmiddels weer licht buiten en er lopen

zelfs levende wezens rond. Alsof er in 60 jaar tijd niks veranderd is, startte ze een kansloze lastercampagne tegen een site die op degelijk onderbouwde wijze iets aan de kaak stelt. De digitale Endlösung van Frau Prinz bereikte donderdagmiddag een hoogtepunt, toen ze onze provider HSCG onder druk zette, dreigde met juridische stappen en uiteindelijk een grote opdracht voor het bedrijf introk. Inderdaad, in het communistische China werd jaloers gereageerd op de inventieve en van uw belastingcenten betaalde chantagemethoden van Prins. Omdat we niet van ruzie houden wordt onze server eerdaags verhuisd, maar onze stoïcijnse subsidievreter moet vooral niet denken dat ze daar iets mee opschiet. GeenStijl gaat door en volgt Stivoro en Prins met meer belangstelling dan ooit. We zijn inmiddels overigens niet meer alleen: vrijwel alle media en politici kijken met ons mee. Speciale dank gaat naar [Retecool](#), [Volkomenkut](#) en [Securitydatabase](#) voor de mirrors, [Tante Joke/Neon](#) voor de heldere uitleg en de meer dan 30 providers die belangeloos hun servers aanboden. Reet's [Foto Fuck Vrijdag](#) is uiteraard geheel aan mevrouw Prins gewijd. U kunt ook lekker een potje met haar [draaikonten](#). Trudy, als je het spelletje op deze manier wilt spelen en niet voor enige rede of onderbouwing vatbaar bent, dan kun je het krijgen. Spelen we het spelletje op dezelfde laffe, huichelachtige manier als jij. Zonder subsidie, maar geloof ons: we winnen het.

. | 09-01-04 | 00:24 | [link](#) | [160 reacties](#)

. Eindelijk: cijferbrij Stivoro geopenbaard

Stivoro heeft het tot voor kort uiterst geheimzinnige [NIPO-onderzoek](#) uiteindelijk toch online gezet. Bij ons rijst de vraag waarom hier zolang mee moest worden gewacht, zo dik is dat rapport toch niet? Maar goed, zand erover. Jammer alleen dat het 'onderzoek' gistermiddag is aangemaakt door ene Yvette Teeboom van het NIPO en voor het laatst is bewerkt op woensdag om 16:46 uur. Dit riekt naar een haastklus... Anyway, we hebben onmiddellijk doorgebladerd naar de conclusie, te vinden op pagina 4. Leest u even mee: "Uit dit onderzoek blijkt dat bijna 950.000 rokers de INTENTIE hebben om op 1 januari 2004 te stoppen met roken."

Nou hebben wij van GeenStijl regelmatig de intentie iemand dood te slaan, maar in de praktijk hebben wij dit nog nooit ten uitvoer gebracht. Als het aan Stivoro [ligt](#) zijn we echter al moordenaar alvorens we onze voornemens daadwerkelijk ten uitvoer hebben gebracht. Zoals directrice Trudy Prins zelf [ooit al schreef](#): "Het grootste deel van alle 4 miljoen rokers in Nederland zou liever niet roken. Het grootste deel is ook van plan er vroeger of later mee te stoppen." En zo komt Stivoro dus aan zijn cijfertjes: gewoon aan iedereen die het maar horen wil verkondigen dat maar liefst 950.000 Nederlanders de sigaret hebben afgezworen. Of om precies te zijn [953.753](#) landgenoten. Maar de onderzoeksuitkomst loopt van 769.000 tot 1.100.000, een foutmarge waar de Queen Mary II in past en zelfs deze cijfers zijn niet zuiver. Zou het dan toch gewoon ordinair met centen te maken hebben? Want hetzelfde Stivoro was er in 2002 als de kippen bij om tijdens de formatie van het kabinet Balkenende I een verzoek in te dienen voor een subsidie van – schrikt u niet – 48,3 miljoen euri. Stivoro doet in dit [document](#) voorstellen om afgerekend te worden op het aantal daadwerkelijke stoppers. Gezien de manier waarop Stivoro aan de cijfers komt, lijkt het ons niet zo'n goed idee om ze 300 euri per stopper te geven. Overigens: uit de NIPO-database van 120.000 personen waren er uiteindelijk maar 1308

ondervraagden. Hiervan blijken er 401 te roken (vraag 11). Van de groep van 235 mogelijke stoppers (vraag 21) zeggen slechts 67 op 1 januari te stoppen (vraag 31). Na het zien van de Stivoro-campagne zeggen nog eens 34 rokers alsnog te willen stoppen (vraag 51). En dat is dus een 'relevant' onderzoek... No further questions your honour!

. Redactie | 08-01-04 | 04:09 | [✉](#) | [link](#) | [633 reacties](#)

. Pinokkio Prins spreekt weer

Dankzij het opgelegde spreekverbod hoorden we enkele dagen niets van Stivoro-directrice Trudy Prins, maar het Haagse subsidie-orakel liet vanavond weer van zich horen. Hoewel GeenStijl twee weken geleden [aantoonde](#) dat het aantal per 1 januari gestopte rokers door de stichting nogal overdreven was, is er nu goed nieuws: het blijken er nog meer te zijn! Volgens Pinokkio Prins blijkt achteraf - wederom uit een peiling van huisonderzoeker TNS Nipo - dat maar liefst 1.008.000 Nederlanders gestopt zijn met roken. Hoewel twee weken geleden nog gesteld werd dat exact 953.758 mensen "[op 1 januari 2004](#)" hun laatste peuk opstaken, spreekt Stivoro inmiddels van "de periode rondom de jaarwisseling". En die nuance is ook wel nodig, want uit hetzelfde onderzoek blijkt dat 391.000 mensen reeds stopten in de weken vóór de jaarwisseling. "Op nieuwsjaardag zelf maakten 542.000 mensen hun laatste sigaret uit", stelt Stivoro nu. Dat laatste cijfer komt overigens aardig overeen met [de poll](#) die GeenStijl afgelopen week hield. Terwijl Nipo in het oorspronkelijke onderzoek slechts 1300 mensen ondervroeg, gaven in onze steekproef ruim 7000 rokers antwoord op de vraag "Bent u gestopt op 1 januari 2004?" Extrapoleren we dat op de Stivoro-manier, dan zou dat betekenen dat 560.000 mensen (14 procent van de vier miljoen rokers) op 1 januari stopten. Kijk, dat komt meer in de buurt. En dat [zonder](#) liegen, goochelen, bedreigen, chanteren en verdraaien. Uit ervaring weten we dat het goed is de beweringen van de vrouw-met-de-steeds-langer-wordende-neus goed te controleren: vrijdagochtend vanaf negen uur staat daarom het Nipo-rapport [online](#). Omdat wij onze opponenten wél graag de kans bieden hun versie van het verhaal te vertellen, verwijzen we ook nu naar [het betreffende persbericht](#) van Stivoro. Wij zullen er wel weer de schuld van krijgen, maar wederom staat het mobiele nummer van Frau Prinz er bij vermeld...

UPDATE 1: Ongetwijfeld legt Pinokkio Prins momenteel de laatste hand aan het Nipo-rapport, want het is nu 9.30 uur en we hebben het nog niet op de site kunnen vinden.

UPDATE 2: 9.40 uur, [persbericht](#) en [rapport](#) staan online. Je leert het wel, Trudy!

. Rombo | 16-01-04 | 01:59 | [✉](#) | [link](#) | [118 reacties](#)

. Seks, drugs en rock & roll

In de laatste poll werd door de rokers onder u maar liefst 8689 keer een antwoord gegeven op de vraag of op 31 december de laatste sigaret gerookt werd. Stivoro geeft tienduizenden euri subsidiegeld uit aan een Nipo-onderzoek, maar heeft vervolgens nog steeds leugens nodig om tot een acceptabel aantal te komen. GeenStijl presenteert een kosteloos - doch betrouwbaar - alternatief: [14 procent](#) 'maakte het uit met de sigaret'. Extrapoleren op de Pinokkio Prins-manier levert 560.000 stoppers op. Uiteraard is er weer een nieuwe, lekker

actuele poll. Mogen politici zich overgeven aan de geneugten van hoeren en harddrugs?

In de rechter kolom kunt u uw mening kwijt. Overigens houden we de ontwikkelingen rond de positie van Rob Oudkerk vanavond nauwlettend in de gaten. Zodra er nieuws is hoort u van ons...

. Rombo | 19-01-04 | 20:49 | [link](#) | [80 reacties](#)

. **Stivoro doet er nog een schepje bovenop**

Als je toch eenmaal begonnen bent met liegen, kun je maar beter vol blijven houden of er nog een schepje bovenop doen, zo lijken de subsidievretertjes van Stivoro te denken. Werd tot enkele dagen geleden op de website nog overal gesproken over het twijfelachtige aantal van 950.000 Nederlanders 'die het uitmaakten met de sigaret', thans knalt de bezoeker [het getal 1.008.000](#) tegemoet. Stivoro baseert zich daarbij op het tweede Nipo-onderzoek dat zij liet uitvoeren, maar vergeet te vermelden dat eenderde in datzelfde onderzoek aangaf alweer te zijn gestopt met stoppen.

Grappig is in dit verband dat op de site ook te lezen is: "Maar je bent pas echt gestopt, als je het ook weet vol te houden." Liegen, verzwijgen en draaikonten: het zal allemaal wel bedoeld zijn om de stoppers te motiveren. Om bij te komen van alle commotie en 'bedreigingen' aan haar adres, biedt GeenStijl Stivoro-directrice Pinokkio Prins overigens een ontspannend weekendtripje naar het [Italiaanse Capena](#) aan.

. Rombo | 20-01-04 | 13:45 | [link](#) | [60 reacties](#)

. **Eindelijk: Stivoro nu ook op de politieke grill**

En ineens is het dan toch zover. De politiek is wakker en legt het vuur aan de schenen van de liegbeestjes van [Stivoro](#), geleid door de megalomane draaikont Pinokkio Prins. Nadat GeenStijl de leugenachtige praktijken van Stivoro eerder uitgebreid [fileerde](#), plaatsen VVD-kamerleden Schippers en Van Miltenburg nu ook [vraagtekens](#) bij de omgang van de anti-reek mafia met gemeenschapsgelden. Het werd tijd! De vragen zijn gesteld na een brief van de Stichting [Rokersbelangen](#) over de verkwisting van ongeveer 100.000 euri aan subsidiegelden door Stivoro vanwege de sponsoring van een [rally-team](#) in de Parijs-Dakar race.

Dit team viel ongeveer op de eerste dag al uit, maar de leden bleven nog lange tijd in Afrika vakantie vieren onder het mom 'mental support'. Wij vinden het op zichzelf prima dat op kosten van de belastingbetaler rally-auto's aangeschaft worden, maar wees dan eerlijk en geef niet alleen Trudy zo'n speelgoedautootje, maar de rest van Nederland ook! Nu alleen nog wat kamervragen over de cijferbrij van Stivoro en de cirkel is rond.

. Horse | 11-02-04 | 18:55 | [link](#) | [187 reacties](#)

. **Stivoro: waar blijven de kamervragen?**

Je kunt zeggen wat je wil van Pinokkio Prins en haar bandietenbende, maar ze heeft wel naar GeenStijl geluisterd. Klaagden we [kort geleden](#) nog dat het meest actuele jaarverslag op de site van Stivoro uit 1997 dateerde, inmiddels is de [financiële verantwoording](#) tot 2002 beschikbaar. Terecht, zo lijkt ons. Een club

die per jaar acht miljoen euri uitgeeft, grotendeels afkomstig uit de schatkist en collectebussen van goede doelen, mag best laten zien waar dat geld aan uitgegeven is en wat het opgebracht heeft. En wat bracht het dan op? Bestudering van de cijfers wijst uit dat Stivoro eigenlijk een nutteloze subsidiespons is.

In haar jaarverslagen presenteert de stichting een keurig overzicht van [het percentage niet-rokers](#) in Nederland. Dat percentage schommelt de laatste vijf jaar tussen de 66 en de 70 procent. Wat directrice Prins ook voor mooie cijfers uit haar goocheldoos tovert, de effecten van haar inspanningen zijn te verwaarlozen: het percentage niet-rokers in 2000 was bijvoorbeeld exact gelijk aan dat in 1997, 1994, 1993, 1989 en 1988. Tussendoor neemt het aantal Nederlanders dat het 'uitmaakt met de sigaret' het ene jaar af, het andere jaar toe.

Wie bovenstaande tabel bestudeert - gebaseerd op de jaarverslagen van de afgelopen vijf jaar - ziet ongetwijfeld de opvallende stijging van het percentage ex-rokers in 2001. Drie jaar lang was dit een dikke 15%, in 2001 opeens ruim 29%. Ook het aantal niet-rokers nam fors toe, met maar liefst 3%. Apart, maar volgens Stivoro natuurlijk goed te verklaren. Overigens werd cijfertovenaar Pinokkio Prins medio 1999 directeur van Stivoro.

"Het NIPO (...) is overgestapt op een nieuwe, betrouwbaardere onderzoeksmethode, die beter voldoet aan de eisen van de moderne maatschappij. Hierin wordt gebruik gemaakt van door de respondent zelf ingevulde vragenlijsten die via internet naar het NIPO worden verstuurd. Dit resulteert in hogere respons en betrouwbaardere antwoorden. Volgens de nieuwe NIPO-methode was in 2001 69,9% van de volwassenen niet-roker. In 2000 werd nog een percentage niet-rokers van 67,1 gerapporteerd. Een verschil van bijna drie procentpunten. Hieruit mag niet worden geconcludeerd dat het percentage niet-rokers van het ene op het andere jaar met 3 procentpunten is gestegen. De stijging is immers deels te wijten aan de verandering in onderzoeksmethode. Wel moeten we nu constateren dat het percentage niet-rokers beduidend hoger is dan we dachten. Waarschijnlijk is er sprake van een geleidelijke stijging van het niet-roken over de afgelopen jaren die door de verouderde methode niet is gedetecteerd. Een andere opvallende bevinding is dat met de nieuwe methode het percentage ex-rokers twee keer zo hoog blijkt te zijn als gedacht. Bijna 30% van de volwassen Nederlanders is een ex-roker. De reden voor de wijziging is dat het NIPO niet meer in staat was om het Capibusonderzoek op een verantwoorde manier uit te voeren. Hiervoor werden de volgende redenen aangevoerd: een steeds lagere en selectievere respons waardoor het steeds moeilijker werd bepaalde cellen te vullen, hoge arbeidskosten, en het moeilijk tot niet meer kunnen krijgen en vasthouden van enquêteurs."

Voorzichtig concluderen we dat Stivoro er jaarlijks wel een hoop geld doorheen jaagt, maar dat het aantal rokers uiteindelijk redelijk stabiel blijft. Even ter informatie: de 34 medewerkers van Stivoro spendeerden sinds 1998 bijna €29 miljoen aan iets dat nauwelijks effect heeft. Voor onze Friese lezers: dat is ruim 63 miljoen gulden. Ondertussen [goochelt](#) de club met cijfers, wordt [chantage](#) niet uit de weg gegaan en geeft men veel geld uit aan [een reclamecampagne](#) in de woestijn. Er zijn instellingen die voor minder op de vingers werden getikt. Welk

kamerlid, het liefst een niet-roker, stelt hierover op korte termijn kritische vragen en stelt voor Stivoro op te heffen?

. Rombo | 16-02-04 | 13:23 | [link](#) | [130 reacties](#)

. We zullen doorgaan...

Toevallig Parijs Dakar gevolgd dit jaar? Zo ja, dan bent u rond de 40 jaar, arm, sociaal laag begaafd en gaat u snel dood. Gelukkig is daar nog Stivoro, die 100.000 euri aan subsidiegeld in de woestijnrally pompte om u als kijker van het roken af te helpen. Met andere woorden: de anti-rookmafia heeft knap zendingswerk verricht daar in donker Afrika. "De rally voorbereiden, volhouden, doorzettingsvermogen, samenwerking en het uiterste doen om de eindstreep te halen - werd hierbij gebruikt als metafoor voor het stoppen met roken: óók een zaak van doorzetten en volhouden," aldus minister Hoogervorst in zijn [beantwoording](#) op vragen van de Kamer naar aanleiding van [onnodige verspilling](#) van subsidiegelden.

De bewindsman vergeet er gemakshalve bij te vermelden dat het team van Pinokkio Prins al vrij snel [de pijp](#) aan Maarten gaf en dat vervolgens heel laag opgeleid Nederland zich achter de buis zat te vergapen aan de verrichtingen van Team Gaulloises De Rooy. Ook op internet bleek team De Rooy in korte tijd maar liefst [100.000](#) bouwvakkers en fabrieksarbeiders aan zich te binden. Maar ja, Stivoro trekt er volgens eigen zeggen bijna [een miljoen](#). Kortom niks geen korting op de subsidie, Nederland gaat door met stoppen! In de bodemloze subsidiepot welteverstaan!

. Fleischbaum | 23-02-04 | 17:25 | [link](#) | [112 reacties](#)

. Pinokkio Prins in B&W

Zometeen allemaal even kijken naar dat linkse betweterige programma B&W. Zij hebben namelijk [Pinokkio Prins](#) in de uitzending. Het opperhoofd van de anti-rooklobby mag nogmaals haar verhaaltje doen over de zogenaamde bedreigingen van GeenStijl aan haar adres. De subsidie-verslindende Stivoro-directeur was vanochtend ook weer uitgebreid aan [het woord](#) hierover in het dagblad Trouw. Zonder wederhoor natuurlijk. Ook voor vanavond is GeenStijl niet uitgenodigd, wanneer Pinokkio Prins ongetwijfeld weer krokodillentranen mag huilen over die vreselijke tijd die ze heeft meegemaakt. Een T-shirt voor diegene die de uitzending weet te onderbreken om Prins wat tegengas te geven.

. Trudy Prins liegt opnieuw - in vijfvoud!

Trudy [Prins](#), je bent een leugenaar. Ook nu noemen we je geen hoer, laten we je kinderen er gewoon buiten en schelden we je weer niet uit. Maar we noemen je wel een leugenaar. Je liegt namelijk aan de lopende band en voordat nog meer journalistieke producties je de mogelijkheid bieden het Nederlandse volk voor te liegen, willen we graag even wat van je leugens recht zetten. Zodat de feiten de "archieven ingaan" en niet de onzin, die Prins uit denkt te kunnen kramen. Daarom nu de top-5 van leugens van Pinokkio Prins, zoals vandaag geventileerd in het programma [B&W](#).

1. GeenStijl heeft Trudy nooit bedreigd en haar kinderen ook niet - GeenStijl heeft Trudy enkel een liegbeest genoemd, wat ze ook gewoon is, was en altijd zal blijven. En we hebben gezegd dat ze goochelt met cijfers en woorden, wat ze

vanavond opnieuw bewezen heeft.

2. GeenStijl heeft nimmer het mobiele nummer van Trudy Prins gepubliceerd en al helemaal geen lezers opgeroepen Trudy te bellen - Geenstijl heeft een link naar een persbericht van Stivoro op de site gezet. Dat Trudy dat persbericht ondertekent met naam en telefoonnummer is vooral haar verantwoordelijkheid.

3. GeenStijl heeft geen hetze gevoerd tegen de persoon Trudy Prins - GeenStijl heeft [actie](#) ondernomen tegen de flagrante leugens van [Stivoro](#), de organisatie die met droge ogen beweerde dat bijna een miljoen mensen kenbaar hadden gemaakt te zullen stoppen met roken op 1 januari. Die cijfers klopten van geen kant en dat hebben we redelijk duidelijk aan weten te tonen.

4. De GeenStijl-redactie bestaat niet uit twee journalisten van de Telegraaf - Er zit één Telegraaf-journalist bij GeenStijl en deze weet werk en hobby perfect gescheiden te houden. De rest van de redactie werkt of voor andere media of is werkzaam in de seksindustrie.

5. GeenStijl zet niet aan tot geweld, zoals we dat gezien hebben op het Terra-college - GeenStijl is, uit walging over wat er op dat college is gebeurd en uit solidariteit zelfs een dag 'op zwart' gegaan na de moord. Dit om een signaal aan de samenleving af te geven dat dergelijk gedrag weerzinwekkend is en niet in onze samenleving past.

Jongens en meisjes journalisten en programmamakers: schrijf je maar lekker de kolere. Laat Trudy Prins zoveel als je maar wilt aan het woord, maar zorg wel dat jullie de feiten kennen. Of bel de GeenStijl klantenservice voor professioneel commentaar van onze woordvoerder Nico Dijkshoorn. We helpen jullie graag, want wij zitten niet fout. Dat zit er in deze echt maar één en dat is Pinokkio Prins.

. Redactie | 15-03-04 | 21:33 | | [link](#) | [370 reacties](#)

Bijlage 5: Persbericht Stivoro

STIVORO

Onterechte verwarring over ruim 950.000 stoppers

Dit is een origineel persbericht.

TNS NIPO onderzoek ten grondslag aan cijfers STIVORO
Onterechte verwarring over de ruim 950.000 stoppers

In het weekend is verwarring ontstaan over het aantal rokers dat op 1 januari zijn laatste sigaret heeft uitgedrukt. Actieve internetsurfers hebben op basis van de statistieken achter de actiewebsite www.nederlandgaatdoormetstoppen.nl de conclusie getrokken dat slechts 107.149 mensen wilden stoppen met roken. Dat zou namelijk het aantal bezoekers van de actiewebsite zijn. Dit is een onterechte conclusie. Het aantal van ruim 950.000 voorgenomen stoppers is niet gekoppeld aan het aantal bezoekers aan de website, en ook niet aan de aanmeldingen op de site. Het cijfer is gebaseerd op onderzoek dat is uitgevoerd door TNS NIPO.

STIVORO baseert al jarenlang cijfers over stoppen met roken op onderzoek van TNS NIPO. Speciaal voor de campagne 'Nederland Start Met Stoppen' is een aantal keren onderzoek gedaan naar de stopintentie van rokers rond deze jaarwisseling. Dit onderzoek bestond uit representatieve steekproeven van circa 1300 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Bij de nulmeting vlak voor de start van de campagne in oktober bleek dat ruim 400.000 Nederlanders zich voornam te stoppen rond de jaarwisseling. Tijdens de laatste meting was dat aantal opgelopen tot ruim 950.000.

Trudy Prins, directeur van STIVORO: 'De enige manier om betrouwbare cijfers te verkrijgen over hoeveel mensen gaan stoppen met roken is door middel van onderzoek via een representatieve steekproef. TNS NIPO verzorgt al jaren dit onderzoek voor ons. Daarom kunnen we de cijfers van deze campagne ook vergelijken met die van de millenniumactie. Toen bleek dat uiteindelijk ruim 800.000 rokers rond 1 januari 2000 hun sigaret uitdrukten.

De onderzoeken zullen doorgaan in 2004. Eind januari rapporteert TNS NIPO over het aantal rokers dat ook daadwerkelijk een stoppoging heeft gedaan in deze campagne. Rond de volgende jaarwisseling verwachten we het aantal te horen dat dan nog steeds gestopt is. Pas na een jaar spreken wij over een geslaagde stoppoging.'

In 2000 hield 12% van de ruim 800.000 stoppers het uiteindelijk vol. De verwachting is dat dit jaar het percentage volhouders nog hoger zal liggen. Mede vanwege de wetgeving, de fors gestegen prijs, het grote aanbod van stopondersteuning, en de grote aandacht voor stoppen met roken in het algemeen.

De Universiteit van Amsterdam doet onderzoek naar het succespercentage van deze campagne. Dit zal in het eerste kwartaal van 2005 beschikbaar komen, en bekend worden gemaakt.

Over STIVORO, voor een rookvrije toekomst

STIVORO werd in 1974 opgericht door KWF Kankerbestrijding, het Astma Fonds en de Nederlandse Hartstichting. Projecten worden onder andere door VWS en ZonMW gefinancierd. STIVORO is het expertisecentrum voor tabakspreventie. Uitgangspunt in haar beleid is het niet-roken tot norm te stellen. Dit wordt onder meer bereikt door:

- voorlichting gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek;
- opstellen en uitvoeren van rookpreventieprogramma's;
- ondersteuning bij stoppen;
- samenwerking met andere organisaties (o.a. GGD);
- gevraagd en ongevraagd adviseren van de overheid en andere relevante organisaties op het gebied van volksgezondheid.

////

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Voor meer informatie over STIVORO of de campagne 'Nederland Start Met Stoppen' kunt u contact opnemen met Trudy Prins, directeur van STIVORO, voor een rookvrije toekomst. Telefoonnummer 070-312 04 11 of 06-54 62 74 77.

De campagne 'Nederland Gaat Door Met Stoppen' heeft een campagne logo. Het logo is digitaal op te vragen bij: Bijl, partners in public relations & voorlichting, Donja Yzenbrandt. Telefoonnummer: 010-284 29 29 of via e-mail d.yzenbrandt@bijlpr.nl.

ANP Pers Support, het ANP is niet verantwoordelijk voor de inhoud van bovenstaand bericht.

05 jan 04 15:45